

TUUSNIEMEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2022

Kunnanhallitus 30.3.2023 § 59

Kunnanvaltuusto 19.6.2023 § 34

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS

Lyhyt historia	1
Kunnanjohtajan katsaus	2
Kunnan hallinto	3 – 6
Yleinen kehitys	7 – 8
Väestö 2013 – 2022	9
Talouden ja toiminnan toteutuminen	10 – 23
Kunnan talouden tasapaino, rahoitusasema ja tuleva kehitys	24 – 25
Laskelmat ja tunnusluvut	26 – 36

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN

Keskusvaalilautakunta	37
Tarkastuslautakunta	38 – 39
Keskushallinto	40 – 49
Sosiaalilautakunta	50 – 63
Terveystoimi	64 – 67
Sivistyslautakunta	68 – 76
Tekninen lautakunta	77 – 85
Investoinnit	86 – 89
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	90 – 91
Tuloslaskelman toteutuminen	92
Rahoitusosan toteutuminen	93

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma	94
Rahoituslaskelma	95
Tase	96 – 97
Konsernituloslaskelma	98
Konsernirahoituslaskelma	99
Konsernitase	100 – 101

4. LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	102 – 104
Tuloslaskelman liitetiedot	104 – 107
Taseen liitetiedot	108 – 117

5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

Vesihuoltolaitos: kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö	118 – 131
Asuntojen vuokraustoiminta	132

6. HENKILÖSTÖKERTOMUS

Henkilöstökertomus	133 – 139
--------------------	-----------

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Tilinpäätöksessä käytetyt tositelajit ja kirjanpitokirjat	140
---	-----

8. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus	141
Tilinpäätösmerkintä	142

TUUSNIEMEN LYHYT HISTORIA

Tuusniemen kunta sijaitsee Koillis-Savossa Savon itärajalla, suuren, puhdasvetisen, saarista ja niemistä rikkaan Juojärven kahtia halkaisemana ja on alunperin kuulunut vuonna 1547 perustettuun Tavinsalmen hallinto- ja kirkkopitäjään, joka nykyään tunnetaan nimellä Kuopion kaupunki.

Täyssinän rauha

Vuonna 1570 alkoi Ruotsi-Suomen ja Venäjän välillä sota Käkisalmen läänin omistuksesta ja Viron herruudesta. Tuusniemen alue säilyi sodan kauhuilta, koska täällä ei silloin vielä ollut varsinaista asutusta. Sota kesti 25 vuotta ja rauha solmittiin Täyssinä-nimisessä kylässä Inkerinmaalla toukokuun 18. päivänä 1595. Raja tuli kulkemaan Suomenlahden pohjukasta Siitariojen suulta Karjalan kannaksen halki Puruveteen ja Juojärvessä olevaan Jäätsalon saareen ja sieltä suoraan Ohtaansalmeen.

Historiallisena jäänteenä rajankäynnistä on Ohtaansalmen pohjoisrannalla rajamerkkinä kalliopaasi, missä kiveen kaiverrettuna on vuosiluku 1595, kolme kruunua, ortodoksinen risti sekä nimimerkkejä, jotka edustivat suomalaisen rajavaltuuskuntaan kuuluneita sotapäälliköitä.

Kylien muodostuminen

Tuusniemen vanhin asutus lieene ollut Tuusjärvellä kirkonkylältä 15 km Kuopioon päin. Erään kärkejöpöytäkirjan mukaan on Riistaveteen rajoittuvalla osalla ollut pysyvät tilusrajat jo vuonna 1480. Sen sijaan Täyssinän rauhasta huolimatta itäosa Tuusniemeä asutettiin vasta 1600-luvun alkuvuosikymmenillä. Tämä johtui monista Vienan-Karjalasta tehdyistä hyökkäyksistä, joita rauhan solmimisesta huolimatta tehtiin Savoon runsaasti. Asiakirjoista selviää, että "Tuusniemen kylä" on sisältänyt ainakin neljä nykyistä kylää: Ohtaanniemi, missä mainitaan Mikkolan talo 1633, Kiukoonniemi, missä Kiukoolan talossa isännöi Matti Mustonen vuodesta 1621 lähtien, Juurikkamäki, missä erään isäntäluettelon mukaan Mäkelä-niminen talo on ollut olemassa Olli Räsäsen perustamana vuodesta 1611. Lisäksi neljäntenä kylänä on ollut nykyisen kirkonkylän tienoot.

Isonjaon jälkeen oli Tuusniemellä 23 kylää, joita olivat mm. Enonsalo, Hauranki, Juojärvi, Juurikkamäki, Kartansalo eli nykyinen Kosula, Kiukoonniemi, Litmaniemi, Melaniemi, Miettälä, Tuusniemi, Vehmersalmi ja Viitamäki. Tuusniemi oli ollut aina 1700-luvulle saakka erämaa-aluetta runsaine riistamaineen ja kalaisine järvineen. Sellaisena se vanhastaan on ollut myös rantasalmelaisten erämaita. Esim. Tuusjärvi kuului vielä 1800-luvun alussa Rantasalmeen.

Nimen synty

Tuusniemeläisten keskuudessa kiertää perimätietona tarina, että Tuusniemi on saanut nimensä Duus-nimisestä sotamiehestä, joka oli karannut armeijasta ja asettunut asumaan nykyisen kirkonkylän kohdalla Juojärvessä sijaitsevaan niemeen. Todennäköisesti me tuusniemeläiset olemme saaneet pitäjämme nimen sekä muita tuus-alkuisia nimiä rantasalmelaisilta, joiden nautinta-aluetta nämä tienoot ovat aikanaan olleet. Rantasalmellakin on Tuusmäki ja Tuusjärvi. Muutoin "tuus" on vanhaa ruotsia.

Kunta muodostuu

Kappeliseurakuntana Tuusniemi pysyi vuoteen 1855, jolloin se heinäkuun 24. päivästä lähtien muodosti oman kirkkoherrakunnan eli oli keisarillisella majesteetilla määrätty "keisarin pitäjäksi". Keisarillinen majesteetti oli helmikuun 6. päivänä 1865 antanut "armollisen asetuksen" kunnallishallituksesta maalla. Tuusniemen miehet kokoontuivat marraskuussa 2. päivänä 1867 päättämään seurakunnan valitseman komitean laatimien kuntasääntöjen hyväksymisestä ja kunnanhallituksen asettamisesta. Tuusniemeläisten vastustuksesta huolimatta lääninhallitus päätöksellään maaliskuun 27. päivä 1868 asetti Tuusniemelle kunnanhallituksen 1.1.1870 alkaen. Käydyissä kunnanhallituksen vaaleissa eniten ääniä sai ruushollari E.J. Ruuth ja niin hänestä tuli Tuusniemen kunnanhallituksen ensimmäinen puheenjohtaja ja ajan tavan mukaan hän oli myös ensimmäinen kunnanjohtaja.

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2022 sujui Tuusniemen kunnassa toiminnallisesti tyydyttävästi, mutta taloudellisesti välttävästi. Verotulot laskivat hieman edellisvuodesta. Verotulojen lasku tapahtui kunnallisverokertymässä. Sen sijaan valtionosuudet kasvoivat selvästi edellisvuodesta. Kunta sai edellisvuoden tapaan korona-avustuksia sosiaalipalvelujen kustannuksiin ja Kuopion kaupunki sai myös Tuusniemen kunnan perusterveydenhuollon koronakustannuksiin korona-avustusta.

Vuoden 2022 muutetussa talousarviossa varauduttiin noin 1,1 miljoonan euron alijäämään ja kunnan alijäämä toteutui noin 0,1 miljoonan euron suuruisena. Merkittävänä selittävänä tekijänä on toimintatuottojen alenemisen toteutuminen merkittävästi budjetoitua pienempänä. Myös verotulot ja valtionosuudet toteutuivat muutettua talousarviota suurempina. Viime vuosikymmenen puolella tehdyt talouden tasapainottamistoimenpiteet eivät ole enää riittäneet, joten vuoden 2019 aikana on Perlacon Oy:n konsulttien tuella laadittu kuntaan kolmevuotinen talouden tasapainottamisohjelma, josta valtuusto on hyväksynyt vuoden 2022 talousarvioon sisällytetyt toisen vuoden toimenpiteet. Tästä huolimatta kunnan talous on edelleen epätasapainossa. Kunnan talouden epätasapaino edellyttää koko kuntaorganisaatiolta sekä tiukkaa talouskuria ja jatkuvaa talouden tasapainottamiskeinojen hakemista, mutta myös kunnan tulopohjan vahvistamista.

Ennakoitua pienemmäksi muodostuneella tilikauden alijäämällä oli myös positiivinen vaikutus kunnan kasvirtsaan. Uutta talousarviolainaa ei tarvinnut tilikauden aikana nostaa ja olemassa olevaa lainakantaa saatiin lyhennettyä lyhennyssuunnitelman mukaisesti.

Kunnan palvelutuotannon ulkopuolelta tulevaa taloudellista riskiä lisää edelleen osittain meneillään oleva usean aluepelastuslaitoksen päivystykseen liittyvä palkkariita työtuomioistuimessa. Jo ratkaistuissa tapauksissa työtuomioistuin on hyväksynyt osan kantajien vaatimuksista ja osan hylännyt.

Palvelurakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia ja palvelut pysyivät pääosin entisellä, melko hyvällä tasolla. Merkittävänä palvelutuotantoon liittyvänä asiana oli uuden yläkouluyhteistyösopimuksen voimaan tulo Kaavin kunnan kanssa. Aikaisemman sopimuksen sisältöä päivitettiin vastaamaan paremmin nykyistä palvelutarpeen tilannetta. Sopimus tuli voimaan vuoden 2022 syyslukukauden alusta määräaikaisena, koska Kaavin valtuuston päätös sopimuksen hyväksymisestä ei ole vielä lainvoimainen.

Varsinkin vuoden 2022 jälkipuoliskolla näkyi kunnan organisaatiossa hyvinvointialueen toiminnan aloittamiseen tähtäävä valmistelu moniin hyvinvointialueen tietopyyntöihin tiukalla aikataululla vastaamisen muodossa. Tiukoista aikatauluista huolimatta tietopyyntöihin kyettiin kunnassa vastaamaan. Toinen merkittävä kunnan toimintoja koskeva prosessi alkoi myös syksyllä 2022. Kunnassa valmistauduttiin ICT-palveluntuottajan vaihdokseen ja näiden palvelujen moderointiin vaihdoksen yhteydessä. Palveluntuottajan vaihdos on suunniteltu konkreettisesti toteutettavaksi 1.6.2023.

Investoinnit saatiin tehtyä pääosin loppuun kuluvan vuoden aikana. Tarpeellisia ja perusteltuja investointeja kunnan elinvoiman lisäämiseksi on kuitenkin syytä jatkaa. Investoinnit vaativat kuitenkin jatkossakin tarkkaa harkintaa ja priorisointia, jotta nettoinvestointien kokonaismäärä vastaa nykyistä paremmin kunnan taloudellista kantokykyä.

Henkilöstön lisäksi haluan kiittää myös kunnan luottamushenkilöitä ja kaikkia yhteistyökumppaneita hyvästä yhteistyöstä. Toivotan myös menestystä uuden työnantajan palvelukseen kunnan palveluksesta vuoden 2023 alusta siirtyneelle sosiaalitoimen henkilöstölle.

Timo Kiviluoma
kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO

Tuusniemen kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 17 ja kunnanhallituksen 7. Merkittävimpien lautakuntien jäsenmäärä on 5, tarkastuslautakunta 3 ja keskusvaalilautakunta 5 jäsentä.

Kunnanvaltuuston ja hallituksen poliittiset voimasuhteet olivat:

	<u>Kunnanvaltuusto</u>	<u>Kunnanhallitus</u>
Keskusta	8	3
Kokoomus	1	1
SDP	2	1
Vasemmistoliitto	3	1
Kristillisdemokraatit	-	-
Perussuomalaiset	3	1
Vihreät	-	-

Kunnanvaltuusto

Puheenjohtajisto

Toivanen Jarkko	KESK	Pj.
Martikainen Pekka	VAS	I vpj.
Kähkönen Martti	KESK	II vpj.

Jäsenet

Hirvonen Auvo	PS
Holopainen Tenho	PS
Hämäläinen Markku	PS
Jäntti Eevariitta	KESK
Koistinen Minna	KESK
Kolari Terttu	KESK
Miettinen Heli	KESK
Pitkänen Juha	VAS
Puodinketo Kari	SDP
Riekkinen Irma	SDP
Räsänen Heimo	KOK
Smolander Heikki	KESK
Voutilainen Jorma	KESK
Voutilainen Paula	VAS

Kunnanjohtaja

Kiviluoma Timo

Toimialajohtajat

Keskushallinto	Hartojoki Sirpa	hallintojohtaja
Sosiaalitoimi	Suorsa Eija	sosiaalijohtaja
Sivistystoimi	Karttunen Janne	lukion ja yhtenäiskoulun rehtori
Tekninen toimi	Rissanen Paula	tekninen johtaja

Kunnanhallitus

Puheenjohtajisto

Smolander Heikki	KESK	Pj.
Holopainen Tenho	PS	I vpj.
Pitkänen Juha	VAS	II vpj.

Jäsenet

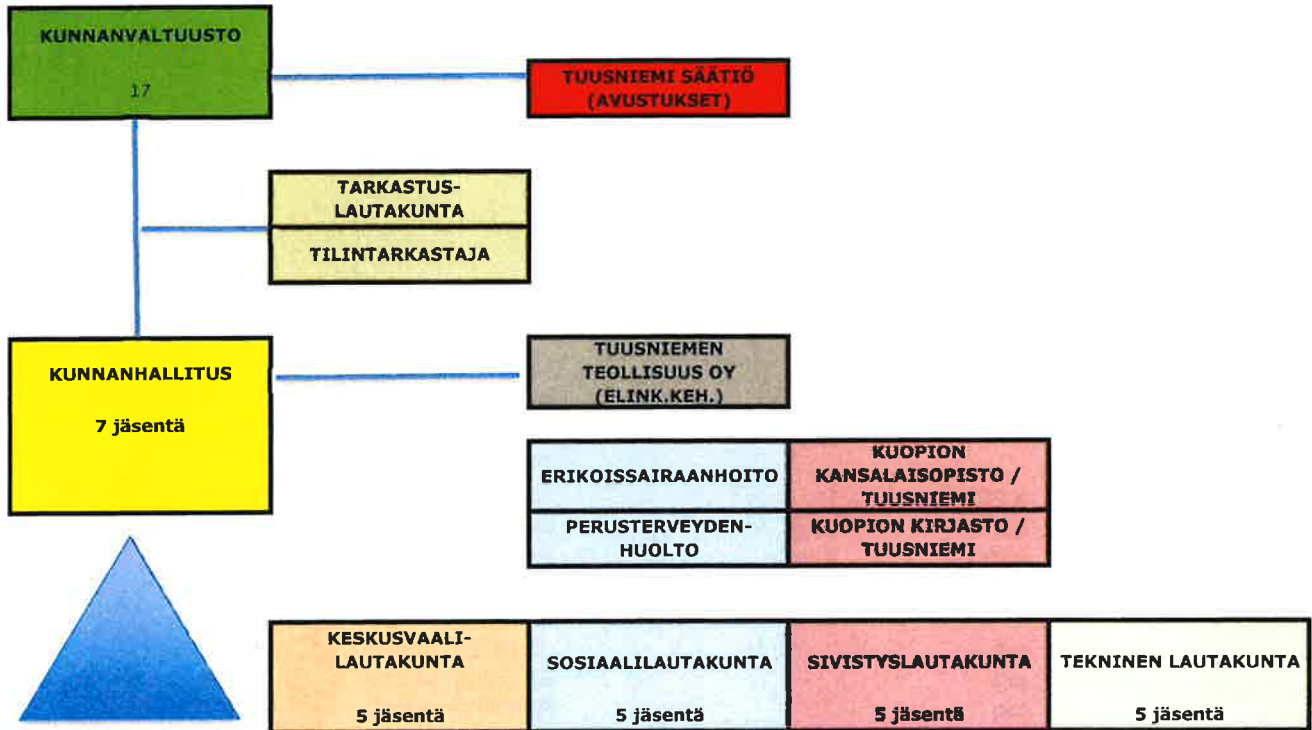
Jäntti Eevariitta	KESK
Koistinen Minna	KESK
Riekkinen Irma	SDP
Räsänen Heimo	KOK

Lautakuntien puheenjohtajat

Kolari Terttu, tarkastuslautakunta
Tirkkonen-Hersio Asta, keskusvaalilautakunta
Miettinen Heli, sivistyslautakunta
Riekkinen Irma, sosiaalilautakunta
Hämäläinen Markku, tekninen lautakunta

Kunnan palveluksessa olevaa henkilöstöä koskevat tunnusluvut löytyvät henkilöstökertomuksesta.

TUUSNIEMEN KUNNAN ORGANISAATIOKAAVIO 2022

KUNNANJOHTAJA 1htv	KUNNAN JOHTORYHMÄ 5hlö + TT:n toimitusjohtaja 1hlö			
Kunnanhallituksen esittelijä				
Johtoryhmän esimies	KESKUSHALLINTO	SOSIAALITOIMI	SIVISTYSTOIMI	TEKNINEN TOIMI
Ylikunnallinen yhteistyö	HALLINTOJOHTAJA 1htv	SOSIAALIJOHTAJA 1htv	REHTORI 1htv	TEKNINEN JOHTAJA 1htv
Konserniohjaus ja valvonta	Hallituksen ja valtuuston valmistelu ja	Vanhuspalvelut	Esi-, perus- ja lukio-opetukset	Tekniset palvelut
Edunvalvonta ja verkostot	täytäntöönpanotehtävät kj:n kanssa	Yhdenm. sosiaalityö	Varhaiskasvatuspalvelut	Ympäristöpalvelut
Viestintä ja tiedottaminen	Talous- ja palkkahallinto (controller)	Vammais- ja kehitysvammapalvelut	Kansalaisopistopalvelut (Kuopio)	Kunnallistekniikka sis. vesihuolto
Valmiussuunnittelu	Henkilöstöasiat (kaikki toimialat)	Perheneuvola	Kirjastopalvelut (Kuopio)	Kiinteistö- ja siivouspalvelut
	ICT- ja hankinta-asiat	Päihdetyö	Vapaa-aikapalvelut	Kaavoitus (ulkoistettuna)
	Vaali- ja tarkastustoiminta			Asunto- ja tonttiasiat
	Keskuskeittiöpalvelut			

Tytäryhteisöt:	Kuntayhtymät:	Osakkuusyhteisöt:	Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:
Tuusniemen Teollisuus Oy	Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin ky	Tuusniemen Aluelämpö Oy	KI Oy Tuusniemen Keskiplaha
KI Oy Tuusniemen Turula	Savon koulutuskuntayhtymä	Koillis-Savon Vesi Oy	As Oy Tuusniemen Peltotie
Tuusniemen Virastotalo Oy	Pohjois-Savon liitto	KI Oy Tuusniemen Meijerinranta	
Tuusniemen Kehittämissäätiö sr	Vaalijalan kuntayhtymä	As Oy Hietaranta	
As Oy Hoikanranta			

Vuoden 2022 lautakuntien ja toimikuntien jäsenet

Tarkastuslautakunta

(kokoontui 10 kertaa, päätöksiä 62 §)

Kolari Terttu	pj
Hirvonen Auvo	vpj
Hyvärinen Hannu	jäsen

Keskusvaalilautakunta

(kokoontui 4 kertaa, päätöksiä 11 §)

Tirkkonen-Hersio Asta	pj
Immonen Juha	vpj,
Holopainen Katriina	jäsen
Silta-aho Jukka	jäsen
Mustonen Pekka	jäsen

Sosiaalilautakunta

(kokoontui 7 kertaa, päätöksiä 48 §)

Riekkinen Irma	pj
Räsänen Anu	vpj
Kuronen Antti	jäsen
Lisander Aki	jäsen
Toivanen Irma	jäsen
Voutilainen Paula	khall edustaja

Sivistyslautakunta

(kokoontui 7 kertaa, päätöksiä 59 §)

Miettinen Heli	pj
Puodinketo Kari	vpj
Miettinen Maarit	jäsen
Voutilainen Jorma	jäsen
Voutilainen Paula	jäsen
Jäntti Eevariitta	khall edustaja
Räsänen Maija	khall edustaja aj. 29.8.2022-31.7.2023

Tekninen lautakunta

(kokoontui 9 kertaa, päätöksiä 85 §)

Hämäläinen Markku	pj
Tirkkonen Toivo	vpj
Kinnunen Heli	jäsen 24.10.2022 saakka
Mustonen Hanna	jäsen 24.10.2022 alkaen
Martikainen Pekka	jäsen
Räsänen Maija	jäsen
Räsänen Heimo	khall edustaja

Liikenneturvallisuustyöryhmä, Tuusniemen ja Kaavin yhteiset kokoukset

(kokoontui 2 kertaa)

Rissanen Paula	tekniset palvelut
Karttunen Janne	sivistyspalvelut
Suorsa Eija	sosiaalipalvelut
Syrjäläinen Antti	vapaa-aika ja hyvinvointi
Nikula Minna	Liikenneturvallisuustoimija/Ramboll, sihteeri
Komulainen Kyllikki	Pohjois-Savon ELY-keskus
Mikkonen Jari	ELY-keskus, aluevastaava
Taskinen Tuula	Liikenneturvan edustaja
Edustajat	Itä-Suomen poliisista ja Pohjois-Savon pelastuslaitoksesta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä

(kokoontui 4 kertaa, käsitteli 27 asiaa)

Räsänen Anu	pj, järjestöedustaja
Mustonen Lea	vanhustyö
Smolander Heikki	kunnanhallituksen edustaja
Karttunen Janne	sivistystoimi
Suorsa Eija	sosiaalitoimi
Rissanen Paula	tekninen toimi
Heikkinen Petteri	tekninen toimi
Kiviluoma Timo	kunnanjohtaja
Hartojoki Sirpa	hallintojohtaja
Syrjäläinen Antti	sihteeri, vapaa-aikapalvelut

Osallisuudella uusia palveluratkaisuja ja hyvinvointia Pohjois-Savoon -hankkeen työryhmä

(kokoontui 5 kertaa, käsitteli 34 asiaa)

Kiviluoma Timo	pj, kunnanjohtaja
Hartojoki Sirpa	vpj, hallintojohtaja
Suorsa Eija	sosiaalijohtaja
Karttunen Janne	sivistystoimenjohtaja
Rissanen Paula	tekninen johtaja
Valta Tuija	Tuusniemen Teollisuuden tj, maaseudun kehittämistyöryhmä
Kolari Terttu	
Mustonen Lea	
Hyvärinen Hannu	Tuusniemen kylät ry ja maaseudun kehittämistyöryhmä
Syrjäläinen Antti	vastuuhlö ja sihteeri
Miettinen Hanna	vastuuhlö
Korhonen Seija	Kehittämisyhdistys Mansikka ry

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Maailmantalouden näkymät ovat synkät Venäjän hyökkäyssodan ja Euroopan energiakriisin jatkuessa. Myös inflaatio jatkuu nopeana, joskin hieman hidastuneena Yhdysvalloissa ja Euroopassa. Kuluttajien luottamus on erittäin heikkoa huolimatta hyvästä työllisyydestä monessa maassa. Maailmantalouden kasvun ennakkoidaan hidastuvan vuoden 2022 2,9 prosentista 1,9 prosenttiin vuonna 2023, mutta sen ennakkoidaan elpyvän 3 prosentin kasvuun vuonna 2024.

Yhdysvaltojen talous elpyi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä alkuvuoden supistumisen jälkeen. Inflaatio on hidastunut kesän huippulukemista nopeasti tiukentuneen rahapolitiikan ansiosta. Työmarkkinat ovat erittäin tiukat, ja palkat ovatkin nousseet nopeasti. Vahvistunut dollari haittaa viennin näkymiä. Talouskasvu hidastuu 0,8 prosenttiin vuonna 2023.

Kiinan talousnäkymiä varjostaa heikko kotimainen kysyntä sekä kiinteistösektorin ongelmat. Tiukasta koronapolitiikasta on luovuttu. Ennakoivat indikaattorit viittaavat vaimeaan kasvuun.

Euroalueen näkymät ovat vaikeat energiakriisin ja kuluttajien ennätysellisen heikon luottamuksen takia. Useimmat ennakoivat indikaattorit viittaavat kasvun hidastumiseen. Vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä talous on teknisessä taantumassa. Kasvu kuitenkin elpyy ja on 0,2 prosenttia vuonna 2023.

Suomessa vuoden 2021 aikana elpynyt tuotanto jatkui positiivisena vielä vuoden 2022 kaksi ensimmäistä neljännestä ennen talouden hiipumista vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Hyvä kehitys näkyi erityisesti palveluissa, joissa useimmat palvelut kasvoivat vielä syksyyn asti verrattuna edellisen vuoden vastaaviin lukuihin. Taloudellisen aktiviteetin hidastuminen on lähtenyt liikkeelle syksyn aikana erityisesti kaupan alalta ja rahoituspalveluista. Vuoden 2022 aikana laajentunut kustannusten ja hintojen nousu ennakoii myös tuotannon volyymin hidastuvaa kasvua. Liikevaihdolla mitattuna kaikki päätoimialat ovat kasvaneet suhteessa edelliseen vuoteen. Vuonna 2022 kansantalouden arvonlisäys kasvoi 2,0 prosenttia. Eniten kasvua syntyi metalliteollisuudessa 7,6 prosenttia.

Suomessa työllisten määrä lisääntyi vuoden 2022 aikana merkittävästi. Työllisiä oli marraskuussa 63.000 enemmän kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna ja työllisten määrä on lisääntynyt 1,7 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta, työllisyysasteen ollessa 73,9 %. Koko maan työttömyysaste vuoden 2022 lopussa oli 9,8 %, mikä on 0,6 prosenttiyksikköä vuoden takaista matalampi.

Työllisyystilanne parani myös Pohjois-Savossa. Pohjois-Savon ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli joulukuun 2022 lopussa 10.226 työtöntä työnhakijaa, mikä on määrällisesti 331 työnhakijaa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli alueella 10,4 % työvoimasta, mikä on 0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Tuusniemellä työttömien osuus työvoimasta vuoden 2022 lopussa oli 12,5 %. Vuotta aikaisemmin työttömien osuus oli 13,8 % työvoimasta. Määrällisesti vuoden 2022 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 114, kun heitä vuotta aikaisemmin oli 128. Tuusniemen työttömyysaste oli vuoden vaihteessa maakunnan viidenneksi korkein. Myös Tuusniemen pitkäaikaistyöttömien määrä laski 67 henkilöstä 47 henkilöön.

Avoimia työpaikkoja Tuusniemellä oli vuoden 2022 lopussa 9, mikä on 19 paikkaa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

KUNTATALOUS KERTOMUSVUONNA

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlasketusta taloudesta muodostuva kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Noin 300 miljoonan euron alijäämään asettunut toiminnan ja investointien rahavirta ja muut kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden tunnusluvut vuodelta 2022 on julkistettu helmikuussa. Tilinpäätösarvioihin vaikuttivat kuitenkin sekä miljarditasolle nousseet omaisuuden kirjanpidolliset myyntivoitot että myös HKL:n yhtiöittäminen. Ilman näitä kertaluonteisia erä rahoitusjäämä olisi ollut tuntuvasti alijäämäinen. Tilikauden tulos ylsi 1,3 miljardiin euroon, mutta oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Tiedot ovat ennakkollisia ja tarkentuvat vielä.

Verokehitys oli viime vuonna vahvaa niin kunnissa kuin valtiollakin. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 %, kunnallisveron tuotto 5 % ja kiinteistöveronkin tuotto 6 %. Jos kuntien yhteisöveron jako-osuus olisi pysynyt vuoden 2021 korotetulla tasolla, niin yhteisöveron tuotto olisi lisääntynyt kunnissa noin 25 %. Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-uudistuksen alla reilut 6 %.

Kuntatalouden kulujen kasvu oli ennakkotiedon mukaan viime vuonna ripeää. Kunnissa kulut kasvoivat lähes 5 % ja kuntayhtymissä lähes 2 %. Erityisesti kuntayhtymien tilastotietoihin liittyy vielä paljon epävarmuutta ennakkotietojen antamisen aikaan vielä keskeneräisten laskutusten ja raportointien vuoksi. Kuntayhtymien menot tulevatkin kasvamaan ennakkotiedoista vielä reippaasti. Menoja ennakkotietoihin nähden kasvattaa muun muassa sote-uudistuksen voimaansapanoon liittyvä velvollisuus kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä ennen kuntayhtymän siirtymistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään.

Palvelujen ostot lisääntyivät kuntataloudessa viime vuosien tapaan erittäin nopeasti eli noin 12 %. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli yllättävän vaimeaa, ollen vain noin 2 %. Palkkojen kahden prosentin kasvuvauhti on vain 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien palkkasopimusten vuosikeskiarvon muutos viime vuonna. Niukka kuntien palkkasumman kasvu saattaa olla merkki huomattavista vaikeuksista saada avoimiin työpaikkoihin ammattitaitoista työvoimaa.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkeiden kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimista huolimatta pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä tekijänä olivat kuntien korkosuojaukset ja ostoihin liittyvät pitkät sopimuskaudet.

Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40.000 – 100.000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nollan tuntumassa tai miinuksella.

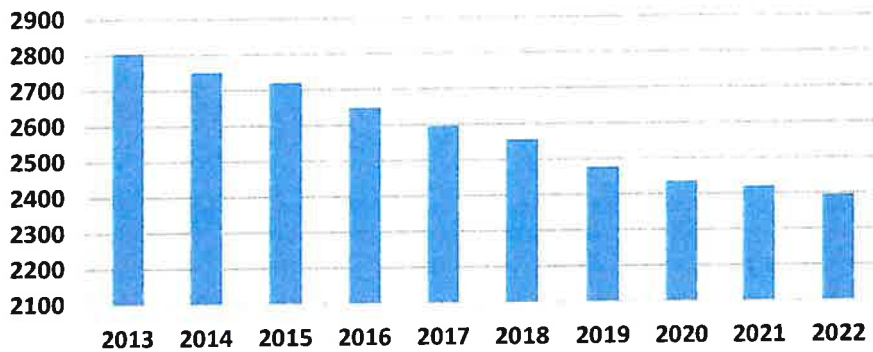
Kuntakenttä eriytyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Investoinnit kasvoivat kuntayhtymissä erittäin voimakkaasti, mutta kunnissa maltillisemmin. Suurimpien kaupunkien investoinnit ja lainakanta pysyivät lähes aikaisempien vuosien tasolla, mutta lainakanta väheni 188 kunnassa. Kunnat ottivat uutta syömävelkaa viime vuonna vain noin 12 miljoonaa euroa.

Viime vuosi oli monella tapaa varsin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-uudistukseen valmistautuminen. Vuoden 2022 alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalvelujen toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Väestö 2013 – 2022 / 31.12.

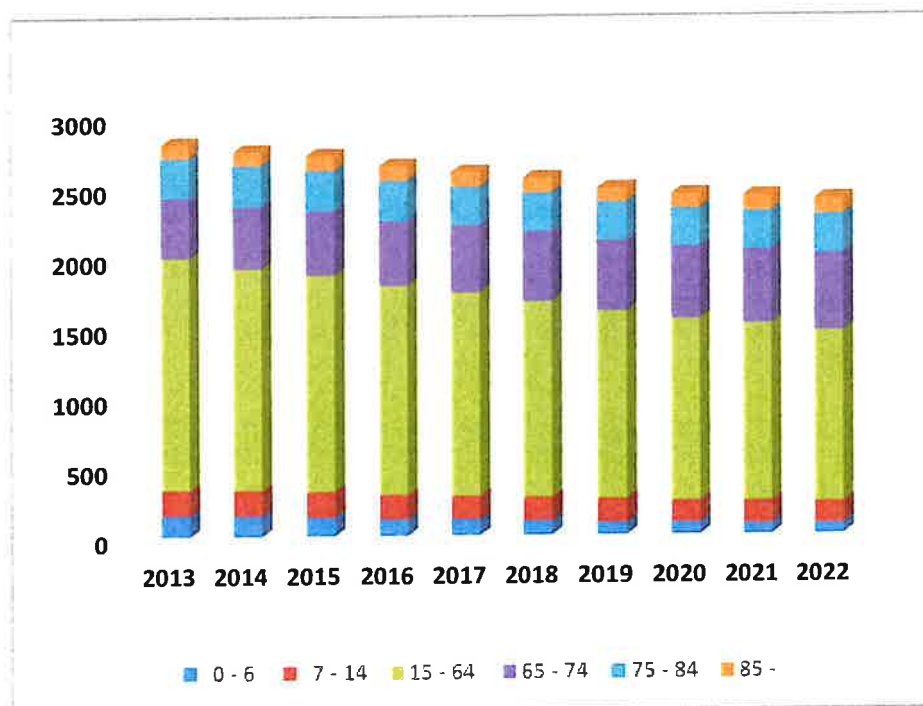
Vuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukkaita	2803	2749	2718	2647	2595	2555	2476	2434	2419	2395

Väestö 31.12.

Väestön ikärakenteen muutokset

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0 - 6	153	148	137	120	119	104	89	89	78	77
7 - 14	182	185	185	177	167	170	172	155	163	156
15 - 64	1659	1584	1545	1494	1453	1398	1341	1300	1268	1222
65 - 74	432	445	463	462	484	501	502	519	530	553
75 - 84	281	291	285	287	271	274	277	270	273	279
85 -	95	97	104	103	103	104	96	101	107	108
Yht.	2802	2750	2719	2643	2597	2551	2477	2434	2419	2395

TALouden JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Vuoden 2022 tilikauden alijäämä 132.708 euroa on muutettua talousarviota 1.032.995 euroa parempi. Toimintamenot jäivät keskushallinnolla, sivistystoimella ja terveystoimella talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Sosiaalitoimi, tekninen toimi ja vesihuolto ylittivät talousarvion.

Suurimmat yksittäinen selittävät tekijät arvioitua parempaan tulokseen olivat 139.146 euroa arvioitua suuremmat verotulot, 103.041 euroa arvioitua suuremmat valtionosuudet ja 593.502 euroa arvioitua suuremmat myyntituotot.

Keskushallinnon toimintamenot jäivät noin 150.452 euroa talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Toimintatulot olivat 51.895 euroa talousarviossa arvioitua pienemmät, joten toimintakate toteutui noin 98.558 euroa talousarviossa arvioitua pienempänä.

Talousarviossa terveystoimen menoiksi oli arvioitu 8,0 miljoonaa euroa (perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoidon yhteensä). Tilinpäätöksessä menot alittuivat 25.462 euroa eli olivat 8,0 miljoonaa euroa. Terveystoimen tulot olivat 225.630 euroa suuremmat kuin talousarviossa. Sosiaalitoimen menot ylittivät puolestaan noin 122.147 eurolla. Sosiaalitoimen tulot olivat noin 291.365 euroa talousarviossa arvioitua suuremmat, joten toimintakate oli 169.216 euroa arvioitua pienempi.

Sivistystoimen toimintamenot alittivat talousarvion noin 36.483 eurolla. Sivistystoimen tulot olivat noin 212.001 euroa talousarviossa arvioitua suuremmat. Sivistystoimen toimintakate oli 248.484 euroa talousarviossa arvioitua parempi.

Teknisen lautakunnan menot ylittivät talousarvion noin 116.799 eurolla. Teknisen lautakunnan tulot olivat noin 53.043 euroa arvioitua suuremmat. Teknisen lautakunnan toimintakate oli 63.756 euroa talousarviossa arvioitua suurempi.

Kokonaisuutenaan kunnan toimintakulut olivat 73.341 euroa talousarviossa arvioitua suuremmat. Tulot olivat 776.418 euroa arvioitua suuremmat. Toimintakate toteutui 703.077 euroa talousarviossa arvioitua parempana. Palveluiden ostot alittuivat 282.735 euroa. Palkat ja muut henkilöstökulut ylittivät talousarvion 146.361 eurolla. Avustukset ylittivät 137.455 eurolla. Verotuloja kertyi 139.146 euroa enemmän ja valtionosuuksia 103.041 euroa enemmän.

Palvelutuotannon osalta ei oleellisia muutoksia tapahtunut, vaan eri toimialojen palvelutuotanto säilyi entisellä tasolla.

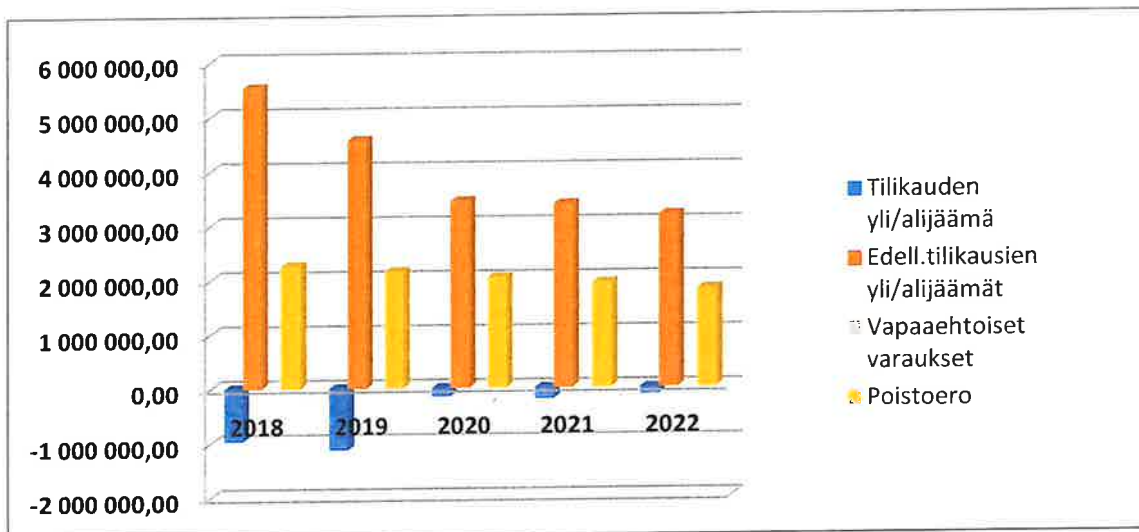
Maksuvalmius on ollut suhteellisen hyvä ja vakaa. Kassavarat olivat 30.12.2022 1.598.456,02 euroa (31.12.2021 1.232.728,99 euroa). Uutta lainaa ei tilikauden aikana nostettu. Kassan riittävyys oli 24 pv (v. 2021 18 pv). Kuukauden keskimääräinen kassavaranto on ollut noin 1,49 milj. euroa. Kulut ovat olleet keskimäärin n. 1,98 milj. euroa/kk ja tuotot n. 2,01 milj. euroa/kk.

Vuosikate 743.092 euroa ei riitä kattamaan suunnitelmanmukaisia poistoja. Vuoden 2022 poistot ovat 986.917 euroa. Tilikauden tulos ennen poistoeron muutoksia on 243.824 euroa alijäämäinen. Poistoeron muutuskirjauksen, 111.116 euroa, jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu 132.708 euroa.

Vuoden lopussa taseessa edellisten tilikausien ylijäämää oli 3.168.113 euroa. Taseen ylijäämä vuoden 2022 alijäämän jälkeen on yhteensä 3.035.405 euroa ja poistoeron muutos 1.810.187 euroa.

Tilikauden ylijäämä, edellisten tilikausien ylijäämät, vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot vuosilta 2018 – 2022

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Tilikauden yli/alijäämä	-967 626,50	-1 131 502,49	-156 241,06	-206 659,84	-132 708,49
Edell. tilikausien yli/alijäämät	5 528 791,07	4 561 164,57	3 429 662,08	3 374 773,04	3 168 113,20
Vapaaehtoiset varaukset					
Poistoero	2 254 650,54	2 143 534,62	2 032 418,70	1 921 302,78	1 810 186,84
Yhteensä	6 815 815,11	5 573 196,70	5 305 839,72	5 089 415,98	4 845 591,55

Kunnanvaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksia kaksi kertaa 19.9.2022 § 43 ja 28.11.2022 § 66-68.

Tuloslaskelman mukaan toimintakulut ovat 25.464.949 euroa, toteutuma 100,2 %. Vuoteen 2021 verrattuna vuoden 2022 toimintakulut olivat 279.963 euroa eli 1,1 % suuremmat. Toimintatuotot toteutuivat 115,2 % ollen 5.846.355 euroa. Vuoden 2021 toimintatuottoihin verrattuna vuoden 2022 toimintatuotot olivat 546.032 euroa pienemmät.

Toimintakate, eli verotuotoilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla katettava määrä suureni edellisestä vuodesta 825.033 euroa/ 4,4 %. Toimintakate 19.616.955 euroa toteutui 96,5 %.

Verotulot toteutuivat 101,5 % ollen 9.047.377 euroa. Verotuottojen kertymä pieneni vuoden 2021 toteutumasta 0,6 % / 53.884 euroa. Kunnallisverotuottoja tuli talousarvioon verrattuna 82.519 euroa vähemmän. Yhteisöverotuottoja tilitettiin 145.955 euroa ja kiinteistöverotuottoja 75.709 euroa enemmän.

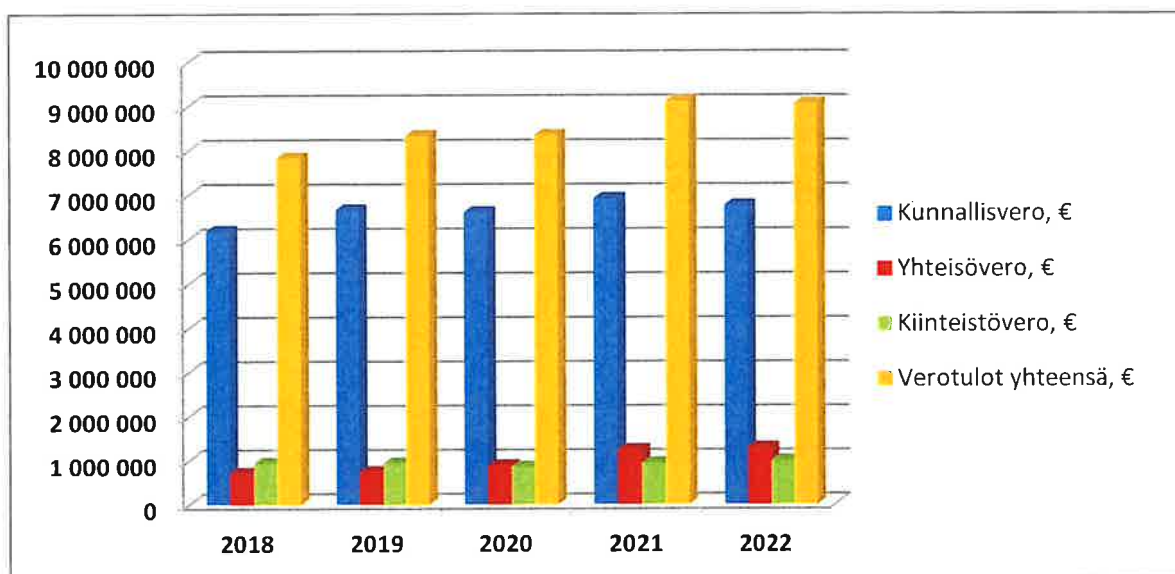
	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Kunnallisvero	6 844 514		6 844 514	6 761 995	82 519
Yhteisövero	895 597	250 000	1 145 597	1 291 552	-145 955
Kiinteistövero	918 120		918 120	993 829	-75 709
YHTEENSÄ	8 658 231		8 908 231	9 047 377	-139 146

Veroprosentit 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Tulovero %	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00
Kiinteistövero %					
Vakituinen asunto	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut rakennukset	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Yleinen kiinteistövero %	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero		0,00	0,00	0,00	0,00

VEROTULOJEN MUUTOS VUOSINA 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos-% 2021 / 2022
Kunnallisvero, €	6 182 300	6 658 481	6 606 405	6 916 201	6 761 995	-2,23
Yhteisövero, €	711 898	739 453	882 543	1 241 667	1 291 552	4,02
Kiinteistövero, €	938 823	934 502	856 326	943 393	993 829	5,35
Verotulot yhteensä, €	7 833 021	8 332 436	8 345 274	9 101 261	9 047 377	-0,59
Muutos -%	-6,66	6,38	0,15	9,06	-0,59	

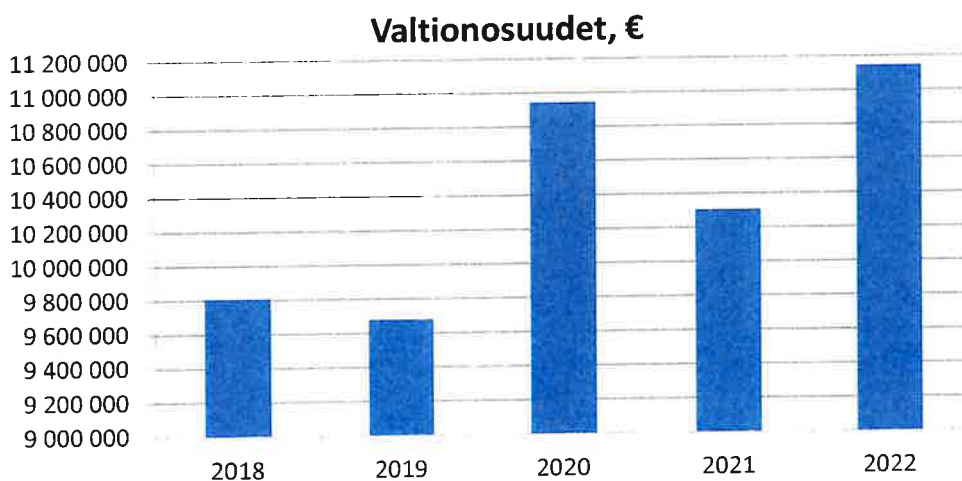
Valtionosuuksien toteutuma oli 100,9 % / 11.144.147 euroa, johon sisältyy verotulomenetysten kompensatiota 1.795.362 euroa. Valtionosuuksien muutos vuodesta 2021 on 840.098 euroa / +8,2 %.

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Lopullinen talousarvio 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama
Valtionosuudet	10 891 106	150 000	11 041 106	11 144 147	-103 041

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 782 081
Verotuloihin perustuva valtionosuus	2 376 120
Verotulomenetysten kompensatio	1 795 362
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	190 584
Yhteensä	11 144 147

VALTIONOSUUKSIEN MUUTOS VUOSINA 2018 – 2022

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Valtionosuudet, €	9 803 682	9 676 562	10 942 517	10 304 049	11 144 147
Muutos -%	-0,67	-1,3	13,1	-5,8	8,2
Valtionosuuksiin sisältyy verotulojen tasaus/milj.€	2,56	2,62	2,57	2,58	2,38

Korkotuottoja kertyi 91 euroa (v. 2021 774 e). Korkotuotot ovat maksuliikennetilien koroista. Markkinaehtoisia talletuksia ei vuonna 2022 ollut lainkaan. Korkokuluja muodostui vuosina 2012 – 2021 nostetuista 7,5 milj. lainoista yhteensä 21.589 euroa.

Rahoitustuottoja kertyi 206.142 euroa. Rahoitustuotot muodostuvat mm. PKS:n ja PKS:n EnergiaHolding Oy:n maksamasta osingosta 167.575 euroa, Metsäliiton osingosta 2.100 euroa, Kuntarahoituksen osingosta 8.503 euroa, kuntayhtymien peruspääomien koroista 855 euroa, viivästyskoroista 7.250 euroa ja vesihuollon jäännöspääoman sisäisestä korvauksesta 15.479 euroa. Rahoituskuluihin 16.120 euroa sisältyy muun muassa vesihuollon jäännöspääoman kulut 15.479 euroa.

Kokonaisinvestoinnit vuonna 2022 olivat 316.805 euroa (v. 2021 480.188 euroa), netto-investoinnit 286.985 euroa (v. 2021 400.037 euroa). Suurimmat investointihankkeet: sairaalan sisäpihan kiinteät rakenteet 70.519 e, johon saatiin Tuusniemen Kehittämissäätiön avustus 5.000 e, koulukeskuksen ison salin katto 38.511 e, katuvalojen saneeraus Keskitie-Meijerintie 35.555 e, satama-alueen kurturuusujen poisto 33.142 e, johon saatiin Ely-keskuksen avustus 15.000 e, Leiritien asemakaava-alueen infrastruktuurin viimeistely 38.787 e.

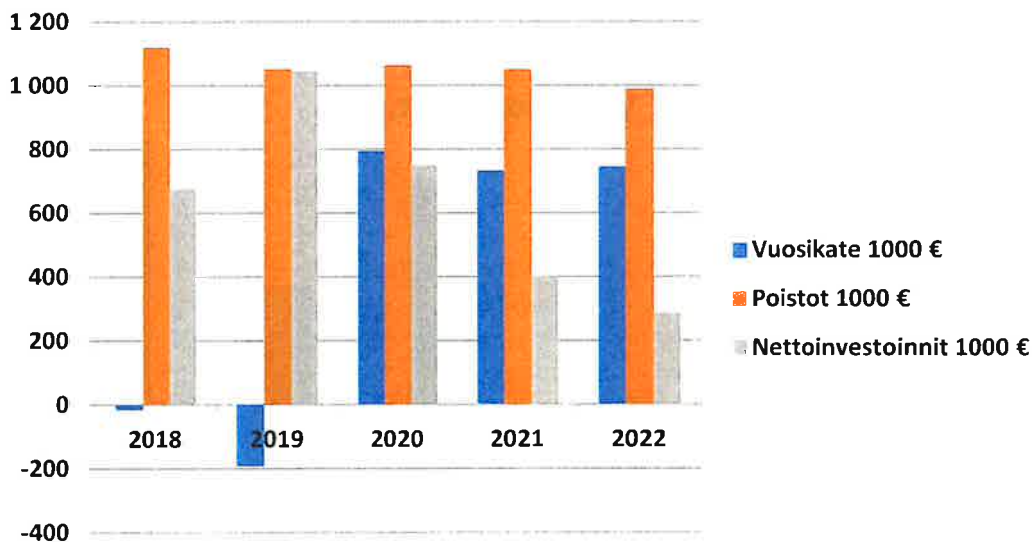
Investoinnit on rahoitettu kokonaan kassavaroilla. Investointitulot sisältävät maa-alueiden myyntiä 3.929 euroa. Yhteensä investointien tulot olivat 29.821 euroa.

Vuosikatteeksi oli arvioitu valtuuston hyväksymien muutosten jälkeen -249.945 euroa; toteutunut vuosikate on 743.092 euroa. Näin ollen vuosikate toteutui 993.037 euroa yli arvion. Toimintatuotot toteutuivat yli ja myös toimintakulut hieman yli arvion. Sekä verotulot että valtionosuudet toteutuivat yli arvion.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin yhteensä 986.917 euroa / toteutuma 96,1 % (v. 2021 1.048.598 euroa). Vuosikate, 743.092 euroa, ei riitä kattamaan poistoja.

VUOSIKATE, POISTOT JA NETTOINVESTOINNIT VUOSILTA 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Vuosikate 1000 €	-16	-192	794	731	743
Poistot 1000 €	1 118	1 050	1 062	1 049	987
Nettoinvestoinnit 1000 €	675	1 044	749	400	287

Tulos- ja rahoituslaskelmien tarkemmat käsittelyt liitetietoineen ovat erillisinä osioina. Vuoden 2022 toteutumatiedoissa sairaus- ja tapaturmakorvaukset on käsitelty kokonaan henkilöstöku-
lujen vähennyksenä eli ko. tuotot eivät sisälly missään laskelmissa toimintatuottoihin.

Kunnille palautetaan vähennykseen ja palautukseen oikeuttavat arvonnäisäverot. Osa kunnan toi-
minnasta on rajoituksen alaista toimintaa, josta ei saada vähennystä eikä palautusta arvonnäisä-
säveron osalta. Verollisen toiminnan myynnistä maksetaan arvonnäisäverokantojen mukaiset ve-
rot.

Henkilöstö

Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.2022 oli 131 (kokoaikaisia 109, osa-aikaisia 22). Sijaisia ja määräaikaisia oli yhteensä 48 henkilöä. Henkilöstöä koskevat yksityiskohtaiset tilastolliset tilinpäätöstiedot on käsitelty luvussa 6. Henkilöstökertomus.

Kunnan vakinainen henkilöstö toimialoittain vuonna 2022:

KESKUSHALLINTO, yhteensä 12 (1 osa-aikaista)

Kunnanjohtaja (1)
Hallintojohtaja (1)
Arkistosihteeri (1)
Toimistosihteeri (2)

Ravitsemispäällikkö (1)
Ravitsemustyöntekijä (2)
Ruokapalvelutyöntekijä (4)

SOSIAALITOIMI, yhteensä 66 (16 osa-aikaista)

Sosiaalijohtaja (1)
Sosiaalityöntekijä (2)
Sosiaaliohjaaja (1)
Työtoiminnan johtava ohjaaja (1)
Päivätoiminnan ohjaaja (2)
Toimistosihteeri (2)
Palveluohjaaja, kehitysvammaisten palvelut (1)
Vanhustyön johtaja (1)
Vastaava sairaanhoitaja (2)

Sairaanhoitaja (1)
Lähihoitaja (41)
Kodinhoitaja (2)
Laitoshuoltaja (4)
Hoitaja (1)
Kotivastustaja (1)
Palveluohjaaja, kotipalvelu (1)
Hoivatyöntekijä (3)

SIVISTYSTOIMI, yhteensä 37 (4 osa-aikaista)

Lukion/yhtenäiskoulun rehtori (1)
Apulaisrehtori (1)
Aineenopettaja lukio (1)
Erityisopettaja (2)
Luokanopettaja (6)
Lehtori (8)
Esiopettaja (1)
Perhepäivähoidon ohjaaja (0)
Perhepäivä- ja ryhmäperhepäivähoitaja (3)
Lähihoitaja, ryhmäperhepäivähoito (3)
Lastenhoitaja (1)

Erityisluokanopettaja (1)
Tuntiopettaja (0)
Koulusihteeri (1)
Vapaa-aikasihteeri (1)
Toimistosihteeri (1)
Koulunkäynninohjaaja (4)
Nuoriso-ohjaaja (1)
Oppilaanohjauksen lehtori (1)

TEKNINEN TOIMI, yhteensä 16 (1 osa-aikaista)

Tekninen johtaja (1)
Toimistosihteeri (2)
Laitosmies (1)
Kiinteistönhoitaja (3)
Kiinteistötyöntekijä (3)
Kunnallistekniikan työntekijä (1)
Siistijä (4)
Rakennustarkastaja-ympäristönsuojelusihteeri (1)

Sisäisen valvonnan järjestäminen ja ulkoinen valvonta

Kuntalain 39 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen koskee kaikkia Tuusniemen kunnan ja sen konserniin kuuluvia toimielimiä ja operatiivista johtoa, sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden myötä. Sisäinen valvonta on osa johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäinen valvonta tukee strategian toteutusta ja varmistaa, että kuntakonsernissa noudatetaan lakeja ja määräyksiä sekä toiminnan eettisyyttä. Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan kuntakonsernin toimintayksikköjen ohjaus- ja toimintaprosesseihin sisältyviä menettelyjä, organisaatoratkaisuja ja toimintatapoja, joiden avulla konsernin toimielimet ja tilivelvolliset sekä tytäryhteisöjen hallitukset saavat kohtuullisen varmuuden

- lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisesta
- resurssien ja omaisuuden turvaamisesta
- toiminnan tuloksellisuudesta ja tehokkuudesta sekä
- toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuudesta ja tietojen luotettavuudesta.

Hyvä hallintotapa ja muut annetut ohjeet sekä kunnan hallintosääntö määrittelevät ne menettelytavat, jotka tulee ottaa huomioon, kun huolehditaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä.

Sisäinen valvonta tarkoittaa tehtävien, valtuuksien ja vastuiden jakamista, päätöksiä valvontaja raportointitavoista, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamista ja omaisuuden turvaamista. Se sisältää mm. julkisuusperiaatteen, muutoksenhakuoikeuden ja yksityisyyden suojan. Valvonta ulottuu koko organisaatioon.

Hyvin toimiva sisäinen valvonta vähentää tahallisia ja tahattomia toimintavirheitä, epäjohtonmukaista toimintaa, taloudellisia menetyksiä ja puutteita asiain hoidossa. Hyvin toimiva sisäinen valvonta ehkäisee väärinkäytöksiä ja on paras menetelmä väärinkäytösten paljastamisessa. Sisäisen valvonnan tavoitteena on auttaa kunnan johtoa havaitsemaan toimintaan liittyvät riskit ja varmistaa, että ne pysyvät hyväksyttävällä tasolla.

Tuusniemen kunnan riskienhallinnan taustalla ovat strategia ja siitä johdetut valtuustokauden sekä vuositason toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Mikä tahansa tekijä, joka vaarantaa tavoitteiden saavuttamisen, on riski. Näin riskienhallintaa on kaikki se toiminta, jonka avulla pyritään varmistamaan tavoitteiden saavuttaminen.

Riskienhallinnan toimenpitein varmistetaan mm., että organisaation johdolla on käytettävissään tarpeellinen ja ajantasainen tieto merkittävistä riskeistä ja riittävät menetelmät mahdollisten vahinkojen hoitamiseksi. Riskienhallinnan tarkoituksena on havaita, analysoida ja pyrkiä kokonaisvaltaisesti hallitsemaan toimintaan liittyviä riskejä sekä hyödyntämään mahdollisuuksia toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion laadintaprosessin yhteydessä, jolloin kuvataan merkittävimmät riskit sekä tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä, jolloin arvioidaan riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Tuusniemen kuntakonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä.

Talousarvion laadinnan, sekä päätöksenteon yhteydessä toimialat analysoivat toimintaympäristön muutoksia, tunnistavat tavoitteita uhkaavat riskit, arvioivat riskien vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteuttavat tarvittavat toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana ja sen tuloksellisuudesta raportoidaan kunnanhallituksen antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti. Kunnan riskienhallintaa kehitetään siten, että pystytään vastaamaan entistä paremmin muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Kunnassa on tehty kaksi kertaa vuodessa toimialakohtaiset riskienhallinnan raportoinnit. Raportoinnit on annettu tiedoksi lautakunnille, kunnanhallitukselle ja edelleen tarkastuslautakunnalle.

Hyvin toimiva johtamis- ja hallintojärjestelmä yhdessä asianmukaisen sisäisen valvonnan ja riittävän riskienhallinnan kanssa takaavat kohtuullisen varmuuden tehokkaasta, tuloksellisesta ja päätettyjen tavoitteiden mukaisesta toiminnasta.

Valtuusto päättää kunnan ja sen konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista niin, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto on hyväksynyt Tuusniemen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 1.4.2021 alkaen kokouksessaan 24.3.2021 § 11.

Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muu johto vastaavat siitä, että kunnalla on hyvän johtamis- ja hallintotavan mukainen johtamisjärjestelmä ja että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät menettelytavat ja eri toimijoiden toimivalta, velvoitteet ja vastuut on hyväksytty. Kukin lautakunta vastaa oman toimialansa osalta riittävien ja toimivien menettelytapojen hyväksymisestä ja niiden toimeenpanon valvonnasta. Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimialoillaan.

Konsernin tytäryhteisöissä kunkin yhteisön hallitus ja operatiivinen johto vastaavat yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta lainsäädännön ja konserniohjeistuksen mukaisesti. Konserniohje on hyväksytty valtuustossa 11.5.2020 / § 12.

Riskienhallinnan toteuttamisesta vastaa omalta osaltaan kunkin yhtiön hallitus ja johtaja.

Sisäinen tarkastus auttaa organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla tukea organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosesseihin sekä riskienhallinnan kehittämiseen. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa.

Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi

- kunnan johtamis- ja hallintojärjestelmää
- toimintojen lainmukaisuutta sekä tarkoituksenmukaisuutta sekä
- johtamisessa ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuutta ja
- antaa suosituksia em. asioiden parantamiseksi.

Kuntalain 115 §:ssä säädetään, että kunnan tilinpäätökseen kuuluvan toimintakertomuksen tulee sisältää tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallitus hyväksyy kunnan toimintakertomukseen tulevan sisäisen valvonnan tiedot sekä arvion merkittävimmistä riskeistä. Lautakunnat hyväksyvät omilta toimialoiltaan vastaavasti tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeiset johtopäätökset.

Selonteko ja riskiarvio pohjautuvat dokumentoituun itsearviointiin ja se tulee käsitellä lautakunnissa. Siltä osin, kun kyseessä on suoraan kunnanhallituksen alainen toiminta, dokumentoidun itsearvioinnin käsittelee kunnanhallitus.

Kunnanhallitus päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkemmasta ohjeistuksesta. Tuusniemen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje 1.2.2022 alkaen on hyväksytty kunnanhallituksessa 31.1.2022 / § 14.

Tilintarkastajan on kuntalain mukaan tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. Kuntalain 125 §:n

mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain mukaan tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen henkilön toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi ja että häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja että häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisuusaseman puuttuminen ei vapauta esimiestä alaistensa toiminnan valvontavastuusta.

Kuntalain tarkoittamia tilivelvollisia ovat Tuusniemen kunnassa hallituksen jäsenet, lautakuntien ja toimielimien jäsenet sekä johtoryhmän jäsenet.

Tilivelvollisilla on erityinen vastuu ja velvoite toimia hyvän johtamis- ja hallintotavan ja eettisten lähtökohtien mukaisesti sekä puuttua toiminnassa ilmeneviin poikkeamiin.

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä kuntalain mukaisesti. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot

- miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Kunnan tehtävien ja toimivallan jakoa säätelevät kuntalaki ja muu kuntia koskeva lainsäädäntö sekä kunnanvaltuuston hyväksymä hallintosääntö. Hallintosäännössä on määritelty kunnan viranomaisten toimivallanrajaukset sekä päätösvalan rajat. Vuonna 2022 kunnanvaltuusto päivitti hallintosääntöä kolme kertaa: 13.6.2022 § 33 §, 19.9.2022 § 46 ja 28.11.2022 § 71. Muutokset koskivat rakennustarkastajan toimivaltaa, perhepäivähoidon ohjaajan viran muuttamista päiväkodin johtajaksi ja hallintosäännön päivittämistä vastaamaan kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluja. Taloudenhoidosta on annettu tarkempia määräyksiä kunnanhallituksen hyväksymissä talousohjeissa. Tietoturvan osalta kunnanhallitus on hyväksynyt kunnan tietoturva- ja tietosuojapolitiikan, tietoturvan periaatteet ja sähköpostin käytön säännöt 10.6.2019 § 87.

Valvonta jakaantuu ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on toimivasta johdosta riippumatonta ja sitä toteuttavat valtuuston valitsema tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Ulkoista valvontaa toteuttavat myös kuntalaiset (muutoksenhaku, julkisuusperiaate), aluehallinnon viranomaiset ja muut viranomaiset. Operatiiviseen johtamiseen kuuluva sisäinen valvonta ja sen järjestäminen on kunnan toimivan johdon ja tilivelvollisten tehtävänä ja vastuulla.

Kuntalain 14 luvussa on säädetty tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tehtävistä. Tilintarkastajan tulee muun muassa tarkastaa, että kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti ja antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilin päätös oikeat ja riittävät tiedät kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Tilintarkastajan tulee myös tarkastaa, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tilikauden 2022 aikana ei säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen osalta sisäisen valvonnan kannalta ole havaittu puutteita. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa, varojen käytön valvonnassa sekä tuloksellisuuden arvioinnin pätevyudessa ja luotettavuudessa on noudatettu tulosvastuuta, eikä toimivaltaa ole ylitetty. Akuuttitilanteessa tehdyn viranhaltijapäätösten osalta tapahtuneet ylitykset on viety jälkikäteen toimielimen vahvistettavaksi.

Omaisuuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidon valvonnassa ei tilikauden 2022 aikana ole tapahtunut menetyksiä, arvonalennuksia, eikä korvaus- tai muita merkittäviä oikeudellisia vastuita ole toteutunut. Sopimustoiminnan osalta kunnan sopimusehtojen noudattaminen ja vanhentumisaikojen seuranta on ajantasaisista ja kattavasti vastuutettu. Tuusniemen kunta on Sanasia Oy:n osakas ja hoitaa kilpailutukset pääsääntöisesti sen kautta.

Tuusniemen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on päivitetty 1.4.2021 (Kvalt 15.3.2021 § 11).

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittämiseen vaikuttavat seikat

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomuksessa tulee arvioida kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyvät merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittämiseen vaikuttavat seikat. Kunnan toimintaan liittyviä riskejä ovat mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit.

Kunnan toiminnassa kaikkia toimialoja koskevia riskejä ja niiden hallintakeinoja ovat seuraavat riskit:

Riskit lajeittain:

Henkilöstöriskit:

- ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus
- erikoisosaamista vaativat tehtävät, avainhenkilöt
- tapaturmat ja sairastumiset
- henkilöstön eläköityminen
- ammattiosaamisen vanheneminen
- väsyminen ja uupuminen
- työilmapiiiri, henkilö- ja työsuhteriidat
- tahattomat inhimilliset virheet
- henkilöstön liian tiheä vaihtuvuus

Hallintakeinot:

aktiivinen ja laadukas rekrytointi
varahenkilöjärjestelmä, työnkierto, ostopalvelusopimukset
TYKY-toiminta, aktiivisen aikaisen puuttumisen malli, savuton työyhteisö, työterveyshuolto, työsuojelu, turvavarusteiden käyttö
mentorointi, varahenkilöjärjestelmä, työnkierto
työnantajan järjestämä koulutus, omaehtoinen koulutus ja sen tukeminen
aktiivinen osallistuminen TYKY-toimintaan, työhyvinvoinnista huolehtiminen, aktiivinen aikainen puuttuminen ongelmatilanteisiin, työnjohdolliset toimet
ongelmatilanteiden selvittäminen, selkeä työ- ja vastuujaako, kehityskeskustelut, avoin tiedotus, toimisto- ja osastopalaverit, esimies- ja alaiskoulutus
vastuuvakuutus
henkilöstön sitouttaminen, osaamisen kohdentaminen, oikeudenmukainen palkkapolitiikka, hyvä työilmapiiiri

Toiminnan riskit ja omaisuusriskit:

- tietotekniikan ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus
 - tietoturvasuhteisuus
 - toimitilat/kiinteistöt/irtaimistot; tulipalot, vesivahingot, ilkeävalta, tahaton virhe
 - tietosuoja ja salassa pidettävät asiakirjat
 - toimintojen ja työtehtävien määrääjät
 - kunnan palvelutuotannon turvaaminen
 - toiminnan keskeytysriskit
- osaava henkilöstö, ostopalvelut, sovellusohjelmien tukipäivystys, varmuuskopioinnit, UPS-laite palvelimella
virusturvaohjelmistot, tietoturvaopas ja ohjeistus
omaisuusvakuutukset, valvontakamerat, toimintaohjeistus, kulunvalvonta, paloturvallisuus, talonmies- ja vesilaitospäivystys, alueiden kunnossapito
tietoturva- ja tietosuojaohteet ja koulutus, käyttöoikeusrajaukset, koulutus, kassakaappi, paloturvalliset/lukolliset säilytyskaapit
työtehtävien suunnittelu, looginen työjärjestys, varahenkilöjärjestelmä
osaava, tehtäviinsä sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö, ostopalvelusopimukset
varajärjestelmät ja suunnitelmat, ostopalvelusopimukset
erikoisosaamista omaava henkilöstö,

• hankinta- ja sopimusriskit	ostopalvelusopimukset, keskitetyt hankinnat
• talouteen liittyvät riskit	määrärahaseuranta, osavuositarkastukset, maksuvalmiusseuranta

Vastuuriskit:

• tuotevastuuriskit	laadunvalvonta, ohjeistus, varmistussuunnitelmat
• vahingonkorvausriskit	vastuuvakuutus
• kunnan järjestämien tilaisuuksien turvallisuus	kuntalaisten vapaaehtoinen tapaturmavakuutus, tarvittaessa erillismaksu

Vakuutustoiminnan kautta on varauduttu mm. henkilö-, omaisuus- ja toimintavahinkoihin. Kunnalla on henkilöstön lakisääteiset vakuutukset, oppilasvakuutukset ja kuntalaisten vapaaehtoinen tapaturmavakuutus, jossa kaiken ikäiset kuntalaiset ovat vakuutettuina kunnan järjestämissä ja valvomissa toiminnoissa ja tilaisuuksissa. Toimintaan liittyvinä vakuutuksina kunnalla on ollut voimassa julkisyhteisöjen vastuuvakuutus ja erillinen hallinnon vastuuvakuutus. Kunnan omistamat kiinteistöt ja määritellyt irtaimistot on vakuutettu pääosin all risk-tyyppisellä (täysarvo) omaisuusriskivakuutuksella. Metsäomaisuus on vakuutettu metsävakuutuksella, jota laajennettiin vuoden 2010 alussa koskemaan myös hirtävahingot.

Kunnan omaisuus- ja henkilövakuutukset siirtyivät 1.1.2014 alkaen kilpailutuksen jälkeen vakuutusyhtiö If:in. Kunnan vakuutusmeklaripalvelu siirtyi 1.1.2020 alkaen Riskianalyysi Oy:n hoitettavaksi. Se toteutti vuonna 2021 toteutetaan vakuutustarpeen arvioinnin ja vakuutusten kilpailutuksen. Kilpailevia tarjouksia ei saatu.

Kunnan rahoitusriskejä ovat mm. korko-, valuutta-, likviditeetti- ja luottoriskit. Talletuksiin ja sijoituksiin liittyviä korkoriskejä ei tällä hetkellä kunnan toimintaan liity, koska kunnalla ei ole markkinaehtoisia talletuksia tai sijoituksia. Myös kuntakonsernin talletus- ja sijoitusten korkoriskit eivät ole merkittäviä. Likviditeettiriski on huomioitu maksuvalmiuden seurannalla ja ottolainausvalmiuden kautta. Otto- ja antolainaukseen ja takausvastuusitoumuksiin liittyvät luottoriskit eivät kunnan toiminnan kannalta ole merkittäviä. Takausvastuita v. 2022 oli yhteensä 758.831 € (v. 2021 860.099 €), josta liiketoimintaa harjoittavien osakeyhtiöiden lainoja v. 2022 oli 546.831 € (v. 2021 580.099 €) ja vesiosuuskuntien lainoja 20.000 € (v. 2021 40.000 €) sekä tytäryhteisön laina 192.000 € (v. 2021 240.000 €).

Kunnan taloudellisen tilanteen heikentymisen seurauksena kunnanvaltuusto päätti 25.3.2019 § 4 ottaa käyttöön Kuntarahoitus Oy:n kuntatodistusohjelman kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kuntatodistuksia ei jouduttu käyttämään myös vuonna 2022.

Kunnan nopeasti heikentynyt taloudellinen tilanne on riski, joka vaatii kunnan luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdolta jatkuvaa huomiota. Osavuositarkastuksen lisäksi kunnanhallitus on vienyt kunnanvaltuustolle tiedoksi kuukausittaisen tiedon tuloslaskelman toteutumisesta. Kunnanhallitus on antanut hallintokunnille ohjeita talouden tasapainottamisesta. Syksyllä 2019 kunnalle on laadittu talouden tasapainottamisohjelma yhdessä Perlacon Oy:n kanssa.

Savon Kuituverkko Oy hyväksyttiin yrityssaneeraukseen tilikauden 2018 aikana. Kunnanhallitus hyväksyi 15.2.2021 § 35 Savon Kuituverkko Oy:n hallituksen esityksen osakaskunnilleen yhtiön osakekannan kaupasta ja siihen liittyvän kauppakirjaluonnoksen hyväksymistä. Kunnanhallitus päätti myydä omistamansa Savon Kuituverkko Oy:n osakkeet Adola Oy:lle. Osakekauppa ei kuitenkaan toteutunut kahden muun osakkaan myyntipäätöksestä tehtyjen valitusten johdosta, jotka hallinto-oikeus hyväksyi.

Toimialakohtaisista riskeistä on kartoitettu ja otettu huomioon hallintokuntien toiminnassa vuonna 2022 seuraavat riskit ja niiden hallintakeinot.

Riskit lajeittain:

Toiminnan riskit:

Keskushallinto

- Laadunvalvonta (ateriapalvelut)
- Vastuu toiminnan lainmukaisuudesta

Sosiaalitoimi

- Päätöskäsittelyn viivästyminen
- Ennakoimaton huostaanotto
- Yhteiskunnan rakenteellisten muutosten vaikutus toimeentuloturvaan
- Normaaliolojen poikkeus- ja erityistilanteet

Sivistystoimi

- Koulukuljetukset julkisen liikenteen kautta
- Valtionhallinnon päätökset mm. tuntijaosta, valinnaisaineista, yms. ops-perusteista
- oppilashuollon tarpeiden lisääntyminen mm. avustajapalvelut, koulukuljetus yms. lisääntyneet vaatimukset
- Oppilaiden tapaturmariskit
- Poikkeustilanteet koulun toiminnassa

Tekninen toimi

- Kiinteistötoimintaan liittyvät riskit
- Lainsäädännön soveltamiseen liittyvät riskit, toimivallan raja
- Vahingon aiheuttaminen ulkopuolisille
- Laite- ja konerikot
- Rakennushankkeiden yhtäaikaisuus
- Laatuhäiriöt ja toiminnan keskeytykset

Ympäristötoimi

- Rakennusvalvonnan tulokehitys
- Vastuu toiminnan lainmukaisuudesta

Hallintakeinot:

Oma- ja ulkovalvonta, terveystarkastajan tarkastuskäynnit, koulutukset
Vastuuvakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultointi Kuntaliitosta tai lakiasiantuntijalta

Varahenkilöjärjestelmä, sijaistaminen, toimivat työjärjestelyt

Varautuminen talousarviossa, lisämääräraha
Varautuminen talousarviossa, lisämääräraha

Valmiussuunnitelma

Kuljetusreittien huolellinen suunnittelu, varautuminen muutoksiin.

Alan keskustelun seuranta, koulutus

Palvelutarpeen suunnittelu ja mitoitus, tehtävien yhdistäminen eri työpisteissä/hallintokunnissa
Asianmukaiset vakuutukset
Valmiussuunnitelma

Seuranta, varhainen puuttuminen ongelmiin, kuntotarkastukset, kunnossapito, vuokrasaatavien perintä perintätoimiston kautta, varatilat
Vakuutus, osaava henkilöstö, koulutus, konsultaatio Kuntaliitosta tai lakiasiantuntijalta
Vastuuvakuutus, työnjohdolliset toimenpiteet, ammattitaitoinen henkilöstö
Ostopalvelu yksityiseltä yrittäjältä, varajärjestelmäsuunnitelma
Ostopalvelut yksityisiltä urakoitsijoilta, työvoimapalvelut näyteseuranta, varajärjestelmät, kuntotarkastukset, verkostojen kunnossapito
Näyteseuranta, varajärjestelmät, kuntotarkastukset, verkostojen kunnossapito

Taksojen tarkistaminen, palveluiden hinnoittelu
Vastuuvakuutus, ammattitaitoinen henkilöstö, koulutus, konsultointi

Toiminnallisiin riskeihin kuuluvat suhdannevaihtelut ja lainsäädännön muutokset on huomioitu kunnan toiminnassa ja palvelutuotannossa mm. uusien palvelujen tai toiminnan muutosten kautta. Kunnan varautumis- ja valmiussuunnitelmien päivittäminen on ajankohtaista.

Ympäristötekijät

Toimintakertomuksessa tulee käsitellä ja kuvata ne ympäristötekijät, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen.

Myös Tuusniemen kunta on joutunut maaliskuusta 2020 alkaen kohtaamaan koronaviruksen aiheuttaman yleisvaarallisen tartuntataudin aiheuttamat vaikutukset. Vuonna 2022 alkanut Ukrainan sota aiheuttaa yhteiskuntaan erilaisia vaikutuksia, kuten hintojen nousua.

Kunnan alueella ei toimi tuotantolaitoksia tai – yrityksiä, jotka toiminnallaan aiheuttaisivat ympäristöriskejä. Kunnan omassa toiminnassa ympäristötekijät liittyvät vesi- ja jätevesihuoltoon. Kunnalla on yksi oma vedenottamo, kirkonkylän Hyvärilä. Puhtaan veden toimituksen turvaamiseksi kunta tekee yhteistyötä usean vesiosuuskunnan kanssa. Osa kunnan puhtaasta vedestä ostetaan Koillis-Savon Vesi Oy:ltä. Kriisitilanteessa vettä voidaan johtaa kunnan vesilaitokselle myös Paakkilan vedenottamosta. Jätevesipuhdistamo on saneerattu vuonna 2007. Putkistojen osalta osa vesi- ja viemäriputkistosta on vanhaa. Putkirikkoja tapahtuu 1-2 vuosittain, jäätymis- ja routariskit ovat sen sijaan harvinaisia ja niitä tapahtuu vain erittäin ankarina pakkas-
talvina.

Valtatie 9:llä on liikenteen vahinkoriski sekä liikenteen pohjavesille aiheuttama riski. Tuusniemen alueella on kaksi ykkösluokan pohjavesialuetta, Tuusjärvellä ja Kirkonkylällä. Laajat vesistöt aiheuttavat veneilyvahinkoriskin ja vesistön pilaantumisen riskin, esim. liikenteen öljyvahingon tai veneonnettomuuden takia.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, on laadittava ja sisällytettävä tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään kunnan omistussuutta vastaava osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta olennaisuuden periaatetta noudattaen. Vuoden 2008 tilinpäätöksestä alkaen konsernitilinpäätös on laadittu laajana eli konsernitilinpäätökseen on sisällytynyt konsernitaseen lisäksi myös konsernituloslaskelma ja – rahoituslaskelma.

Tuusniemen kunnan 1.7.2020 voimaan tulleet konserniohjeet on päivitetty kunnanvaltuustossa 11.5.2020 § 12. Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Kuntakonsernin toimintaan liittyvät samat tai samankaltaiset toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Konsernissa tytäryhteisöjen toiminnassa on huomioitu, tunnistettu ja hallinnoitu riskit samoin menetelmin kuin peruskunnan toiminnassa.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Ohjeen tarkoitus on määritellä ne periaatteet ja menettelytavat, joita sovelletaan Tuusniemi-konsernissa sekä varmistaa konsernitilinpäätöksen tekemisen edellytykset. Konserniohjeella annetaan konsernitason toimintaohjeet ja –periaatteet ottaen huomioon hallintosäännön määräykset kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan asemasta konsernin johtajana.

Kunnanhallitus on nimennyt 23.8.2021 § 184 kunnan edustajat osakeyhtiöiden yhtiökokouksiin vuosille vuosille 2021 – 2023.

Konsernitarkastelu

Vuoden 2022 konsernitilinpäätös on laadittu voimassa olevien yleisohjeiden mukaisesti laajana. Tilinpäätös sisältää konsernitaseen, -tuloslaskelman ja – rahoituslaskelman.

Kuntakonsernin talouden kehitys on ollut suhteellisen vakaa. Sairaanhoitopiirin pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta on Tuusniemen kunnan osuus vuoden lopussa 6.424.229 € (v. 2021 5.209.678 €), Savon Koulutuskuntayhtymän 393.862 € (v. 2021 182.992 €) ja Vaalijalan 146.822 € (v. 2021 137.485 €).

Kokonaisuudessaan, sisältäen emokunnan, tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt, konsernin lainat ovat 4.529 €/asukas (v. 2021 4.192 €). Emokunnan lainakanta on 1.326 €/asukas (v. 2021 1.550 €), joka sisältyy konsernin lainakantaan. Konserniyhtiöiden lainakanta ilman emokunnan talousarviolainoja on näin ollen 3.203 €/asukas (v. 2021 2.642 €).

Tytäryhteisöjen hallintoa ja taloutta on hoidettu annettujen konserniohjeiden mukaisesti. Kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen taloudessa ja toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden aikana. Konsernitilinpäätöksen laadintaa on selvitetty tarkemmin luvussa 4. Liitetiedot.

Konsernille talousarviossa 2022 asetetut tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

Asetettu tavoite:	Toteutuma:
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %: vähintään 20 %	41,8 %
Konsernin vuosikate poistoista, %: vähintään 40 %	69,1 %
Konsernin omavaraisuusaste, %: vähintään 45 %	45,7 %
Konsernin laina € / asukas: alle 4.500 €	4.529 €

Asetetuista tavoitteista toteutui ainoastaan toimintatulot toimintamenoista.

TILIKAUDEN 2022 TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen **-243.824 euron** (tulos ennen poistoeron muutosta) käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan yhteensä **111 116** euroa, (koulukeskuksen osuus 46.545,43 euroa, palvelukeskus 21.088,75 euroa, satamapaviljonki 3.333,34 euroa, jätevedenpuhdistamo 3.333,34 euroa, kirjasto 2.500,00 euroa ja uusi asumispalveluyksikkö 22.810,29 euroa, koulukeskuksen osuus 11.504,65 euroa)
- siirretään tilikauden alijäämä **-132.708 euroa** Edellisten tilikausien yli-/alijäämä tilille.

KUNNAN TALOUDEN TASAPAINO, RAHOITUSASEMA JA TULEVA KEHITYS

Kunnan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksessa voidaan myös käsitellä kunnan rahoitusasemaa ja tulorahoituksen kehitystä ja sen riittävyyttä.

Tilinpäätöksen informaatiota on parannettu sisällyttämällä siihen arvio kunnan tulevasta kehityksestä. Arvion kohteena voi olla esimerkiksi kunnan talouden tasapaino, lähitulevaisuuden investointitarpeet ja niiden rahoitus sekä kunnan velkaantumiskehitys.

Talouden tasapaino ja tulorahoituksen riittävyys

Kunnan talous on ylijäämäinen tai vahvistuva, kun vuosikate riittää kattamaan sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennykset että korvausinvestoinnit. Vastaavasti kunnan talous on tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistojen on vastattava keskimääräistä korvausinvestointien tasoa kunnassa.

Kunnan talous ei ole tasapainossa, koska vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos sen sijaan on negatiivinen.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä vuosikate 743.092 euroa, mikä ei kata SUMU-poistoja. Poistot yhteensä ovat 986.917. Korvausinvestoinnit vuonna 2022 olivat 225.950 euroa.

Rahoitusasema

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen kautta. Tärkeimpiä tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, kertynyt yli-/alijäämä, yli-/alijäämä €/ asukas, lainakanta ja lainat €/ asukas.

Omavaraisuusaste kertoo kunnan vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteen hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 tai sitä alempi, voidaan kuntataloutta pitää heikkona ja kunnan velkarasitetta merkittävän suurena.

Tuusniemen kunnan omavaraisuusaste vuonna v. 2022 oli 71,7 % (2021 72,4 %). Kunnan omavaraisuusaste on vielä tällä hetkellä maan keskimääräistä (v. 2021 58,8 %) tasoa parempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnan on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Tuusniemen kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2022 oli 23,9 % (v. 2021 23,6 %). Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2021 oli 57,7 %.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa paljonko kunnalle on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi.

Tuusniemen kunnan taseessa on vuoden 2022 alijäämän jälkeen kertynyttä ylijäämää 3.035.405 euroa. Asukasta kohden ylijäämää on 1.267 euroa (v. 2021 1.310 euroa).

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Tuusniemen kunnan lainakanta vuoden 2022 tilinpäätöksessä on 3.175.000 euroa (v. 2021 3.750.000 euroa). Lainat / asukas v. 2022 oli 1.326 euroa (v. 2021 1.550 euroa). Keskimääräinen lainakanta kunnilla vuonna 2021 oli noin 3.465 euroa/asukas.

Kunnan tuleva kehitys

Vuoden 2022 tilinpäätöksestä laskettavien keskeisten tunnuslukujen mukaan Tuusniemen kunnan taloudellinen tilanne on enintään välttävä. Edellisvuoden tapaan vuosikate ei riittänyt poistojen kattamiseen. Vuosikatteen riittämättömyys poistojen kattamiseen edellyttää investointitason pitämistä poistotasoa matalampana kunnan hallitsemattoman velkaantumiskehityksen estämiseksi. Myös kunnan tulopohjaa on saatava vahvistettua.

Valtuusto hyväksyi 28.11.2022 § 70 talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023 – 2025. Vuoden 2023 talousarvio on noin 1,07 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuosi 2024 on noin 1,34 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuosi 2025 noin 1,25 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kunnan taseessa oleva noin 3,04 miljoonan euron kumulatiivinen ylijäämä antaa muutaman vuoden aikaa selviytyä talousarvion suunnitelmavuosien alijäämästä.

Vuoden 2023 talousarviossa verotulojen arvioidaan laskevan noin 5,19 miljoonaan euroon vuoden 2022 noin 9,05 miljoonasta eurosta. Valtionosuuksia ei arvioida kertyvän lainkaan vuonna 2023. Verotulojen kertymään vaikuttaa kuntien verotukseen kohdistuvat valtion tekemät toimenpiteet sekä yhteiskunnan yleinen taloudellinen tilanne.

Vuoden 2022 nettoinvestoinnit nousevat edellisen vuoden talousarvion tasolta noin 0,04 miljoonaa euroa, ollen noin 0,39 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 investoinnit ovat 0,41 miljoonaa euroa ja 2025 investoinnit ovat 0,26 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 uutta talousarviolainaa ei tarvinnut nostaa. Vuoden 2023 talousarviossa on varauduttu enintään 1,1 miljoonan euron suuruiseen lainan ottamiseen.

Vuoden 2019 syksyllä kunnalle on tehty kolmen vuoden sopeuttamisohjelma, jolla on pyritty saamaan kunnan käyttötalous parempaan tasapainoon. Pohjatyon tekemisen tukena tässä on ollut Perlacon Oy. Tämä ohjelma ei riittänyt kunnan talouden tasapainottamiseen, vaan tulevina vuosina kunnan talouden tasapainottamistyötä on edelleen jatkettava. Kunnalle on laadittu kuntastrategia vuosille 2022 – 2026, jonka valtuusto on hyväksynyt 2.5.2022 § 23.

Hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa vuoden 2023 alussa, tapahtui kunnissa koko Suomen kuntahistorian ehkä jopa suurin muutos sote-palvelujen järjestämisvastuun ja siihen kohdistuvan rahoituksen siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille. Rahoituksen näkökulmasta tarkasteltuna tämä tilanne Tuusniemen kunnan osalta on erittäin ongelmallinen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2023 on negatiivinen noin 900.000 euroa. Valtio kuittaa tämän summan itselleen OKM:n valtionosuuksista, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksesta ja osittain myös kotikuntakorvaustuloista. Tämä tilanne on ajanut Tuusniemen kunnan talouden kestävämmään, talousarviovuosien suurena alijäämänä näkyvään tilanteeseen.

Vuoden 2022 helmikuussa alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut maailmantalouteen useita negatiivisia kehityskulkuja, mitkä heijastuvat myös Suomenkin talouteen. Suomen talous on painunut taantumaan ja osa taantumien heijastevaikutuksista heijastuu viiveellä laajemminkin yhteiskuntaan. Tämän kokonaisuuden lopullisia talousvaikutuksia eikä niiden vaikutusten kestoa ei pystytä tällä hetkellä luotettavasti arvioimaan.

Vuoden 2020 alkupäivinä maailmanlaajuisesti levinnyt koronavirus pandemia vaikuttaa yhä jonkin verran koko Suomenkin yhteiskunnassa. Sen kesto ja laajuus Suomessa ovat kunnan tilinpäätöksen laadinta-ajan kohtana edelleen ennakoimattomia. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että koronavirus on tullut maapallolle jäädäkseen ja vaikuttaa tulevaisuudessakin influenssaviruksen tavoin yhteiskunnassa. Rokotuksilla tilannetta on saatu jossain määrin hallintaan, mutta koronaviruksen nopea muuntautumiskyky aiheuttavat pandemiatilanteen olennaisen helpottamisajankohdan arviointiin merkittävää epävarmuutta. Joka tapauksessa sillä tullee olemaan jonkinasteinen negatiivinen vaikutus koko Suomen yhteiskuntaan ja sitä kautta myös maan julkiseen talouteen vuoden 2023 aikanakin.

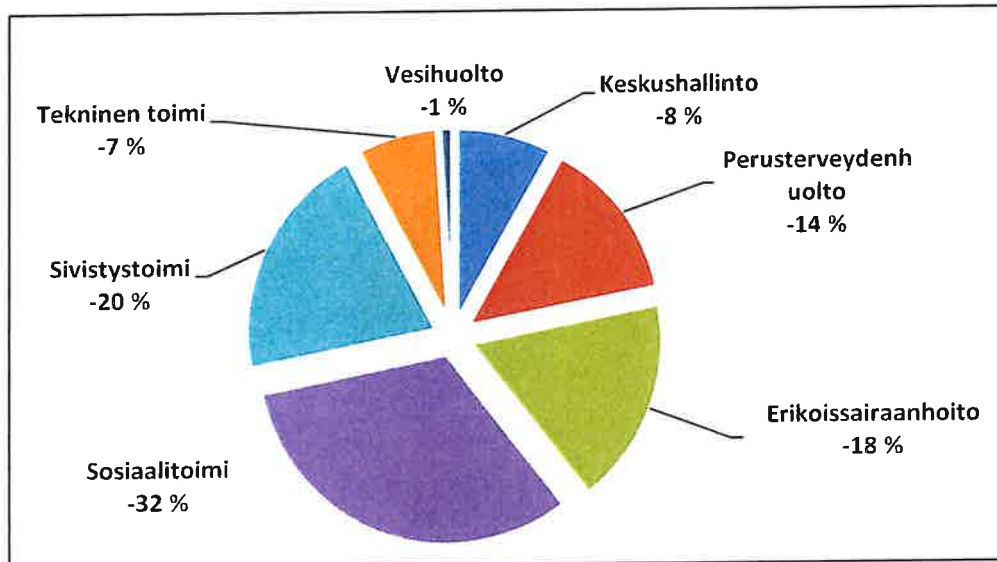
Kvalit 28.11.22 \$
66 - 67

TP 2021 ja TA, TA-MUUTOKSET JA TP 2022

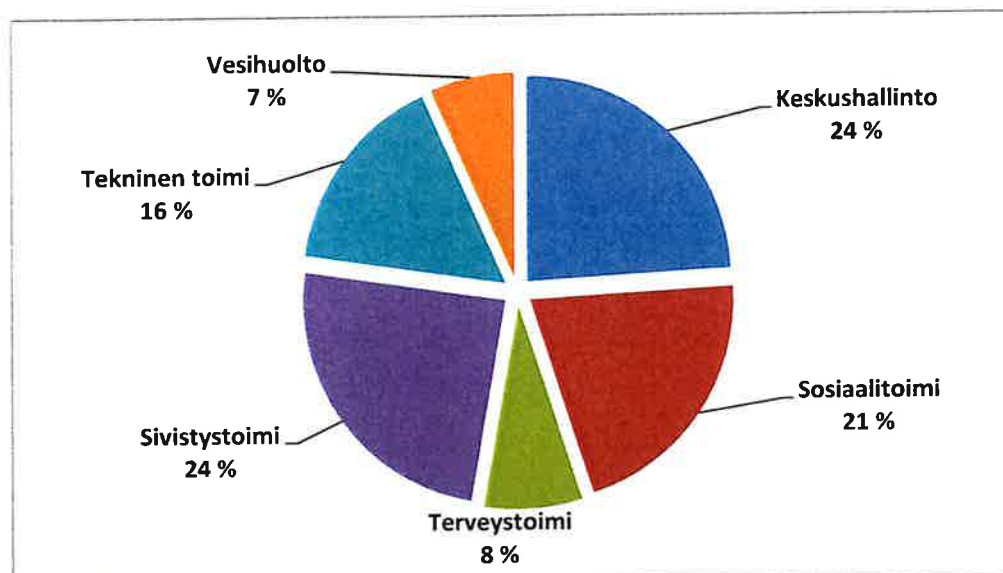
	TOTEU- TUMA/ TP 2021	TA 2022	TA-MUU- TOKSET / MRM	LOPULLI- NEN TA 2022	TOTEU- TUMA / TP 2022	TOT -% TA:sta	ALLE / YLI TA-ARVION	Muutos, € TP 2021 / TP 2022	Muutos% TP 2021 / TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	6 393 065	5 071 576		5 071 576	5 847 994	115,3	-776 418	-545 070	-8,5
Keskushallinto (vaalit, tilintark., kvalit., khall.)	-2 344 274	-2 185 653	-5 035	-2 190 688	-2 040 236	93,1	-150 452	304 038	-13,0
Sosiaalitoimi	-7 281 583	-8 146 137	56 912	-8 089 225	-8 211 373	101,5	122 148	-929 790	12,8
Terveystoimi	-8 749 538	-8 073 000		-8 073 000	-8 043 834	99,6	-29 166	705 704	-8,1
Perusterveydenhuolto	-3 703 005	-3 243 000		-3 243 000	-3 524 212	108,7	281 212	178 793	-4,8
Erikoissairaanhoido	-5 046 533	-4 830 000		-4 830 000	-4 519 622	93,6	-310 378	526 911	-10,4
Sivistystoimi	-5 014 847	-5 208 818	-8 820	-5 217 638	-5 181 155	99,3	-36 483	-166 308	3,3
Tekninen toimi	-1 586 072	-1 576 000	-43 057	-1 619 057	-1 735 856	107,2	116 799	-149 784	9,4
Vesihuolto	-208 672	-202 000		-202 000	-252 495	125,0	50 495	-43 823	21,0
Toimintakulut yhteensä	-25 184 986	-25 391 608	0	-25 391 608	-25 464 949	100,3	-73 341	-279 963	1,1
TOIMINTAKATE	-18 791 922	-20 320 032	0	-20 320 032	-19 616 955	96,5	-703 077	-825 033	4,4
Rahoitus									
Verotulot	9 101 261	8 658 231	250 000	8 908 231	9 047 377	101,6	-139 146	-53 885	-0,6
Valtionosuudet	10 304 049	10 891 106	150 000	11 041 106	11 144 147	100,9	-103 041	840 098	8,2
Korkotuotot	774	750		750	91	12,1	659	-683	-88,3
Rahoitustuotot	158 725	175 479		175 479	206 142	117,5	-30 663	47 416	29,9
Korkokulut	-26 176	-40 000		-40 000	-21 589	54,0	-18 411	4 587	-17,5
Rahoituskulut	-15 890	-15 479		-15 479	-16 120	104,1	641	-230	1,4
VUOSIKATE	730 822	-649 945	400 000	-249 945	743 092	-297,3	-993 037	12 270	-62,5
Poistot ja arv.alentumiset	-1 048 598	-1 026 874		-1 026 874	-986 917	96,1	-39 957	61 681	-5,9
Satunnaiset tuotot									
Satunnaiset kulut									
TILIKAUDEN TULOS	-317 776	-1 676 819	400 000	-1 276 819	-243 824	19,1	-1 032 995	73 951	-68,4
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	111 116	111 116		111 116	111 116	100,0			
Varausten lis.(-) tai väh.(+)									
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)									
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-206 660	-1 565 703	400 000	-1 165 703	-132 708	11,4	-1 032 995	73 951	-35,8
Sisäiset erät	1 801 469	1 834 824		1 830 921	1 836 919	100,3	-5 998	35 450	2,0

TOIMINTAKULUJEN JA -TUOTTOJEN JAKAANTUMINEN TOIMIALOITTAIN

TOIMINTAKULUT	2022	2021
Keskushallinto	-2 040 236	-2 344 274
Perusterveydenhuolto	-3 524 212	-3 703 005
Erikoissairaanhoido	-4 519 622	-5 046 533
Sosiaalitoimi	-8 211 373	-7 281 583
Sivistystoimi	-5 181 155	-5 014 847
Tekninen toimi	-1 735 856	-1 586 072
Vesihuolto	-252 495	-208 672
Toimintakulut yhteensä	-25 464 949	-25 184 986

TOIMINTATUOTOT	2022	2021
Keskushallinto	1 407 345	1 740 363
Sosiaalitoimi	1 225 683	1 168 610
Terveystoimi	451 430	530 575
Sivistystoimi	1 434 985	1 456 498
Tekninen toimi	939 277	1 136 479
Vesihuolto	389 275	360 540
Toimintatuotot yhteensä	5 847 995	6 393 065

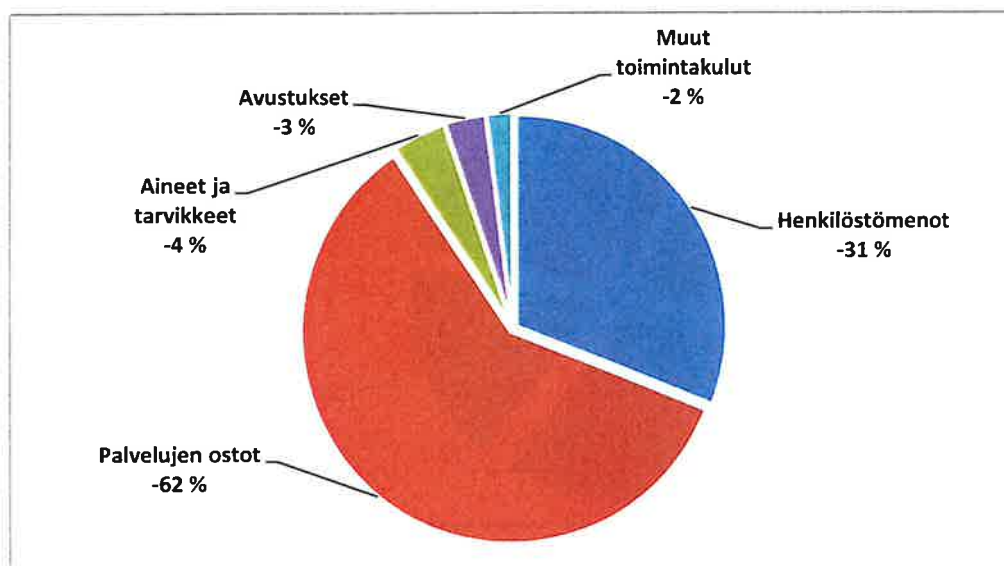

TOIMINTAKULUJEN JA -TUOTTOJEN LAJEITTAINEN JAKAANTUMINEN

Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain

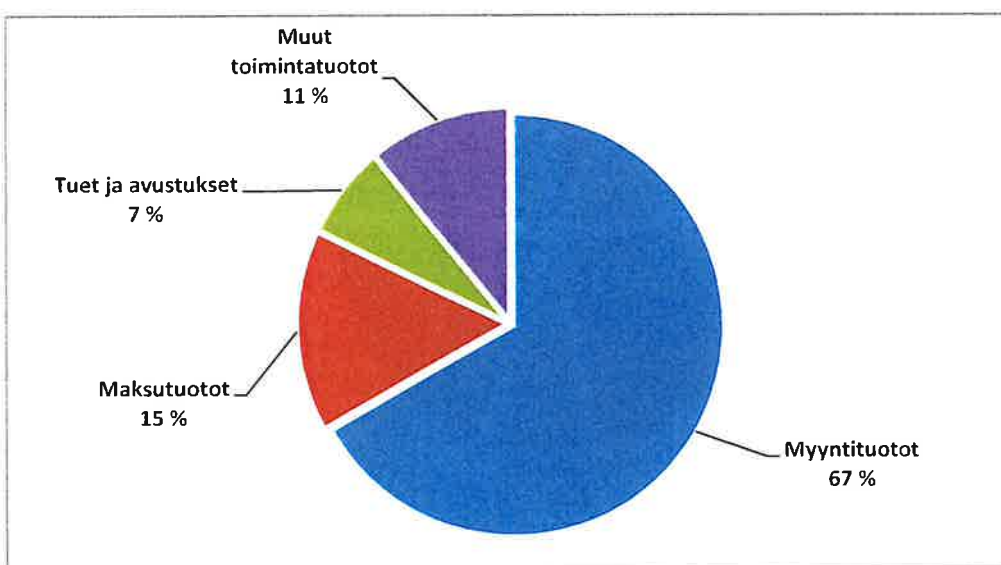
Tuloslaskelman mukaan sv.korvaukset 104.321 € vähennetty henkilöstökuluista

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Henkilöstömenot	-7 904 280	-7 283 796
Palvelujen ostot	-15 186 987	-15 487 764
Aineet ja tarvikkeet	-1 069 875	-1 009 692
Avustukset	-800 658	-610 978
Muut toimintakulut	-503 148	-792 756
Yhteensä	<u>-25 464 948</u>	<u>-25 184 986</u>

Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Myyntituotot	3 905 606	3 942 115
Maksutuotot	896 438	950 522
Tuet ja avustukset	411 617	435 090
Muut toimintatuotot	632 693	1 065 338
Yhteensä	<u>5 846 354</u>	<u>6 393 065</u>

KOKONAISTULOT JA -MENOT

ulkoinen

TULOT	2022	%	2021	%
Toiminta				
Toimintatuotot	4 009 435	16,42 %	4 590 918	18,57 %
Verotulot	9 047 377	37,05 %	9 101 261	36,82 %
Valtionosuudet	11 144 147	45,63 %	10 304 049	41,69 %
Korkotuotot	91	0,00 %	774	0,00 %
Muut rahoitustuotot	190 663	0,78 %	143 247	0,58 %
Satunnaiset tuotot		0,00 %	0	0,00 %
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutusvoitot	-25 781	-0,11 %	-129 998	-0,53 %
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 892	0,11 %	51 118	0,21 %
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	29 710	0,12 %	156 201	0,63 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0 %	0	0,00 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			500 000	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys				
Oman pääoman lisäykset	0			
Kokonaistulot yhteensä	24 421 534	100,0 %	24 717 569	100,00 %
MENOT				
Toiminta				
Toimintakulut	23 628 030	96,28 %	23 383 517	94,64 %
- valmistus omaan käyttöön	-1 640	-0,01 %	-678	0,00 %
Korkokulut	21 589	0,09 %	26 176	0,11 %
Muut rahoituskulut	642	0,00 %	412	0,00 %
Satunnaiset kulut		0,00 %	0	0,00 %
Tulorahoituksen korjauserät				
-pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustappiot	0	0,00 %	-2 831	-0,01 %
Pakollisten varausten muutos				
+/-pakollisten varausten lisäys/vähennys	0	0,00 %	145 000	0,59 %
Investoinnit				
Investointimenot	316 805	1,29 %	480 188	1,94 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	575 000	2,34 %	675 000	2,73 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys				
Oman pääoman vähennykset				
Kokonaismenot yhteensä	24 540 426	100,0 %	24 706 784	100,00 %
Täsmäytys				
Kokonaistulot-kokonaismenot	-118 892		10 785	
Muut maksuvalmiuden muutokset	484 620		-12 147	
- rahavarojen muutos	365 727		-1 361	
	118 892		-10 785	

TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT
(SIS. VESIHUOLTO)

	<u>Tilinpäätös</u> <u>2022</u> (ulkoiset)	<u>Tilinpäätös</u> <u>2021</u> (ulkoiset)
	<u>1 000 e</u>	<u>1 000 e</u>
Toimintatuotot	4 011	4 592
Toimintakulut	-23 628	-23 384
Toimintakate	-19 617	-18 792
Verotulot	9 047	9 101
Valtionosuudet	11 144	10 304
Korkotuotot		1
Korkokulut	-22	-26
Muut rahoitustuotot	191	143
Muut rahoituskulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	169	118
Vuosikate	743	731
Poistot käyttöomaisuudesta	-987	-1 049
Arvon alentumiset		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-244	-318
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	111	111
Varausten lisäys (-), vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-), vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-133	-207
= valtuustoon nähden sitovat erät		

TUNNUSLUVUT	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Toimintatuotot / Toimintakulut, %		
100xToimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)	17,0 %	19,6 %
Vuosikate / Poistot, %		
100xVuosikate / Poistot	47,9 %	69,7 %
Vuosikate, e/asukas	310	302
Asukasmäärä 31.12.	2395	2419

Tilikauden tulos on 73.951 € edellisvuotta parempi. Ulkoiset toimintakulut kasvoivat 244.513 € ja ulkoiset toimintatuotot pienenevät 581.482 €. Toimintakatteen muutos eli verotuloilla ja valtionosuuksilla katettava määrä kasvoi 825.033 € vuodesta 2021.

Verotulot pienenevät 53.885 € (0,59 %) ja valtionosuudet kasvoivat 840.098 € (8,15 %) vuodesta 2021.

Korkotuotot pienenevät 683 €. Korkokuluja muodostui talousarviolainojen koroista 21.589 €. Muihin rahoitustuottoihin sisältyy mm. osinkotuottoja 178.178 € ja kuntayhtymien peruspääoman korkoja 855 €.

Vuosikate on 12.270 € edellisvuotta parempi, mutta se ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja. Poistot -986.917 € ja vuosikate 743.092 € (erotus 243.825 €)

RAHOITUSLASKELMA**VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA (sis. vesihuollon) 1000 €**

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	743	731
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-26	-272
Tulorahoitus yhteensä	717	459
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-317	-480
Rahoitusosuudet investointimenoihin	26	51
Muut rahoitustulot		
Osakkeen myynti		
Käyttöomaisuuden myyntituotot	30	156
Netto investoinnit	-261	-273
Toiminnan ja investointien rahavirta	456	186
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-575	-675
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9	-42
Vaihto-omaisuuden muutos		
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-177	99
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	652	-69
Rahoituksen rahavirta	-91	-187
Rahavarojen muutos	365	-1
Rahavarat 31.12.	1 598	1 233
Rahavarat 01.01.	-1 233	-1 234
	365	-1

=valuustoon nähden sitovat erät

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus %:	255,4 %	170,3 %
Lainanhoitokate:	1,8	1,5
Kassan riittävyys (pv):	24	18
Asukasmäärä	2 395	2 419
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €, 1 000 €	-1 039	-882

Investointien tulorahoitus, % = $(100 \cdot \text{vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno})$ Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$ Kassa riittävyys /pv = $365 \text{ pv} \cdot \text{Kassavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

TASE JA TUNNUSLUVUT (SIS. VESIHUOLTO)

	31.12.2022 1 000 €	31.12.2021 1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	18 807	19 508
Aineettomat hyödykkeet	428	549
Aineelliset hyödykkeet	10 760	11 348
Sijoitukset	7 619	7 611
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	87	85
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 405	1 861
Vaihto-omaisuus		
Muut saamiset	38	41
Saamiset	710	529
Rahoitusarvopaperit	59	59
Rahat ja pankkisaamiset	1 598	1 232
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>21 299</u>	<u>21 454</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	13 434	13 567
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 810	1 921
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	240	229
VIERAS PÄÄOMA	5 815	5 737
Pitkäaikainen	2 725	3 175
Lyhytaikainen	3 090	2 562
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>21 299</u>	<u>21 454</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Omavaraisuus, %	71,7	72,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23,9 %	23,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	3 035	3 168
Kertynyt yli-/alijäämä € / asukas	1 267	1 310
Lainakanta 31.12., 1 000€	3 175	3 750
Lainakanta € / asukas	1 326	1 550
Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	3 188	3 792
Lainat ja vastuut € / asukas	1 331	1 568
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Asukasmäärä	2395	2419

Omavaraisuus % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) € / asukas

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakanta € / asukas

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Sijoituksista siirretty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta annetun ohjeen mukaan muihin rahoitusarvopapereihin seuraavat erät:

Tuusniemen Osuuspankki	87,68	87,68
Osuuskunta Metsäliitto	35 000,00	35 000,00
Kuntarahoitus Oy	23 638,50	23 638,50
	<u>58 726,18</u>	<u>58 726,18</u>

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	13 997	14 079
Toimintakulut	-33 519	-32 525 *)
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-23	52
Toimintakate	-19 544	-18 438
Verotulot	9 015	9 069
Valtionosuudet	11 636	10 763
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7	9
Muut rahoitustuotot	193	131
Korkokulut	-6	-79
Muut rahoituskulut	115	-4
		57
Vuosikate	1 221	1 496
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 766	-1 820
Omistuksen eliminointierot	28	0
Arvonalentumiset	0	-5
Satunnaiset erät	-1	116
Tilikauden tulos	-518	-214
Tilinpäätössiirrot	32	44
Tilikauden verot	-2	-2
Laskennallisest verot	0	-2
Vähemmistöosuudet	6	-2 *)
Tilikauden ylijäämä	-481	-176

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut %	41,8	43,3 *)
Vuosikate / Poistot %	69,1	82,0 *)
Vuosikate, €/as	510	618 *)
Asukasmäärä	2 395	2 419

*) Vertailutietoa korjattu

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 221	1 496 *)
Satunnaiset erät	-1	116
Tilikauden verot	-2	-2
Tulorahoituksen korjauserät	-81	-357
	<u>1 138</u>	<u>1 252</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 657	-1 868
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30	20
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	57	424
	<u>-1 570</u>	<u>-1 423</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-432	-171
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-1
Antolainasaamisten vähennykset	2	0
	<u>2</u>	<u>-1</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 737	1 255
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-324	-296
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-706	-487
	<u>707</u>	<u>472</u>
Oman pääoman muutokset	-34	0 *)
Muutokset vähemmistöm osuudessa	0	0
	<u>-34</u>	<u>1</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	40	-1
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	-7
Saamisten muutos	-622	177
Korottomien velkojen muutos	967	43
	<u>380</u>	<u>211</u>
Rahoituksen rahavirta	1 054	683
Rahavarojen muutos	622	512
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 269	3 647
Rahavarat 1.1.	3 647	3 135
	<u>622</u>	<u>512</u>
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-3 012	-2 047 *)
Investointien tulorahoitus, %	75,1	80,9 *)
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,2 *)
Kassan riittävyys, pv	44	38

*) Vertailutietoa korjattu

Konsernitase ja sen tunnusluvut

V A S T A A V A A	31.12.2022	31.12.2021
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	173	210
Muut pitkävaikutteiset menot	439	546
Ennakkomaksut	3	0
	<u>615</u>	<u>756</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 009	1 979
Rakennukset	12 931	13 284
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 158	2 968
Koneet ja kalusto	735	760
Muut aineelliset hyödykkeet	74	64
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 499	1 403
	<u>20 408</u>	<u>20 458</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	1 513	1 731
Osakkeet ja osuudet	756	500
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1	2
Muut saamiset	30	30
	<u>2 299</u>	<u>2 263</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä	23 322	23 477
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	46	46
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	139	124
Muut toimeksiantojen varat	40	71
	<u>225</u>	<u>241</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	88	82
Keskeneräiset tuotteet	0	0
Ennakkomaksut	0	0
	<u>88</u>	<u>82</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	38	41
Siirtosaamiset	0	0
	<u>38</u>	<u>41</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	970	635
Lainasaamiset	16	70
Laskennalliset verosamiset	0	0
Muut saamiset	264	262
Siirtosaamiset	622	279
	<u>1 872</u>	<u>1 247</u>
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	59	59
Muut arvopaperit	0	227
	<u>59</u>	<u>286</u>
Rahat ja pankkisaamiset	4 210	3 361
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 266	5 017
VASTAAVAA	29 813	28 735

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 399	10 399
Säätiöiden ja yhd.peruspääomat	200	200
Muut omat rahastot	238	382
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 062	3 098 *)
Tilikauden yli-/alijäämä	-509	-176 *)
	13 390	13 903
VÄHEMMISTÖOSUUDET	155	197
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	288	353
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	48	47
Lahjoitusrahastojen pääomat	294	261
Muut toimeksiantojen pääomat	8	16
	349	324
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	9 837	8 888
Lainat julkisyhteisöiltä	30	
Siirtovelat	18	18
Laskennalliset verovelat	0	1
	9 886	8 906
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	23	93
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	957	1 160
Saadut ennakot	153	194
Ostovelat	1 911	1 358
Liittymismaksut ja muut velat	196	192
Siirtovelat	2 494	2 042
Laskennalliset verovelat	12	12
	5 746	5 052
Vieras pääoma yhteensä	15 632	13 958
VASTATTAVAA	29 813	28 735
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Konsernin omavaraisuusaste, %	45,7	49,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44,7	40,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 553	2 922
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 066	1 208
Konsernin lainat, €/asukas	4 529	4 192
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	10 848	10 141
Konsernin lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	11 628	10 874
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 855	4 495
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	16	70
Kunnan asukasmäärä 31.12.	2395	2 419

Konsernin omavaraisuus % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuudet} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Konsernin lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainat, euroa/asukas = asuaksohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Konsernin lainasaamiset = Sijoituksiin merkityt jvk - lainsaamiset ja muut lainasaamiset

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja, keskusvaalilautakunnan jäsenet

Keskusvaalilautakunnan tehtävä on tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti ja valvoa vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta sekä järjestää vaalit taloudellisesti.

Eduskunta hyväksyi hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevan lainsäädännön 23.6.2021. Ensimmäiset aluevaalit järjestettiin 23.1.2022. Tammikuussa 2022 pidettiin hyvinvointialueen ensimmäiset aluevaalit. Äänestysprosentti oli Tuusniemellä 49,7 %. Valtuuston talousarviossa asettama äänestysprosenttitaloite oli yli 60 %.

Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana kaksi kertaa valmistelevaan aluevaaleja. Vuonna 2022 keskusvaalilautakunta kokoontui neljä kertaa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Aktivoida äänestäjiä	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti kunta-, alue- ja eduskuntavaaleissa yli 60 %	
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Vaalien äänestysaktiivisuus aluevaaleissa	Äänestysprosentti, äänestäjät	Äänestysprosentti 23.1.2022 toimitettavissa aluevaaleissa yli 60 %.	Tavoite ei toteutunut. Äänestysprosentti 49,7.

=valtuustoon näiden sitovat tavoitteet ja mittarit

Keskusvaalilautakunnan tulee kehittää toimintaansa ja varmistaa, että äänestäminen vaaleissa on vaivatonta ja mahdollista myös poikkeavissa tilanteissa. Vaalisalaisuus tulee taata kaikissa äänestystilanteissa. Vaalien järjestämispaikalla tulee olla esteetön kulkumahdollisuus. Vaalitoimitsijoita tulee olla tarpeellinen määrä.

Aluevaalit järjestettiin koronapandemian aikana, mikä aiheutti lisäkustannuksia. Äänestäjien terveyden turvaamiseksi jouduttiin mm. lisäämään vaalitoimitsijoiden lukumäärää ja hankkimaan desifointiaineita.

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot	2 967	0	0	0	5 681	-5 681
Toimintakulut	-19 271	-10 387	0	-10 387	-10 433	46
Toimintakate (netto)	-16 304	-10 387	0	-10 387	-4 752	-5 635
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	-16 304	-10 387	0	-10 387	-4 752	-5 635
valtuustoon näiden sitovat erät						

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tarkastuslautakunnan jäsenet

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa, huolehtia kunnan ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta ja arvioida talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudelta ja voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyys tilanteessa, jossa kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastustoiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet määritellään tarkastussuunnitelmassa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laatia tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman nelivuotissuunnitelmaan perustuen	Tarkastussuunnitelman toteutuminen	Koko kunnan toiminnan kattava tarkastussuunnitelma	Tilintarkastuksen työohjelma tilikaudelle 2022 hyväksytty 12.10.2022 § 47.
Viranhaltijoiden kuuleminen ja arviointikäynnit toimipaikoilla	Vähintään painopistealojen ja keskushallinnon johtavien viranhaltijoiden kuuleminen ja toimipaikkakäynnit sekä luottamusmiesten kuuleminen	4 kuulemiskertaa	Kuulemiskerrat: kvalt pj 1, khall pj 1, kunnanjohtaja 2, tekninen johtaja 1, rehtori 1, sosiaalijohtaja 1, vanhustyön johtaja 1, Tuusniemen Teollisuus tj 1
Laatia arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella ja tässä yhteydessä erityisesti seurata kunnan talouden tasapainottomistomia	Arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus	Arviointikertomus käsitelty valtuustossa 13.6.2022 § 27.
Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden valvonta	Sidonnaisuusrekisterin pitäminen ajan tasalla	Ajantasainen sidonnaisuusrekisteri	Toteutunut

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa mm. osallistumalla koulutuksiin	Lautakunnan jäsenten osallistuminen tarkastuslautakuntien koulutuksiin	1 koulutustilaisuus/vuosi/jäsen	Ei osallistuttu koulutustilaisuuksiin
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Arviointikäyntien suunnittelu (kiinteistöt ja toimitilat) ja toteutus	Arviointikäynnit/vuosi	2 arviointikäyntiä/vuosi	Ei arviointikäyntejä
Kuulemisten suunnittelu ja toteutus	Kuulemiskerrat	4	8
Viranhaltijapäätöspöytäkirjojen tarkastaminen	Tarkastuskerrat	1	Ei toteutunut
Talousarvion toteutumisen seuranta	Talouden kuukausiraportit ja osavuosikatsaus	Seuranta/kokous	Kunnanjohtaja raportoinut kokouksissa

Lautakunta kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 62 asiaa. Valtuusto valitsi kokouksessaan 29.11.2021 § 90 Tuusniemen kunnan tilintarkastuspalveluiden sopimustoimittajaksi vuosille 2022 – 2025 Itä-Suomen Tilintarkastus Oy:n.

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-14 159	-19 687	0	-19 687	-14 966	-4 721
Toimintakate (netto)	-14 159	-19 687	0	-19 687	-14 966	-4 721
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	-14 159	-19 687	0	-19 687	-14 966	-4 721
= Valtuustoon nähden sitovat erät						

KUNNANHALLITUS

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, kunnanhallituksen ja toimielimien jäsenet

Hallinto

Hallintoon kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, keskushallinto, henkilöstöhallinto sekä talous- ja tietohallinto. Myös maaseututoimen yhteistoiminta-alue, Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n tuottamat talous- ja palkkahallinnon palvelut ovat kunnanhallituksen alaisuudessa.

Keskushallinnon tavoitteena on luoda, ohjata ja kehittää kunnan peruspalvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen tuotantoedellytyksiä sekä edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria. Henkilöstöhallinnon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää henkilöstön ammattitaitoa, työkykyä ja motivaatiota. Taloushallinnon tavoitteena on tuottaa asiantuntijapalvelut kunnan eri toimialueille ja luottamushenkilöille, kehittää taloushallinnon prosesseja sekä seurata ja ennakoida talouden kehittymistä. Sydän-Savon maaseutupalvelujen tavoitteena on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria läpi organisaation	Kantelujen, valitusten ja oikaisujen määrä aluehallintoviranomaisille	Vähemmän kuin 20 kantelua/vuosi koskien koko kunnan toimintaa	Toteutunut. Erilaisten valitusten lukumäärä yhteensä 11 kpl.
Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävien hoitaminen tehokkaasti, tasapuolisesti ja avoimesti	Sopimuksen toteutuminen ja yhteiset toimintaohjeet ja tavoitteet substanssitehtäviin liittyvissä asioissa	Sopimuksen mukainen toiminta ja työyhteisölähtöinen toimintaprosessien arviointi ja kehittämismenetelmä	Toteutunut

=valtuustoon näiden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Digitalisaation mahdollisuuksien laaja-alainen hyödyntäminen ja digitaitojen edistäminen	Mittareiden valmistelu	Digitalisaation järjestelmällinen edistäminen kunnan toiminnassa	Toteutunut osittain. Uusia digitaalisia ratkaisuja otettu käyttöön toimialoilla. Valmistautuminen Kuntien Tiera Oy:n digiratkaisujen käyttöönottoon. Kuntalaisten digivalmiuksia kartoitettu ja edistetty mm. OSPA-hankkeessa.
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot pv/hlö	Työhyvinvointikysely toteutetaan vuosittain Keskimäärin sairauspoissaolopäiviä / hlö vähemmän kuin 18	Toteutunut. Työhyvinvointikysely toteutettu. Keskimäärin sairauspoissaolopäiviä / hlö 17,4.

Asetettujen tavoitteiden osalta todetaan, että erilaisia valituksia (kunnallisvalitus, hallintovalitus, oikaisuvaatimus, muistutus ja kantelu) tehtiin kertomusvuonna yhteensä 11 kpl:

- keskushallinto: 1 hallintovalitus, 3 selvityspyyntöä ja 1 kunnalliskantelu aville
- sosiaalitoimi: 3 oikaisuvaatimusta, 2 valitusta, 1 epäkohtailmoitus
- tekninen toimi: ei valituksia, oikaisuvaatimuksia, muistutuksia tai kanteluita
- sivistystoimi: ei valituksia, oikaisuvaatimuksia, muistutuksia tai kanteluita

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuuston varsinaisia kokouksia oli vuoden 2022 aikana 7 kpl, joista kertyi yhteensä 75 eri päätöstä. Merkittävimpiä kunnanvaltuuston päätöksiä vuoden 2022 aikana olivat seuraavat:

- Tuusniemen kunnan selvitys Pohjois-Savon hyvinvointialueelle
- Esiopetus-, koululais- ja opiskelijakuljetusten hankinta
- Tuusniemen kunnan ICT -palveluntuottajan vaihtaminen
- Kuntastrategia 2022-2026
- Vuoden 2021 arviointikertomus
- Tuusniemen hyvinvointikertomus 2021
- Hallintosäännön muutos rakennustarkastajan toimivallan osalta
- Määräalan lunastusluvan hakeminen ympäristöministeriöltä
- Juojärven rantaosayleiskaavan hyväksyminen
- Tuusniemen kunnan elinkeino-ohjelma 2023 – 2027
- Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023 – 2025
- Hallintosäännön päivittäminen vastaamaan kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluja

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus kokoontui kertomusvuonna 17 kertaa ja pykälää kertyi 229. Merkittävimpiin päätöksiin kuuluvat esitykset kunnanvaltuustolle ja lisäksi mm. seuraavat tehdyt päätökset:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje 1.2.2022 alkaen
- Yt-menettelyn käynnistäminen henkilöstön siirrosta hyvinvointialueelle
- Konsernijohtoon omistajaohjauksen antaminen kunnan määräysvallassa oleville yhteisöille
- Tuusniemen kunnan selvitys Pohjois-Savon hyvinvointialueelle
- Lausunto Väylävirastolle valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2023 – 2030
- Linjaus Tuusniemen kunnan ateriapalvelujen tuottamisesta tulevaisuudessa
- Linjaus Tuusniemen kunnan TE-palvelujen järjestämisestä tulevaisuudessa
- Maakunnallisen matkailuorganisaation perustaminen ja sopimuskumppanuus
- Henkilöstön siirtosopimus Tuusniemen kunnan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen välillä
- Edustajan nimeäminen Pohjois-Savon hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon
- Liikehuoneiston osakkeiden ostaminen
- Henkilöstöohjelman päivitys

Valmiusryhmä kokoontui johtoryhmän kokousten alussa koordinoimaan koronapandemiatilannetta ja Ukrainan sodan mahdollisia vaikutuksia Tuusniemelle. Johtoryhmä on kokoontunut keskimäärin kerran kuukaudessa ja kokouksista laadittu muistio on jaettu koko kunnan henkilöstölle. Johtoryhmän kehityskeskustelut on pidetty alkuvuoden aikana.

Kunnanhallituksen avustuksiin varattu määräraha veteraanijärjestöille 3.000 € jaettiin seuraaville yhteisöille: So-tainvalidi- ja veteraanijärjestöt 2.949 €.

Tuusniemen kunta on ollut jäsenenä mm seuraavissa yhteisöissä:

- Suomen Kuntaliitto 9.561 €

Sydän-Savon maaseutupalvelut

Sydän-Savon maaseutupalvelun Tuusniemen oma toimipiste palvelee asiakkaita ajanvarauksella. Maaseutupalvelujen kustannukset v. 2022 ovat 44.197 euroa.

Sopimuksen mukaiset toiminnan painopistealueet maaseututoimen yhteistoiminta-alueella ovat:

- Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa säädetyn lain mukaiset viranomaistehtävät
- Maatilojen ja maatilataustaisten pienyritysten neuvonta ja aktivoiminen kehittämistoimissaan
- Maaseudun toimintaympäristön kehittäminen, muutokseen vastaaminen mm. yhteistyöllä

Vuodelle 2022 asetetut tavoitteet ovat toteutuneet.

Vuonna 2022 tuotantotukia hakeneista tiloista Tuusniemellä 97,5 % teki maatalouden tukihakemukset sähköisesti. Henkilöstön tehtävistä tukihallinnon viranomaistehtäviin kohdistui 81 %, maatalousyrittäjien neuvonnalliseen kehittämiseen 19 %.

Toimintamenot kasvoivat kertomusvuonna 59 euroa edellisestä vuodesta. Tuusniemen kunnan maksuosuus Siilinjärven kunnalle oli 32.050 euroa vuonna 2021 ja 32.109 euroa vuonna 2022.

Maaseututoimen tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tuusniemen aktiivimaatilat	87	85	85	80
Maksetut maataloustuet, M€	2,2	2,2	2,2	2,2
Maaseutuviranomaistehtävät				
- €/aktiivimaatila	299	344	317	323
- €/peruslohko	13,05	14,81	13,98	13,68
Maaseutuyrittäjien kehittäminen				
- €/aktiivimaatila	77	95,86	85	77,42
- €/maaseutualueen asukas	2,74	2,27	2,97	2,57

Asuntotoimi

Vuoden 2021 lopussa Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan yhtiömuotoa muutettiin keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä tavalliseksi kiinteistöyhtiöksi. Uusi yhtiömuoto tuli voimaan vuoden 2022 alussa. Tilinpäätösten 2021 ja 2022 vertailutiedoissa on huomattava ero muutoksesta johtuen. Asuntojen vuokraustoiminta on laskennallisesti eriytetty. Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan lisäksi siihen sisältyvät myös muut yksittäiset kunnan omistamat vuokrahuoneistot. Erillinen tuloslaskelma on esitetty kohdassa 5. Eriytetyt tilinpäätökset.

Keskushallinto

Keskustoimiston toimintaan oli varattu 153.323 e.

Satamapalveluihin oli varattu 7.500 e, josta asiakaspalvelujen oston osuus 3.000 e. Vuonna 2022 kesäajalta vierasvenesataman ja caravan-alueen palvelujen tuottamisesta vastasi Metsäpalvelu Voutilainen Tmi, jolle on maksettu laskua vastaan 2.419 e (alv:ton hinta).

Henkilöstöhallinto

Työterveyshuollon palvelujen ostoon Järvisuodun Työterveyshuollolta varattiin talousarvion määrärahaa 70.000 e. Määrärahaa tarvittiin 82.513 e (terveyskeskusmaksut 1.609 e). Kelan korvaus työterveyshuollon kustannuksista arvioitiin olevan n. 44.023 €. Työterveyshuollon nettomenot on jaettu hallintokunnille henkilökunnan lukumäärän suhteessa.

TYKY-toimintaan (11.000 e) ja muuhun henkilöstöhallintoon (24.806 e) oli varattu talousarviomäärärahaa yhteensä 33.806 e. TYKY-toimintaan käytettiin 13.955 e ja muuhun henkilöstöhallintoon 28.689 e eli muu henkilöstöhallinto ylitti määrärahan 8.838 e. Yhty-toimikunta kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa. Toimikunta käsitteli mm. tyky-raham käyttöä, työterveyshuollon asioita, henkilöstöohjelman päivitystä, koulutussuunnitelmaa ja henkilöstön virkistäytymistä. Vuoden 2022 alussa henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistämiseksi siirryttiin käyttämään ePassia. Aiemmin käytössä olivat TYKY-setelit. Vuonna 2022 ePassin arvo oli 80 €/hlö ja sitä käytti vuoden aikana 141 henkilöä. Muuhun henkilöstöhallintoon varattu määrärahat mm. koulutukseen ja ammattijärjestöjen luottamushenkilökoulutukseen.

Sairauslomat vähenivät edellisvuoteen verrattuna 410 päivää. Keskimääräinen sairauspoissaolo oli 17,4 pv/hlö (v. 2021 21,3 pv/hlö ja v. 2020 28,6 pv/hlö).

Tuusniemen kunnan päivitetty henkilöstöohjelma hyväksyttiin kunnanhallituksessa 12.12.2022 § 222. Päivitetty henkilöstöohjelma tuli voimaan 1.1.2023.

Työhyvinvointikysely toteutettiin keväällä 2022.

Talous- ja tietohallinto

Kunnanhallitus käsitteli vuoden 2021 tilinpäätöksen 31.3.2022 § 57 ja kunnanvaltuusto 13.6.2022 § 28.

Vuoden 2022 talousarvioon tehtiin muutoksia kaksi kertaa; kvalt 19.9.2022 § 43 ja 28.11.2022 § 66 ja 67. Osavuosikatsaus laadittiin 30.6.2022 mukaisesti. Kunnanhallitus käsitteli osavuosikatsauksen 5.9.2022 § 141 ja kunnanvaltuusto 19.9.2022 § 42.

Talous- ja palkkahallinnon palvelut on ostettu Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä.

Taloustoimistoon, keskitettyyn tietohallintoon, kunnallisverotukseen ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n ostopalvelujen tuottamiseen oli varattu määrärahaa yhteensä 524.653 e. Keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannukset (taloustoimisto, keskitetty tietohallinto ja Monetra Pohjois-Savo Oy:n ostopalvelut) yhteensä 409.089 e jaettiin sisäisesti eri toimialoille. Taloustoimiston toimintakulut v. 2022 olivat 123.061 e, keskitetyn tietohallinnon toimintakulut 96.316 e, kunnallisverotuksen toimintakulut 50.219 e, Monetra Pohjois-Savo Oy:lle maksettiin v. 2022 ostopalveluna 189.712 e, eli yhteensä käytetty määrärahaa 459.308 e.

Kunnanvaltuusto päätti 2.5.2022 § 18 vaihtaa kunnan ICT-palveluntuottajaksi Kuntien Tiera Oy:n. Siirtoprosessi saadaan valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnanhallitus						
Toimintatuotot	986 670	679 060	0	679 060	694 756	-15 696
Toimintakulut	-1 391 507	-1 139 851	0	-1 139 851	-1 078 191	-61 660
Toimintakate (netto)	-404 837	-460 791	0	-460 791	-383 436	-77 355
Poistot	-85 506	-73 203	0	-73 203	-73 203	0
Tehtävän kokonaiskust.	-491 343	-533 994	0	-533 994	-456 640	-77 354
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Elinkeino- ja kehittämispalvelut

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Kunnanvaltuuston tekemien linjauksien mukaisesti elinkeino- ja kehittämispalveluista on vastannut kevästä 2014 alkaen Tuusniemen Teollisuus Oy, sen toimitusjohtaja ja hallitus. Nykyinen sopimus on voimassa 31.12.2023 saakka. Kehittämisyhtiö järjestää ja tuottaa Tuusniemen kunnan elinkeinojen neuvonta-, asiantuntija- ja kehittämispalvelut, edistää kunnan hallinnassa olevien toimitilojen vuokraamista yritysten käyttöön, toteuttaa yritys- ja asukassijoittumisen sekä kunnan yleistä aluemarkkinointia, hallinnoi ja osallistuu alueen kehittämishankkeisiin sekä edistää Tuusniemen kunnan asettamia elinkeino- ja työllisyyspoliittisten tavoitteiden toteutumista. Tuusniemen Teollisuus Oy toimii Tuusniemen kunnan kanssa sovitun ostopalvelusopimuksen, vuosittaisen toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Kunnanjohtaja vastaa edelleen laajemmista kunnanhallituksen ja -valtuuston käsittelemästä vaativista elinkeinotoimenpiteistä sekä kunnan sisäisestä markkinoinnista/tiedottamisesta ja sidosryhmäsuhteiden ylläpitämisestä. Yhteistyötä on tehty mm. muiden kuntien, Itä-Suomen yliopiston, Luonnonvarakeskuksen, Pohjois-Savon ELY-keskuksen, Lapin ELY-keskuksen, Savonia ammattikorkeakoulun ym. oppilaitosten kanssa, Tuusniemen Yrittäjät ry:n, Kuopion seudun yritysneuvojen sekä Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n ja muiden rahoittajien kanssa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategisiet tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yritysten toiminta- ja kasvumahdollisuuksien turvaaminen	Yritysten määrä Työpaikkojen määrä	Vähintään 10 uutta yritystä/vuosi. Uusia työpaikkoja 20/vuosi	14 kpl 9 kpl uusia, suurin osa työpaikoista on säilytetty

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Ostopalvelusopimuksen mukaisen rahoituksen painopisteet	Saatu hankerahoitus/yhtiö kpl Hankeraha/avustus/muu rahoitus/yritykset kpl	1 hanke/vuosi 2 kpl/vuosi	1 hanke/vuosi + 1 Kaavi, Juuka yhteishanke 5 kpl/vuosi
	Kehittämistoimenpiteet kpl	1 toimenpide/kärkihanke	2 kpl/vuosi, matkailu ja puunjalostus

Työpaikkoja kunnan alueella oli vuoden 2020 tilaston mukaan 617 kpl, missä on lisäystä edelliseen vuoteen 6 kpl. Työpaikoista 18,8 % (116 kpl) jakaantui alkutuotantoon, 17,5 % (108 kpl) jalostukseen ja 63,7 % (393 kpl) palveluihin. Yrityskanta vuonna 2021 oli 167 kpl. Vuonna 2022 aloittaneita elinkeinotoimintaa harjoittavia yrityksiä oli 14 kpl. Lopettaneita elinkeinotoimintaa harjoittaneita yrityksiä oli 4 kpl, jotka olivat toimineet viime vuodet pienimuotoisesti tai toiminta oli tosiasiallisesti loppunut jo aiemmin mm. eläköitymisen seurauksena. Työttömiä työnhakijoita vuonna 2022 oli 105 henkeä eli noin 11,9 % työvoimasta kunnassa, kun se koko maakunnassa oli keskimäärin 10,4 %. Molemmilla luvuilla oli tapahtunut parantumista verrattuna edelliseen vuoteen. Työllistymistä on edistetty mm. kunnan investoinneilla ja työllistämistoimilla sekä osallistamalla nuorten työllistämiseen ja toimenpiteisiin. Työpaikkojen syntymistä yrityksiin on edistetty avustamalla yrityksiä mm. kehittämissuunnitelmien ja rahoitushakemusten laatimisessa ja luomalla uuden yritystoiminnan puitteita mm. markkinoinnilla, toimialan kehittämistoimenpiteillä ja yritysten sijoittumiseen liittyvillä toimilla.

Talous

Elinkeino- ja kehittämispalvelut	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	385	1 100	0	1 100	382	718
Toimintakulut	-190 393	-205 900	0	-205 900	-191 458	-14 442
Toimintakate (netto)	-190 009	-204 800	0	-204 800	-191 075	-13 725
Poistot	-5 738	-4 591	0	-4 591	-4 591	0
Tehtävän kokonaiskust.	-195 747	-209 391	0	-209 391	-195 666	-13 725

=valtuustoon nähden sitovat erä

Ateriapalvelut

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Keskuskeittiö tuottaa keskitetysti taloudellisesti laadukkaat ja terveelliset ateriapalvelut koulukeskukseen, sairaalaan, palvelukeskukseen, varhaiskasvatukseen ja sosiaalitoimen tukipalveluihin. Ateriapalvelujen osalta kunnanvaltuustoa sitoo nettomäärärahaso.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asiakaskunnan erilaisuuden huomioiminen	Asiakaspalaute	Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Kotimaisen ruokakulttuurin edistäminen ja lähiruokan käytön lisääminen	Itsearviointi ja elintarvikkeet lähialueiden tuottajilta	Elintarvikkeista Lähiruokaa 15%, luomua 5% Kotimaisuusaste 80%	Elintarvikkeista lähiruokaa n.10 %, luomua n. 4 %. Kotimaisuusaste 80%.
Tukipalveluiden siirtyminen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle 1.1.2023	Koulukeskuksen ja päiväkodin ateriamäärät	Toiminnan kannattavuus	Toiminnan kannattavuuden seuranta
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Ruokahuollon kustannustehokkuus	Euroa / ateriasuorite	Toiminnan tulot kattavat käyttömenot ja kustannustaso ei yli keskimääräisen valtakunnan tason	Toiminnan tulot kattoivat käyttömenot ja kustannustaso ei yli keskimääräisen valtakunnan tason.
Laatu / turvallisuus	Omaevalvonta / asiakaspalaute Oivaraaportti	Omaevalvontasuunnitelman toteutuminen	Omaevalvontasuunnitelma, OIVA -raportit
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Kehityskeskustelut Työpaikkakokoukset Täydennyskoulutukset Oppisopimuskoulutukset	Työnkierron kautta moniosaamisen lisääminen, koulutuksiin osallistumismahdollisuus kaikilla	Työnkierto, oppisopimuskoulutukset, laitekoulutukset, säännölliset työpaikkakokoukset ja palaverit.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Ruokahuollon toimintatuotot kattoivat toimintamenot v. 2022. Ateriasuoritteita kertyi yht. 131.335,14 kpl. Ateriasuoritteen hinnaksi tulee 5,21 €/suorite (v. 2021 5,00 €/suorite).

Kotipalvelun, sairaalan, palvelukeskuksen ja kouluaterioiden ateriamäärät vähenivät edellisestä vuodesta. Myös tilaustarjonnat olivat vähäisiä. Varhaiskasvatuksen ateriamäärät lisääntyivät edellisestä vuodesta. Maailman poliittisen tilanteen johdosta mm. elintarvike- ja kuljetuskustannukset kasvoivat huomattavasti. Valtakunnalliset ravitsemussuositukset ovat pohjana ruokalistasuunnittelussa eri ikäryhmille. Suositusten taroituksena on edistää ja tukea ravitsemuksen ja terveyden myönteistä kehitystä.

Toiminnan tunnuslukuja:

	TP 2021	TP 2022
Henkilöstö	9	9
Kouluaterioita	66.306	64.465
Ateriapalvelut sairaala/hpv	5.643	4.850
Ateriapalvelut palvelukeskus/hpv	14.679	14.341
Ateriat: kotipalvelu, toimintakeskus ym. sosiaalitoimi	10.970	9.268
Ateriat: varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta	2.566	3.079
Vieras- ja henkilökunta-ateriat ja tilaukset	5.062	4.625

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Ateriapalvelut						
Toimintatuotot	729 649	761 270	450	761 720	686 765	74 955
Toimintakulut	-668 696	-745 687	-5 035	-750 722	-684 743	-65 979
Toimintakate (netto)	60 953	15 583	-4 585	10 998	2 022	8 976
Poistot	-9 497	-6 608	0	-6 608	-6 551	-57
Tehtävän kokonaiskust.	51 457	8 975	-4 585	4 390	-4 529	8 919
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Muu yleis- ja keskushallinto

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Muuhun yleis- ja keskushallintoon kuuluvat nuorten työllistäminen, joukkoliikenne ja hankintatoimi.

Työllistämistoimien kautta perehdytetään nuoria työelämään. Palkkatyöllistäminen siirtyi lokakuussa 2022 sosiaalitoimesta keskushallintoon. Joukkoliikenteen tavoitteena on järjestää kaikille kunnan haja-asutusalueella asuville kuntalaisille mahdollisimman tasapuoliset kuljetuspalvelut. Hankintatoimen tavoitteena on toteuttaa kunnan hankinnat keskitetysti, kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Kunta on mukana Sansia Oy:ssä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Nuorten työllistäminen kesällä	Työllistetyt nuoret lkm	90 % kesätyöharjoitteluun hakeneista 15-21 vuotiaista nuorista	100 % kesätyöharjoitteluun hakeneista nuorista työllistyi (kts. tarkennus ao. tekstiosassa)

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Nuorten kesätyöharjoittelun tavoitteena on perehdyttää nuoria työelämään sekä estää työllistämistoimien kautta syrjäytymistä. Kesätyöharjoittelu tarjoaa nuorille paitsi arvokasta työkokemusta ja omaa palkkatuloa, myös mahdollisuuden tutustua erilaisiin aloihin ja työympäristöihin.

Nuorten työllistäminen toteutui v. 2022 edeltävän vuoden tapaan suhteutettuna hakemusten määrään. Kesällä 2020 taas koronapandemian vaikutus oli voimakkaampi ja tuolloin nuoria jäi työllistymättä. Seuraavassa tekstissä on vertailutietona merkitty suluissa vuoden 2021 luvut.

Hakemuksia tuli määräaikaan mennessä 33 kpl (39 kpl). Hakijoista työllistyi 27 nuorta (35 nuorta). Kolme nuorta (v. 2021 neljä nuorta) ilmoitti hakuajan päätyttyä, ettei enää halua töitä tämän projektin kautta työllistyttyään muutoin. Työpaikkoja jäi täyttämättä kaksi (v. 2021 kaksi). Lisäksi kertomusvuonna yksi hakemus hylättiin hakijan liian nuoren iän vuoksi ja toinen hakemus hakijan asuinpaikkakunnan vuoksi. Yksi nuori ei vastannut yhteydenottoihin vapaista työpaikoista ja oli ilmeisesti työllistynyt muutoin.

Nuorista 19 (15) työllistyi kunnan eri hallintokuntien töihin ja 12 (24) välitettiin yrityksille, yhdistyksille tai yksityisille henkilöille. Nuorten työaika vaihteli 2 – 30 työpäivään / nuori / työnantaja (2 – 31 työpäivää). Yhteensä tehtyjä työpäiviä oli 582 (663). Viidellä nuorella oli kaksi eri työpaikkaa (v. 2021 viidellä nuorella). Palkkakustannukset on laskutettu yrityksiltä, yhdistyksiltä, yksityishenkilöiltä ja kunnan hallintokunnilta.

Talousarvion mukaisena mittarina oli työllistää vähintään 90 % kesätyöharjoitteluun hakeneista nuorista. Kun jätetään huomioimatta nämä neljä nuorta, jotka eivät ottaneet työtä vastaan enää tämän projektin kautta sekä kaksi hylättyä hakemusta, työllistyi projektin kautta 100 % työtä hakeneista nuorista. Jos nämäkin nuoret otetaan huomioon, työllistyi projektin kautta 82 % kesätyöharjoitteluun hakeneista nuorista.

Joukkoliikenteen kymppikyytipalvelu on toiminut asiointiliikenteenä kerran viikossa torstaisin tarpeen mukaan. Kymppikyydin maksu asiakkaalle on 6 €/suunta. Kuntalaisilla on mahdollisuus käyttää myös koulukuljetuksen linja-autokyytejä, jolloin yhdensuuntaisesta matkasta on peritty sama maksu kuin kymppikyydeissä. Kymppikyytipalvelua käytti viime vuonna yhteensä 696 matkustajaa (v. 2021 445). Palvelu on koettu haja-asutusalueilla erittäin tarpeellisenä.

Matkahuollon kanssa on sovittu palvelusetelikokeilusta. Käytössä on 44 matkan lipputuote Tuusniemi (Paakkila) – Kuopio –liikenteessä. Tuusniemeläiset latasivat lipputuotetta v. 2022 yhteensä 21 kertaa (v. 2021 28 kertaa). Asiakashinta oli 125 euroa/44 matkaa (v. 2021 125 e) ja kunnan osuus palvelusetelistä oli 147,80 e – 191,80 e/44 matkaa. Kustannukset kunnalle olivat 3.262 e (v. 2021 4.459 e).

Joukkoliikennepalveluiden rahoitussuunnitelman mukaisesti on maksettu Savo-Karjalan Linja Oy:lle, Savonlinja Oy:lle ja Kymen Charteline Oy:lle KOS-korvauksia 16.617 e.

Hankintatoimen tavoitteena on toteuttaa kunnan hankinnat keskitetysti, kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Hankinnat toteutetaan suurelta osin Sansia Oy:n kautta ja tavoitteisiin on päästy hyvin.

Talous

Muu yleis- ja keskushallinto	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	20 693	17 360	0	17 360	19 762	-2 402
Toimintakulut	-60 248	-64 141	0	-64 141	-60 445	-3 696
Toimintakate (netto)	-39 555	-46 781	0	-46 781	-40 683	-6 098
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	-39 555	-46 781	0	-46 781	-40 683	-6 098
=valtuustoon nähden sitovat erät						

KESKUSVAALILAUTAKUNTA, TARKASTUSLAUTAKUNTA, KUNNANVALTUUSTO JA KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

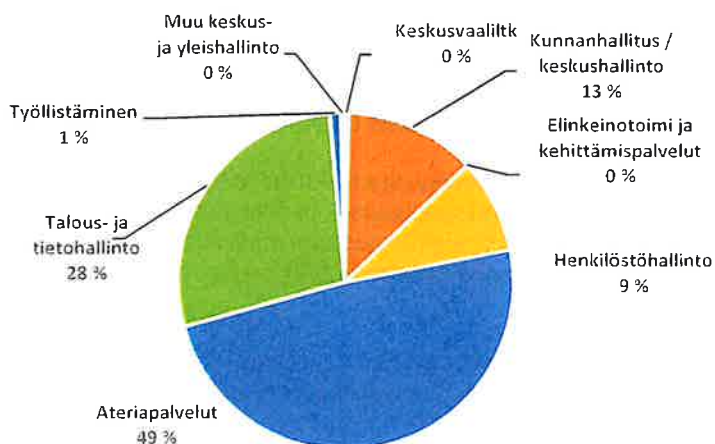
Keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan, kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen yhteenlasketut toimintatuotot toteutuivat 96,5 % ja toimintakulut toteutuivat 93,3 %.

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 740 363	1 458 790	0	1 458 790	1 407 345	51 895
Toimintakulut	-2 344 274	-2 185 653	0	-2 185 653	-2 040 236	-150 452
Toimintakate (netto)	-603 911	-726 863	0	-726 863	-632 890	-98 558
Poistot	-101 741	-84 402	0	-84 402	-84 345	-57
Tehtävän kokonaiskust.	-705 652	-811 265	0	-811 265	-717 236	-98 614
=valtuustoon nähden sitovat erät						

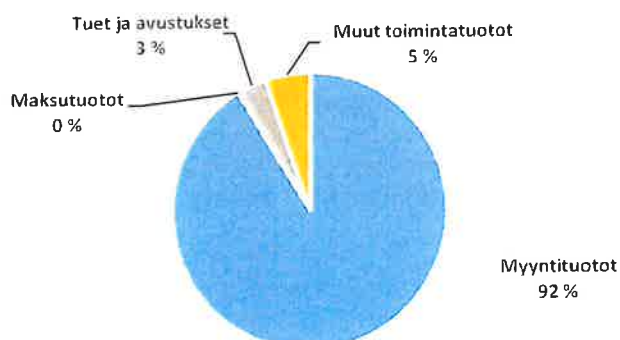
Toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin

	TP 2022
Keskusvaaliltk	5 681
Kunnanhallitus / keskushallinto	175 282
Elinkeinotoimi ja kehittämisspalvelut	382
Henkilöstöhallinto	127 202
Ateriapalvelut	686 765
Talous- ja tietohallinto	392 271
Työllistäminen	14 610
Muu keskus- ja yleishallinto	5 152
1 407 345	

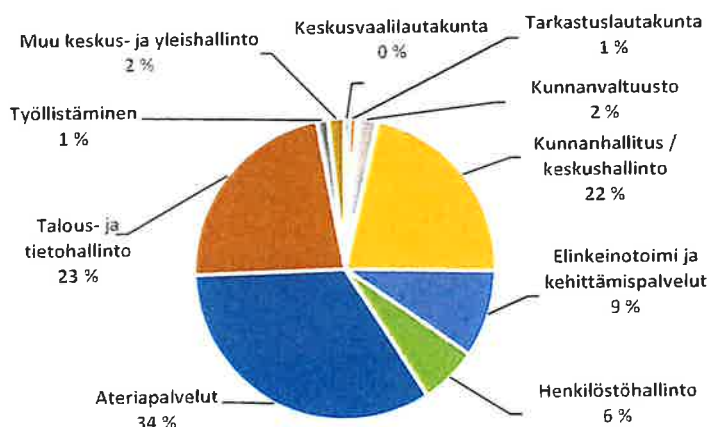
Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain

	<u>TP 2022</u>
Myyntituotot	1 285 809
Maksutuotot	1 692
Tuet ja avustukset	47 172
Muut toimintatuotot	72 672
	<u>1 407 345</u>

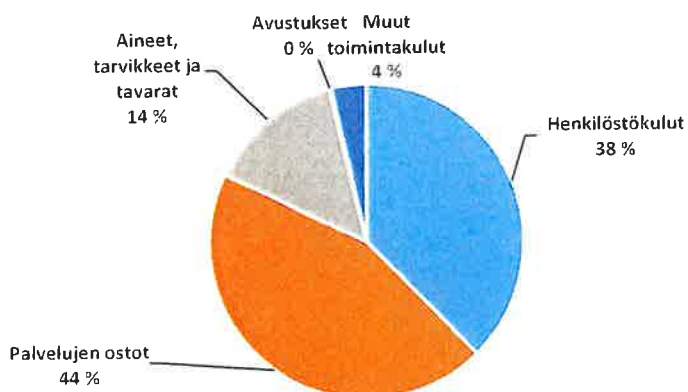
Toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin

	<u>TP 2022</u>
Keskusvaalilautakunta	10 433
Tarkastuslautakunta	14 966
Kunnanvaltuusto	44 150
Kunnanhallitus / keskushallinto	446 844
Elinkeinotoimi ja kehittämisspalvelut	191 458
Henkilöstöhallinto	127 891
Ateriapalvelut	684 743
Talous- ja tietohallinto	459 307
Työllistäminen	25 101
Muu keskus- ja yleishallinto	35 344
	<u>2 040 236</u>

Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain

	<u>TP 2022</u>
Henkilöstökulut	769 683
Palvelujen ostot	907 028
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	288 375
Avustukset	2 700
Muut toimintakulut	72 449
	<u>2 040 236</u>

SOSIAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: sosiaalihoitaja ja sosiaalilautakunnan jäsenet

Lasten ja perheiden palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu (avohuolto, sijaishuolto ja jälkihuolto), perheneuvola, koulukuraattorityö, koulupsykologityö, perheoikeudelliset palvelut (isyiden selvittäminen, lasten huolto-, asumis- ja tapaamisoikeussopimusten sekä elatussopimusten vahvistaminen, adoptioneuvonta, tapaamisten valvonta, perheasioiden sovittelu) ja muut lasten ja perheiden avopalvelut, mm. perhetyö ja perhekuntoutus.

Lapsiperheiden palvelujen tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä. Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi kunnan palveluissa seurataan ja edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja poistetaan kasvuolojen epäkohtia. Lastensuojelun tavoitteena on turvata erityistä suojelua tarvitsevien lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsen kasvun ja kehityksen ja vanhemmuuden tukeminen varhaista tukea vahvistaen, lapsia ja perheitä osallistaen ja oikea-aikainen tuki löytäen.	0-17-vuotiaat kodin ulkopuolelle sijoitetut, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Määrä vähenee vuoden 2021 tasosta	Ei tietoa saatavilla.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Perhekeskustoimintamallin käyttöönotto (sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, koulu ja vapaa-aikatoimi)	Työmenetelmät Kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kytkeminen kunnan hyvinvointisuunnitelmaan	Työmenetelmiä on käytössä Toteutuu	Uusien työmenetelmien käyttöönotto ei toteutunut johtuen henkilöstö- ja talousvajaudesta ja toistuvista henkilöstömuutoksista omissa ja verkostossa olevissa organisaatioissa.
Kirjaamisen kehittäminen (Kanta-palveluihin valmistautuminen THL:n määräysten mukaisesti)	Sosiaalityön Pro Consona-ohjelmasta siirrytään vaiheittain OMNI360-ohjelman käyttöön. Kirjaamiskoulutus, muutokset kirjaamistavoissa.	Asiakastietojärjestelmän muutos etenee suunnitellussa aikataulussa. Henkilöstön kirjaamisosaaminen on vaadittavalla tasolla.	OMNI360-ohjelman käyttöönotto peruttiin, koska Tuusniemi siirtyy Kuopion Sosiaali Efficaan 1.1.2023 alkaen. Yhtenäistä kirjaamista tehostetaan hyvinvointialueen aloittaessa toiminnan.
Lastensuojelukustannusten hallitseminen. Palvelurakennetta tarkastellaan (ostopalvelu/ oma toiminta) ja tarvittaessa painopistettä siirretään omaan toimintaan resursseja siirtämällä.	Kustannukset €/lastensuojelun avohuollon asiakas Kustannukset €/lastensuojelun sijaishuollon asiakas	Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon kustannukset < vuonna 2021.	Lapsiperheiden kotipalvelun vakanssia ei saatu täytettyä sopivien hakijoiden puuttuessa ja on käytetty ostopalveluja.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Varhainen tuki toteutuu lasten kotona, kasvuym- päristössä, varhaiskasva- tuksessa ja neuvolassa.	Perhetyön (shl) asiakas- määrä	Asiakkaat saavat perhe- työtä palvelutarpeen mu- kaisesti.	Tavoite on toteutunut ostopalvelujen avulla.
Monitoimijaisen työsken- telymallin edistäminen lapsiperhetyössä	Lapsiperheiden kotipal- velun (shl) asiakasmäärä	Asiakkaat saavat lapsiper- heiden kotipalvelua palve- lutarpeen mukaisesti.	Ei toteutunut, koska lä- hihoitajan rekrytointi ei onnistunut. Kotipalve- lusta 2 perhettä sai pal- velua.
	Menetelmän käytön laa- juus	Monitoimijainen työmene- telmä on käytössä asiak- kaiden palvelutarpeiden mukaan.	Ei toteutunut työntekijä- resurssin vajauksesta johtuen (sekä omassa toiminnassa että yhteis- työtahoilla).
Toteutetaan opiskelu- huollon lapsi- ja nuoriläh- töistä toimintamallia, mo- nialaista arviointia ja yh- teistyötä	Koulukuraattorin työpa- nos	0,4 henkilötyövuotta	Tavoite toteutui kuraat- torin työpanosta lisää- mällä.
	Psykologipalvelut osto- palveluna	<120 000 €/v	Koulupsykologipalvelui- den osalta toteutui.
Vastataan lastensuojelun avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon palvelutar- peeseen	Perhetyön, tehostetun perhetyön, tukihenkilö- ja tukiperhepalvelujen, lap- siperheiden kotipalvelun, perhekuntoutuksen, sijoit- usten asiakasmäärä.	Asiakkaat saavat lasten- suojelun avohuollon, sijais- huollon ja jälkihuollon pal- velut palvelutarpeen mu- kaisesti ja oikea-aikaisesti.	Tavoite toteutui.
	Lastensuojelutyön pro- sessi	Lastensuojelutyön pro- sessi toteutuu lastensuoje- lulain mukaisesti.	Tavoite toteutui.
	Tehtyjen asiakassuunni- telmien määrä.	Asiakassuunnitelmat ja nii- den tarkistukset tehdään lastensuojelulain edellyttä- mällä tavalla.	Tavoite toteutui.
Henkilöstön työhyvin- vointi, osaaminen ja hyvä johtaminen toteutuu	Sairauspoissaolot	< vuoden 2020 ja 2021 keskiarvo	Ei toteutunut.
	Täydennyskoulutus	>3 pv/työntekijä	Tavoite toteutui.
	Kehityskeskustelut	Käyty 100 % yksilökeskus- teluna	

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Lastensuojeluilmoitukset / lapset	98 / 40	107 / 45	114 / 51	104 / 54
LS, Avohuollon asiakkaat / alkaneet	22 / 4	37 / 16	49 / 21	44 / 10
Perhetyön ja kotipalvelun perheet / lapset	12 / 24	13 /	6 /	2 / 2
Lapsia sijoitettuna vuoden aikana yhteensä	12	27	25	18
Lapsia sijoitettuna 31.12.	10	18	15	14
Asiakkaat psykologilla				
Koulupsykologi, käynnit / asiakkaat	84 / 22	164 / 33	45 / 15	213 / 35

Perheneuvola, käynnit / lapset / perh. jäsenet	189 / 26 / 39	327 / 31 / 58	310/13/54	233/32/59
Asiakkaat kuraattorilla, lapsia	57	35	54	50
Asiakkaat päihdetyössä	20	20	6 x)	

x) kirjaaminen muuttunut

Talous

Lasten ja perheiden palvelut	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	154 787	11 500	400	11 900	247 063	-235 163
Toimintakulut	-1 620 425	-1 731 806	-205 075	-1 936 881	-1 968 171	31 290
Toimintakate (netto)	-1 465 638	-1 720 306	-204 675	-1 924 981	-1 721 107	-203 874
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	-1 465 638	-1 720 306	-204 675	-1 924 981	-1 721 107	-203 874
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Henkilöstö

- sosiaalijohtaja 0,1 (perheoikeudelliset palvelut)
- sosiaalityöntekijä 1 (lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelun avohuolto ja sijaishuolto, vastaava koulukuraattori, perheoikeudelliset palvelut: selvitykset)
- sosiaalityöntekijä 0,4 (lastensuojelun jälkihuolto, lastensuojelun avo- ja sijaishuolto)
- sosiaaliohjaaja 0,9 (lapsiperheiden sosiaalityö, perhetyö, koulukuraattori, lastensuojelun avohuolto, sijaishuolto ja jälkihuolto)
- toimistosihteeri (0,2)

Lapsiperhepalvelujen monialainen kehittämistyö ei edennyt. Voimavarat keskitettiin perustehtävän hoitamiseen.

Lapsiperheiden sosiaaliohjaaja toimi Tuusniemen perusopetuksen ja lukion kuraattorina ja sosiaalityöntekijä oman viran ohella vastaavana kuraattorina. Kuraattorinpalvelujen ja perhetyön tuottamisessa oli katkoja. Koul- ja perheneuvolapsykologipalvelujen järjestämistä ostopalveluna jatkettiin. Työntekijävaihdokset ostopalveluissa aiheuttivat haasteita. Lapsiperheiden kotipalvelua järjestettiin vähän vanhushuolteen kotipalvelusta. Perhetyö ja tehostettu perhetyö toteutettiin pääasiassa ostopalveluina.

Sijoitettujen lasten määrässä ja sijaishuollon kustannuksissa näkyvät myös muiden kuntien sijoittamat lapset, joista Tuusniemen kunta on kustannusvastuussa. Tuusniemen kunnan sijoittamien, muiden kuntien kustannusvastuulla olevien tuusniemeläisten lasten sijaishuollon kustannukset näkyvät toteumassa sekä menoina että kustannusvastuussa olevan lapsen aikaisemman kotikunnan maksamina tuloina. Heidän määränsä ei näy lapsimäärissä eikä tilastoissa, koska THL:n ohjeen mukaan kustannusvastuussa oleva kunta tilastoi lapset.

x) Päihdepalvelut siirtyivät keväällä 2022 Kuopion päihdepalvelusäätiön tuottamiksi, joten asiakasmäärä ei ole tiedossa.

Lasten ja perhepalveluissa toimintakulut ylittyivät 31.290 €, vaikka ko. palveluihin tehtiin määrärahasiirto vanhushuolteen palvelujen ostoista yhteensä 200.000 €. Tämä olisi pitänyt hoitaa lisämäärärahana lasten ja perhepalveluihin.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut sisältävät kotipalvelun ja tehostetun asumispalvelun.

Kotipalvelu tukee yhdessä kotisairaanhoidon kanssa vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotona selviytymistä ja mielekästä ja merkityksellistä elämää. Kotipalvelu tuotti myös lapsiperheiden kotipalvelua.

Mänty- ja Tuomikodissa on 24 vuokra-asukaspaikkaa ja enimmillään kuusi paikkaa lyhytaikaisasumista varten. Koivukoti on 20-paikkainen erityisasumisen yksikkö, jossa asui 8 kehitysvammaista henkilöä ja 12 ikäihmistä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-20234	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asukkaiden toimintakyvyn ja turvallisen kotona asumisen tukeminen. Asumispalveluissa asiakkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä kuntoutumisen ja osallisuuden vahvistaminen.	Palvelujen peittävyys, 75 vuotta täyttäneet	Kotona > 92 % Säännöllinen kotihoito > 14 % Omaishoidon tuki > 7 % Tehostettu palveluas. < 6 % Pitkäaikainen laitoshoido < 2 %	88 % 17 % 10 % 12 % 0,7 %
	Palvelutarpeen arviointi	Toteutuu 7 arkipäivän kuluessa	Keväällä ei toteutunut henkilöstöpulan vuoksi.
	Kotihoidon henkilöstön välitön työaika	>55 %	50 %
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Vanhustyön ja terveydenhuollon saumattomien palveluketjujen ja -prosessien kehittäminen ja toiminta niiden mukaisesti.	Selkeästi kuvatut palveluketjut ja prosessit	Tarpeelliset työohjeet on laadittu.	Toteutui
	Poikkeamien määrä	Toiminta on toimintaketjujen ja -prosessien ja työohjeiden mukaista.	Toteutui
Kotipalvelun toiminnan vahvistaminen	Vaativampien asiakkaiden määrä kotipalvelussa	Vaativampien asiakkaiden määrä lisääntyy kotipalvelussa, asumispalvelujen tarve ei kasva	Kotipalvelun asiakkaiden hoitoisuutta ei ole verrattu ed. vuoteen.
Vanhuspalvelulain mukaisen tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen toteutuminen	Henkilöstömitoitus 1.1.2022 alkaen 0,6	Lakisääteinen henkilöstömitoitus toteutuu	Toteutui
Koivukodin yöhoidon järjestäminen	Yöhoidon toteutuminen	Koivukodin yöhoito järjestetään	Alkoi 1.2.2022.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kokemustietoa hyödynnetään palvelujen kehittämisessä	Asiakasosallisuus Vanhus- ja vammaisneuvosto Palauteen hyödyntäminen	Asiakas- ja omaisraati toimii asumispalveluissa 4 kertaa vuodessa Palvelun laadusta kerätty palaute asiakkailta, omaisilta ja henkilöstöltä ja huomioitu palveluprosessien kehittämisessä.	Asiakasraatia ei ole, omaisraati ei kokoontunut koronasta johtuen. Toteutui. Asiakaskysely tehty. Palaute ollut hyvää, käsitelty henkilöstöpalaverissa, kannustanut henkilöstöä.
Asiakasprosessit toteutetaan laaja-alaisesti arvioiden, tavoitteellisesti asiakasta kuunnellen ja asiakkaan toimintakykyä edistämisen	Asiakasosallisuus Vastuuhoitajamalli Hoito- ja palvelusuunnitelma	Asiakkaan arvio ja tavoitteet kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan Toimintamallin vaikutus asiakkaan merkitykselliseen arkeen sisäistetään käytännössä Tavoitteellinen suunnitelma kuntoutumisen edistämiseksi ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi on kaikilla asiakkailla.	Omaispalaverit käyttöön Mänty- ja Tuomikodissa. Kirjaukset tehty. On käytössä kaikissa yksiköissä. Lisännyt asiakkaiden osallisuutta omissa asioissaan. Ei toteutunut
Vanhuspalvelujen asiakkaana olevien iäkkäiden toimintakyky säilyy/paranee	Toimintakykymittaukset (kävely, lihas, tasapaino, ravitsemus, mieliala, muisti)	Toimintakyvyn mittaritietojen perusteella asetetaan palvelusuunnitelmaan seurattavia tavoitteita.	Toteutui muutamalla asiakkaalla.
Henkilöstö kohdennetaan asiakastarpeen mukaisesti	Henkilöstömitoituksen kerroin asumispalveluissa	> 0,6 (moniammatillinen)	Toteutui
Henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen lisääntyvät ja hyvä johtaminen toteutuu.	Sairauspoissaolot Täydennyskoulutus Kehityskeskustelut	< vv. 2020 ja 2021 keskiarvo >3 pv/työntekijä Käyty 100 % joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluna	Toteutui. Ei toteutunut, mutta hva:n koulutuksia runsaasti. Vain uusille työntekijöille.

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Palvelukeskuksen paikkaluku	43 (+6)	44 (+6)	44 (+6)	44 (+6)
Hoitopäivät	15 404	14 613	14 839	14 604
Palvelukeskus € / hpv, netto	112	129	132	166
Kotipalveluja saaneet asiakkaat	101	121	149	159
Kotipalvelua saaneet kotitaloudet	93			
Tukipalvelua saaneiden asiakkaiden määrä	142	153	144	143
Käynnit asiakkaiden luona	53 297	52 194	49 212	46 460
Nettokustannus / käynti	18	20	22	25

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vanhuspalvelut						
Toimintatuotot	924 545	877 268	0	877 268	881 038	-3 770
Toimintakulut	-3 769 633	-4 292 457	200 000	-4 092 457	-4 272 233	179 776
Toimintakate (netto)	-2 845 088	-3 415 189	200 000	-3 215 189	-2 281 196	176 007
Poistot	-190 210	-182 184	0	-182 184	-181 756	-408
Tehtävän kokonaiskust.	-3 035 298	-3 597 373	200 000	-3 397 373	-3 572 951	175 578
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Henkilöstö

- vanhustyön johtaja
- palveluohjaaja
- toimistos sihteeri

Tuomikoti ja Mäntykoti:

0,6 vastaava sairaanhoitaja, 1 sairaanhoitajaa (tehtävää ei saatu täytettyä, sitä hoiti lähihoitaja), 14 lähihoitajaa, 3 laitoshuoltajaa, joista kaksi tehtävää muutettiin hoivatyöntekijän tehtäviksi.

Koivukoti:

0,4 vastaava sairaanhoitaja, 0,5 sairaanhoitajaa, 14 lähihoitajaa, 1 hoivatyöntekijä ja 1 laitoshuoltaja. Yöhoito alkoi 1.2. ja sitä varten lisättiin kolme lähihoitajan tehtävää. Hoitajamitoituksen korjaamiseksi 0,6:een, perustettiin vielä kaksi lähihoitajan ja yksi hoivatyöntekijän tehtävä vuoden alusta alkaen.

Kotipalvelu:

1 vastaava sairaanhoitaja, 1 sairaanhoitaja (kesäkuusta lähtien tehtävä oli avoinna), 14 lähihoitajaa, 2 kodinhoitajaa, joista toisen tehtävä muutettiin eläköitymisen myötä lähihoitajan tehtäväksi, 1 kotiaavustaja, 1 virikeohjaaja. Yksi lähihoitajan tehtävä lisättiin hoitajamitoituksen korjaamiseksi.

Alle kolmen kuukauden sijaiset rekrytoitiin Sarastia Rekryn kautta. Kolme sijaista valmistui lähihoitajaksi ja yksi hoivatyöntekijäksi oppisopimuksella.

Vuonna 2020 alkanutta koronapandemiaa esiintyi vielä vuonna 2022, mikä aiheutti lisähaasteen ja -kuluja hoivatyöhön. Pitempiaikaisten sijaisten ja vakinaisten hoitajien saanti oli haasteellista. Koronasta johtuen rajoitettiin vierailuja asukkaiden luona palvelukeskuksella ja Koivukodissa. Pandemia rajoitti myös lyhytaikais- hoidossa käyvien määrää, mikä näkyy hoitopäivien vähenemisenä. Alkuvuodesta ei ollut palveluohjaajaa, vaan vanhustyön johtaja hoiti tehtävää oman työnsä ohella kotipalvelu tukenaan. Huhtikuussa saatiin 60 % palveluohjaaja.

Koko vanhuspalveluiden toimintakulut ylittivät 179.776 €, mikä johtui 200.000 € suuruisen määrärahan siirtämisestä vanhuspalvelujen palveluiden ostoista lapsi ja perhepalveluiden menojen ylityksen katteeksi.

Vammaispalvelut

Tulosalueeseen kuuluvat kehitysvammaisten palvelut (kehitysvammalaitokset, kehitysvammaisten perhehoito, avohuolto ja päivätoiminta) ja vammaispalvelut (vaikeavammaisten asumispalvelut ja kuljetuspalvelut, tulkkipalvelut, vaikeavammaisten asuntojen muutostyöt, henkilökohtainen avustajatoiminta ja toimintakeskuksen työtoiminta).

Vammaispalvelujen tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä. Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi. Päivä- ja työtoimintaa järjestetään kehitysvammaisille, vaikeavammaisille ja mielenterveyskuntoutujille.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vammaisten henkilöiden kotona asumisen tukea vahvistetaan.	Kotipalvelun ja vammaispalvelujen ja tarvittaessa muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteiset asiakassuunnitelmat	Yhteiset asiakassuunnitelmat lisääntyvät	Asiakassuunnitelmia on tehty yhteistyössä aina, kun siihen on ollut asiakkaan tilanteessa tarvetta.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Koivukoti profiloituu kehitysvammaisten asiakkaiden asumisyksiköksi.	Kehitysvammaisten asiakkaiden määrän osuus Koivukodissa.	Asiakkaat saavat kehitysvammopalvelujen asu-mispalveluja palvelutarpeen mukaisesti.	Tavoite on toteutunut.
Kirjaamisen kehittäminen (Kanta-palveluihin valmistautuminen THL:n määräysten mukaisesti).	Sosiaalityön Pro Consona- ja AluePegasos-ohjelmista siirrytään vaiheittain OMNI360-järjestelmän käyttöön. Kirjaamiskoulutus, muutokset kirjaamistavoissa.	Asiakastietojärjestelmien muutos etenee suunnitellussa aikataulussa. Henkilöstön kirjaamisosaaminen on vaadittavalla tasolla.	ProConsonan siirtymisestä OMNI360-ohjelmaan luovuttiin, ks.ed. AluePegasos-ohjelma muuttuu vaiheittain OMNI360-ohjelmaksi, työ- ja päivätoiminta siirtyy käyttämään Pegasosta 1.1.2023.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelusuunnittelu edistää vammaisen osallisuutta ja itseenäistä selviytymistä.	Palvelusuunnitelma Asiakasosallisuus	Palvelusuunnitelma tehdään kaikille asiakkaille. Asiakas osallistuu omien tavoitteiden suunnitteluun ja seurantaan toimintakykynsä mukaisesti.	Tavoite toteutui. Tavoite toteutui.
Palvelut järjestetään yhdenmukaisten kriteerien perusteella huomioiden asiakkaiden palvelutarve.	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit on vahvistettu ja palveluja järjestetään niiden mukaisesti asiakkaan yksilöllinen palvelutarve huomioiden.	Tavoite toteutui.
Työ- ja päivätoimintaa järjestetään palvelutarpeiden mukaisesti henkilöstöä kohdentaen.	Mielenterveyskuntoutujien ja vaikeavammaisten ryhmä Päivätoimintaryhmä Työtoimintaryhmä Avotyötoiminta	1–2 pv/vko 3-5 pv/vko 3-5 pv/vko 2-5 pv/vko	Toteutui kerran viikossa. Toteutui 5 päivänä/vko. Toteutui 3 päivänä/vko. Toteutui 5 päivänä/vko.

Henkilöstö työhyvinvointi ja osaaminen lisääntyvät ja hyvä johtaminen toteutuu.	Sairauspoissaolot	< vuoden 2020 ja 2021 keskiarvo	Toteutui. Ei toteutunut, mutta hva:n koulutuksia oli runsaasti. Toteutui.
	Täydennyskoulutus	>3 pv/työntekijä	
	Kehityskeskustelut	Käyty 100 % yksilökeskusteluina.	

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Vammaispalvelut						
Toimintatuotot	34 532	33 200	0	33 200	46 756	-13 556
Toimintakulut	-1 033 229	-1 129 332	0	-1 129 332	-1 078 765	-50 567
Toimintakate (netto)	-998 697	-1 096 132	0	-1 096 132	-1 032 009	-64 123
Poistot	-6 142	-6 142	0	-6 142	-6 142	0
Tehtävän kokonaiskust.	-1 004 839	-1 102 274	0	-1 102 274	-1 038 151	-64 123
=valuustoon nähden sitovat erät	53 978					

Henkilöstö

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut:

- palveluohjaaja 0,5, tehtävä muuttui viraksi 1.11.2022.
- sosiaalihoitaja 0,1

Työ- ja päivätoiminta (kehitysvammaiset, mielenterveyskuntoutujat):

- johtava ohjaaja 1
- ohjaaja 2
- ohjaaja (0,4) ajalla 2.1.-28.2.2022

Kehitysvammaisten avohuollon palveluohjaus ja asumisen ohjaus:

- palveluohjaaja (0,5), virka 1.11.2022 lähtien

Aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut

Aikuissosiaalityö sisältää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ja aikuissosiaalityön sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Työllisyyspalveluihin sisältyy kuntouttava työtoiminta, työmarkkinatuki ja työllisyyteen aktiiviset toimet.

Työikäisten palvelujen tavoitteena on tukea työikäisiä asiakkaita elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä asioissa sekä vähentää eriarvoisuutta.

Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta.

Työllisyyspalveluja ja työllistymistä edistävällä monialaisella yhteispalvelulla (TYP) edistetään vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä, työ- ja toimintakykyä, kouluttautumista ja työllistymisaktiivisuutta, omatoimisuutta, sosiaalisuutta ja elämänhallintaa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Pitkäaikais- ja rakennetyötömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä Yli 300 pv työttömänä olleiden aktivointiaste Kunnan maksaman työmarkkinatuen määrä	< kuin vuonna 2021 > 40 % < kuin vuonna 2021, tavoite enintään 170 000 €/v	Toteutui, 20 vähemmän kuin v. 2021. Tietoa ei saatavilla. 169 000 € v. 2022
Mielenterveyskuntoutujien ja päihdekuntoutujien palveluprosesseja kehitetään sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyössä.	Yhteinen toimintamalli Henkilöstöresurssit Osaamisen kehittäminen	Toimintamalli kuvataan Resursseja kohdennetaan asiakastarpeen mukaisesti Koulutukset järjestetään ja niihin osallistutaan	Tehty perinteistä verkostotyötä. Aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijä jäi virkavapaalle ajalle 1.8.2022 alkaen. Viran sijaisuutta ei saatu täytettyä. Sosiaaliohjaaja rekrytoitiin 3.10.-31.12.2022 työsuhteeseen. Työsuhte muuttui virkasuhteeksi 1.12.2022 alkaen. Palveluprosesseja on kehitetty resurssien mahdollistamissa rajoissa.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta järjestetään ostopalveluna ja kunnan eri hallintokunnissa	ViaDian ostopalvelu Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ja toimintapäivät	Sopimuksen jatkamisen arviointi tehdään hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä. ka > 15 hlö/kk, toimintapäiviä >1 500 pv/v	Sopimus jatkuu 1.1.2023. Asiakkaat olleet töissä pääasiassa ViaDialla ja muutama kunnalla. Asiakasmäärä eikä toimintapäivät toteutuneet.
Palkkatuella edistetään asiakkaiden positiivisten työllistymisen jatkopolkujen syntymistä	Palkkatukipalkkojen kustannukset Kunnan eri hallintokuntien työllistämien henkilöiden määrä	< 70 000 €/v 7-8 hlö/v	Palkkakustannukset ylittyivät huomattavasti. Toteutui.
Kirjaamisen kehittäminen (Kanta-palveluihin valmistautuminen THL:n määräysten mukaisesti).	Sosiaalityön Pro Consona -ohjelmasta siirrytään vaiheittain OMNI360-ohjelman käyttöön. Kirjaamiskoulutus, muutos kirjaamisvoissa.	Asiakastietojärjestelmien muutos etenee suunnitellussa aikataulussa. Henkilöstön kirjaamisaaminen on vaadittavalla tasolla.	ProConsona loppui ja siirryttiin Kuopion Efficakäyttöjärjestelmään 12/2022. Tavoite toteutui.

=valuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Pitkäaikaistyöttömien oma-toimisuutta, elämänhallintaa ja työllistymistä edistetään	Yli 1000 päivää työttömänä olleiden määrä Työmarkkinatuen kunnan maksuosuuden määrä (yli 1000 pv)	< 20 hlö/ kk < 9 000 €/kk	Toteutui. Ei toteutunut.
Työttömien toimintakykyä ja terveyttä edistetään yhdessä terveydenhuollon, KELAn ja Te-toimiston kanssa	Monialainen TYP Työttömien terveydenhuollon prosessi	> 10 asiakasta kuukausittain > 20 terveystarkastusta/v yhteinen palauteprosessi toimii	TYP-toiminta ei toteutunut. Tarkastukset toteutuivat loppuvuodesta.

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet / hakemukset	46 / 114	40 / 84	33/63	27/78
Työmarkkinatuen kuntaosuus, saajat, ka/kk	38	34	32	30
Työmarkkinatuen kuntaosuus, 1000 €	175	166	148	173
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat / toimintapvät	26 / 1246	20 / 856	11/657	13/1117

Pohjois-Savon ELY-keskuksen

työllisyyskatsaus

	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	Muutos 2021-2022
Työvoima	962	925	899	-26
Työttömät, osuus % työvoimasta	14,7	13,8	12,7	-1,1
Työttömät työnhakijat	141	128	114	-14
Alle 25-v	8	7	0	-7
Yli 50-v	80	78	68	-10
Pitkäaikaistyöttömät	50	67	47	-20
Vammaiset ja sairaat	20	21	21	0
Avoimet työpaikat	9	28	9	-19

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Aikuissoisialityö						
Toimintatuotot	19 152	18 500	-6 550	11 950	24 234	-12 284
Toimintakulut	-314 357	-409 370	61 987	-347 383	-382 399	35 016
Toimintakate (netto)	-295 205	-390 870	55 437	-335 433	-358 165	22 732
Tehtävän kokonaiskust.	-295 205	-390 870	55 437	-335 433	-358 165	22 732
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Henkilöstö

- sosiaalityöntekijä 0,6 (aikuissosiaalityö, päihdehuolto, työllisyyspalvelut, täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki)
- sosiaaliohjaaja 0,1 (täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki)
- toimistosihteeri 0,2 (välitystiltilt ym.)

Toiminta

Aikuissosiaalityö järjesti kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta ostopalveluna ViaDialta ja omana toimintana. Työllisyyspalvelut tuotti TE-keskus, jonka vastinparina toimi sosiaalityöntekijä /sosiaaliohjaaja syksyn 2022 saakka, minkä jälkeen tehtävä siirrettiin kunnan keskushallintoon. Sosiaalitoimen ja ViaDian yhteistyö toimi hyvin.

Lapsiperheiden sosiaalityön/ lastensuojelun ajoittainen henkilöstövajaus kuormitti aikuissosiaalityötä ja vähensi siten aikuissosiaalityön resurssia.

Huoltoliitto ry:n Kunnonpaikassa toteuttaman ESR-rahoitteisen TYKKE –hankkeen tavoitteena oli mm. asiakkaiden työkykyyn vaikuttavien tekijöiden selvittäminen ja asiakkaiden ohjaaminen heille soveltuviin palveluihin sekä osallisuuden tukeminen.

Palkkatuella palkattujen työntekijöiden palkat on korjattu lopulliseen tilinpäätökseen siten, että sekä määräraha että menot kohdentuvat työllistäneelle yksikölle.

Päihdehuollon asiakkaita ohjattiin Kuopion Päihdepalvelusäätiön palvelujen piiriin, jonne voi mennä myös ilman lähetettä / maksusitoumusta. Yksityisillä asumispalveluilla tuettiin asumisen tuen tarpeessa olleita henkilöitä.

Muu sosiaalitoimi

Tulosalueelle kuuluvat asumispalvelujen ostopalvelut (ikäihmiset, mielenterveyskuntoutujat), asumispalvelujen kotikuntakorvaukset, omaishoidon tuki, sosiaaliasiamiespalvelujen ostopalvelut, sosiaalipäivystyksen ostopalvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut sekä vanhus- ja vammaisneuvosto.

Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien järjestämistä siten, että henkilön tarvitsema turva ja huolenpito voidaan antaa erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa vuorokaudenajasta riippumatta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vahvistetaan omaishoitajien tukea tehtävässään tarpeen mukaisin palveluin ja turvataan mahdollisuuksia vapaapäivien pitämiseksi.	Omaishoidon tuen asiakkaiden määrä	>7 % yli 75-vuotiaitten määrästä	Toteutui.
	Omaishoidon tuen kustannukset	< 184 000 €/v	Toteutui.
	Omaishoitajien valmennus	Toteutunut	Toteutui osallistuneiden osalta.
	Omaishoitajan vapaapäivien käyttö	> vuonna 2021	Palvelukeskuksen tuottamien omaishoitajien vapaapäivien suhteen ei toteutunut.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sosiaalipäivystyksellä vastataan asiakkaiden kriisitilanteisiin kaikkina vuorokauden aikoina.	Yhteydenottojen määrä ja syy sosiaalipäivystykseen	Yhteydenotot sosiaalipäivystykseen liittyvät kriisitilanteisiin.	Toteutui.
Sosiaalihuoltolain mukaisilla liikkumista tukevilla palveluilla mahdollistetaan kotona asumista.	Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen asiakasmäärä	Palvelutarpeeseen vastataan varatun määrärahan puitteissa.	Toteutui.
Asumispalvelujen ostopalveluja järjestetään erityisen tuen tarpeeseen, asumisen tuki pyritään järjestämään ensisijaisesti kunnan omalla toiminnalla asiakkaan kotiin annettavilla palveluilla.	Asiakkaiden määrä Palvelusuunnitelmien määrä	Asiakasmäärä ei kasva Asiakkaiden palvelutarpeen seuraaminen, palvelusuunnitelmien tarkistus vuosittain/ useammin asiakkaan palvelutarpeen muutuksessa, tarvittaessa muutokset palvelujen järjestämisessä asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen mukaan	Toteutui. Mielenterveyskuntoutukselle tehtiin asiakassuunnitelmat v. 2022. Ikäihmisille ei ostettu asumispalveluja.

Palveluasuminen hankittiin suorahankintana ja määrä pieneni. Omaishoidon tuen piirissä pientä laskua. Vanhus- ja vammaisneuvostosta valittiin edustajat Pohjois-Savon hyvinvointialueen vammais- ja ikäihmisten neuvostoihin.

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Omaishoidon tuen saajia	45	42	42	39
Asumispalvelujen ostot (sis. intervalliasumisen) asiakkaat / asumispäivät	11 / 3048	10 / 3067	9	8 / 2920
Asumispalvelujen kotikuntakorvaukset			4	

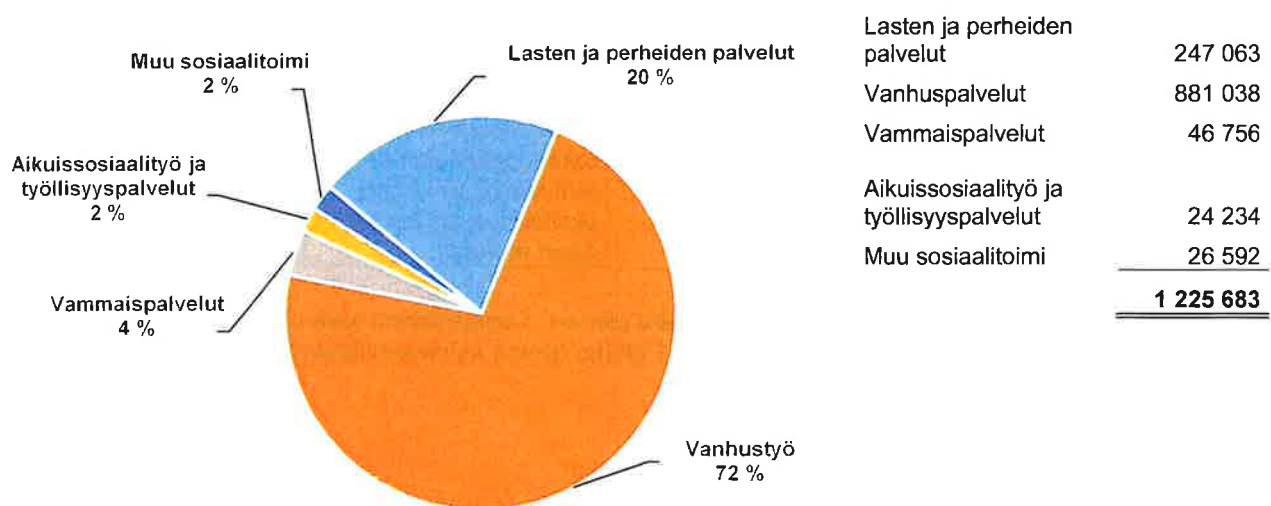
Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Muu sosiaalitoimi						
Toimintatuotot	35 594	0	0	0	26 592	-26 592
Toimintakulut	-543 940	-583 172	0	-583 172	-509 805	-73 367
Toimintakate (netto)	-508 346	-583 172	0	-583 172	-483 213	-99 959
Tehtävän kokonaiskust.	-508 346	-583 172	0	-583 172	-483 213	-99 959
=valuustoon nähtävien sitovat erät						

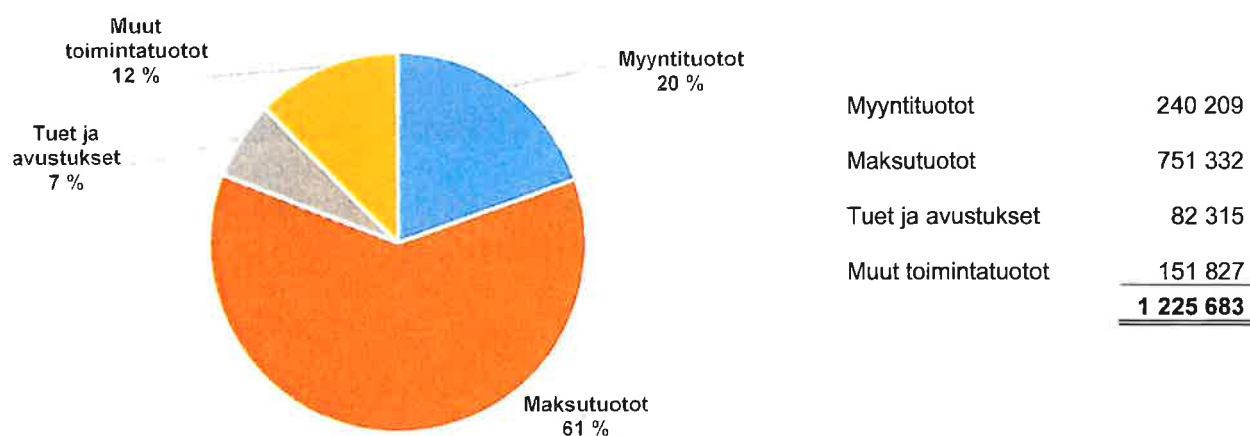
SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ

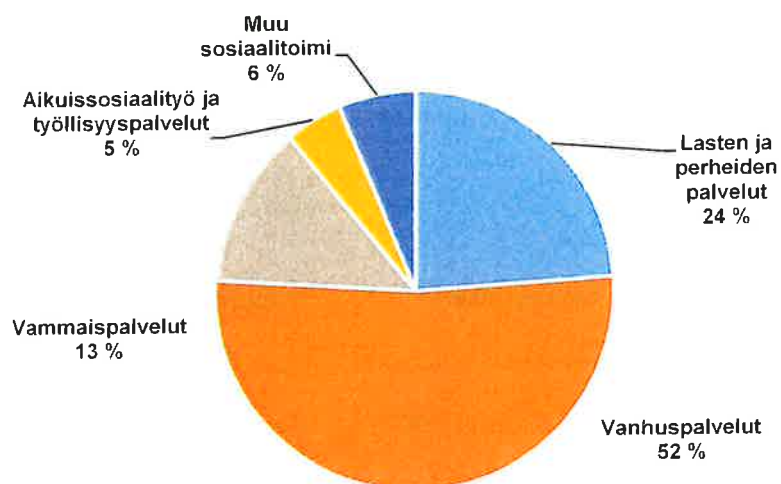
SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 168 610	940 468	-6 150	934 318	1 225 683	-291 365
Toimintakulut	-7 281 583	-8 146 137	56 912	-8 089 225	-8 211 373	122 148
Toimintakate (netto)	-6 112 974	-7 205 669	50 762	-7 154 907	-6 985 691	-169 216
Poistot	-196 352	-188 326	0	-188 326	-187 898	-428
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	-6 309 326	-7 393 995	50 762	-7 343 233	-7 173 588	-169 645

Sosiaalitoimen toimintatuottojen jakaantuminen toiminnoittain 2022:

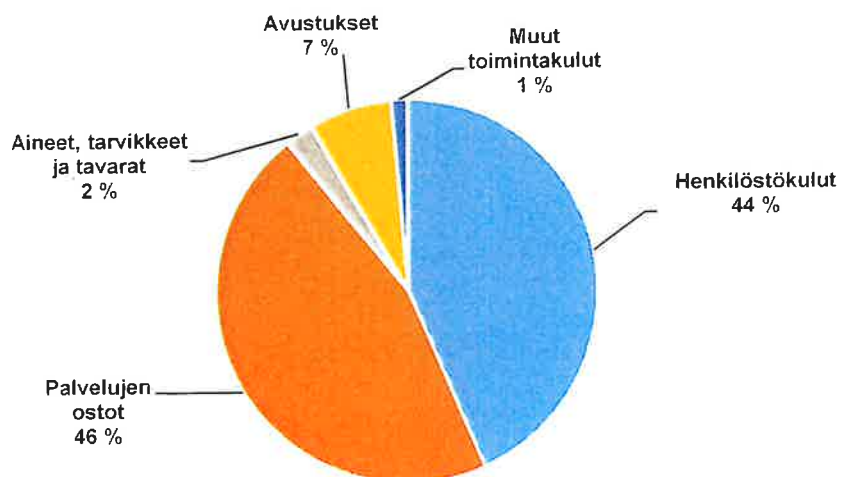

Sosiaalitoimen toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain 2022:

Sosiaalitoimen toimintakulujen jakaantuminen toiminnoittain 2022:

Lasten ja perheiden palvelut	1 968 171
Vanhustyö	4 272 233
Vammaispalvelut	1 078 765
Aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut	382 399
Muu sosiaalitoimi	509 805
	8 211 373

Sosiaalitoimen toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain 2022:

Henkilöstökulut	3 569 116
Palvelujen ostot	3 755 653
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	200 862
Avustukset	572 115
Muut toimintakulut	113 628
	8 211 373

TERVEYSTOIMI

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja ja sosiaalihoitaja, kunnanhallituksen jäsenet

Terveystoimeen kuuluu perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. Tehtävänä on tuottaa kuntalaisille laadukkaat terveydenhuoltopalvelut ensisijaisesti lähipalveluina kustannustehokkaasti. Perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Kuopion kaupunki vastuukuntamallilla. Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa Siilinjärven kunta. Tuusniemen kunta vastaa terveydenhuollon kiinteistöjen kustannuksista. Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Riittävien ja laadukkaiden terveydenhuollon palvelujen turvaaminen kuntalaisille.	Jonotusaika palveluihin Asiakaspalaute	Hoitotakuu toteutuu Myönteisiä > 90 %	Toteutui. Asiakaspalautetta ei kerätty systemaattisesti.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Ennaltaehkäistään sairauksia, edistetään hyvinvointia sekä ylläpidetään asukkaiden toimintakykyä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.	Osastojaksojen pituus Terveystarkastukset Sairaanhoitajan vastaanotto	<16 vrk 75-, 80-, 85-vuotiaat, 70 % ikäluokasta Omaishoitajat, joka toinen vuosi 70 % Työttömät > 20 vuodessa Sairaanhoitajan vastaanotto laajempaa kuin vuonna 2021	Oli 18 vrk Ei toteutunut. Vuonna 2022 ei tehty tarkastuksia. Kaikki pyydetty terveystarkastukset toteutuivat. Toteutui (+172)
Vuodeosaston toimintamalli vastuukuntasopimuksen mukainen	Vuodeosaston paikkamäärä	Vuodeosaston paikkamäärä on vastuukuntasopimuksen mukainen.	Paikkamäärä 15 sopimuksen mukaisesti.
Suun terveydenhuolto toteutuu kuntalaisten tarpeen mukaisesti	Hammaslääkärin työpanos	1 hlötyövuosi	Toteutui

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Edistetään asiakkaiden toimintakykyä ja turvallista kotona asumista.	Yhteinen kotisairaanhoidon ja kotipalvelun kotihoidon prosessi	Yhteisten asiakas-suunnitelmien määrä kasvaa	Kotisairaanhoidon ja kotipalvelun prosessi tiivistynyt ja palvelut toimineet.
Muistisairaudet diagnosoitetaan oikea-aikaisesti ja kokonaisvaltaisesti.	Geriatrinen kokonaisarvio	Geriatripalvelujen hankkiminen < 100 h vuodessa	Toteutui n. 100 h v. 2022
Tehostetaan kuntoutustoimintaa	Toimintakykymittaukset	Asiakkaiden mittaus-tulokset paranevat interventoiden aikana Asiakasmäärä > vuonna 2021	Mittaus-tulokset parantuneet ja asiakasmäärä noussut.
	Kotikuntoutus	Kuntoutussuunnitelma kaikilla asiakkailla	Ei toteutunut.
		Kotihoidon kanssa yhteisten asiakkaiden palvelusuunnitelmaan sisältyy kuntoutussuunnitelma	Ei toteutunut.
Ylläpidetään henkilöstön ammattitaitoa ja kehitetään työprosesseja	Koulutuspäivät	3 pv/työntekijä	Toteutui.

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Erikoissairaanhoido				
Hoitojaksot	534	557	539	388
Hoitopäivät	2 656	2 760	2 938	1636
Pkl-käynnit	6 049	6 273	6 323	5815
Leikkaukset	268	274	298	209
Lähetteet	1 130	1 187	1 290	1103
Päivystyslähetteet	243	268	270	198
Erikoissairaanhoido, €/asukas	1 853	2 063	2 079	1 883
Perusterveydenhuolto				
Lääkärin vastaanottokäynnit	3 173	3 195	2 761	2605
Hoitajan vastaanottokäynnit	4 427	4 751	8 748	8920
Vastaanoton käynnit	7 600	7 946	11 509	11556
Vastaanoton asiakkaat	1 623	1 757	2 500	2626
Terveystieteiden käynnit	1 131	1 362	1 092	566
Terveystieteiden asiakkaat	630	904	596	371
Kuntoutuksen käynnit	2 862	2 816	2 853	2874
Kuntoutuksen asiakkaat	808	728	665	716
Suun terveydenhuollon käynnit	2 050	1 293	1956	1631
Suun terveydenhuollon asiakkaat	829	615	733	724

Tuusniemen sairaalan hoitopäivät	6 294	5 667	5 643	4850
Tuusniemen sairaalan kuormitus %	73	82	94	89
Hoitojakson pituus, keskiarvo (vrk)	11	17	20	18
Asiakkaiden lukumäärä (=hoidetut)	582	198	298	205
Perusterveydenhuolto, €/asukas	1 324	1 325	1 318	1 288

Terveydenhuolto yhteensä

Terveydenhuolto yhteensä, €/asukas	3 177	3 386	3 398	3 170
------------------------------------	-------	-------	-------	-------

Talous

<u>Erikoissairaanhoito</u>	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	16 850	0	0	0	10 618	-10 618
Toimintakulut	-5 046 533	-4 830 000	0	-4 830 000	-4 519 622	- 310 378
Toimintakate (netto)	-5 029 683	-4 830 000	0	-4 830 000	-4 509 004	-320 996
Tehtävän kokonaiskust.	- 5 029 683	-4 830 000	0	-4 830 000	-4 509 004	-320 996
<u>Perusterveydenhuolto</u>						
Toimintatuotot	482 251	185 800	0	185 800	402 911	-217 111
Toimintakulut	-3 670 326	-3 203 000	0	-3 203 000	-3 487 916	284 916
Toimintakate (netto)	-3 188 074	-3 017 200	0	-3 017 200	-3 085 005	67 805
Poistot	-67 979	-73 602	0	-73 602	-68 674	-4 928
Tehtävän kokonaiskust.	-3 256 053	-3 090 802	0	-3 090 802	-3 153 679	62 877

TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	530 575	225 800	0	225 800	451 430	-225 630
Toimintakulut	-8 749 538	-8 073 000	0	-8 073 000	-8 043 834	-29 166
Toimintakate (netto)	-8 218 963	-7 847 200	0	-7 847 200	-7 592 404	-254 796
Poistot	-67 979	-73 602	0	-73 602	-68 674	-4 928
Tehtävän kokonaiskust.	-8 286 942	-7 920 802	0	-7 920 802	-7 661 078	-259 724

=valtuustoon nähden sitovat erät

Toiminta

Lääkärin vastaanoton, kuntoutuksen, terveydenhoidon, suun terveydenhuollon ja osaston palvelut on toteutettu toimintasuunnitelman mukaisesti.

Lääkärityövoiman saanti Tuusniemen terveysasemalle oli haasteellista. Molemmat lääkärinvirat oli täytetty, mutta virkavapaalla olevan lääkärin virkaa hoitivat ostolääkärit. Äkilliset vajeet lääkärityövoimassa paikattiin Juankosken vastaanotolta käsin. Myös hoitajien saatavuus oli selvästi heikentynyt, erityisesti terveydenhoitajien. Terveystarkastuksia toteuttivat Kuopion terveydenhoitajat. Oma henkilökunta toteutti koronatestaamiset ja rokottamiset.

Tuusniemen hammashoitolassa toimi työparina hammaslääkäri ja hammashoitaja. Suuhygienisti kävi kerran kuukaudessa. Esikoululaisten ja yhteiskoulun oppilaiden suun terveystarkastukset toteutettiin liikkuvalla yksiköllä. Vastaanoton ruuhkautumisen vuoksi loma-ajan hammashoitolassa työskenteli ostopalveluna hammaslääkäri-hammashoitaja työpari.

Tuusniemeläisten potilaiden käytössä oli keskimäärin 10,1 ja kuopiolaisilla 3,2 sairaansijaa. Tuusniemeläisiä potilaita hoidettiin Harjulan, Juankosken ja Karttulan osastoilla yhteensä 231 vrk:n ajan. Henkilöstön rekrytointi oli haasteellista, kuten alueellisesti kaikkialla.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tulot ja menot toteutuivat taloussuunnitelman mukaisesti. Menot ylittyivät 0,25 miljoonaa euroa (7,8 % talousarviosta). Koronakorvauksia tuloutettiin Tuusniemen kunnalle 0,13 miljoonaa euroa. Toteutuneet kustannukset tasataan Tuusniemen kunnan ja Kuopion kaupungin välillä tilinpäätöksen yhteydessä. Tuusniemen kunta maksoi lisää Kuopiolle 230.810 €.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan järjestäminen

Tuusniemen perusterveydenhuollon sisäinen valvonta ja riskien hallinta toteutettiin Kuopion kaupungin toimesta.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 699 184	1 166 268	-6 150	1 160 118	1 677 112	-516 994
Toimintakulut	-16 031 121	-16 219 137	56 912	-16 162 225	-16 255 207	92 982
Toimintakate (netto)	-14 331 937	-15 052 869	50 762	-15 002 107	-14 578 095	-424 012
Poistot	-264 331	-261 928	0	-261 928	-256 572	-5 356
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	-14 596 268	-15 314 797	50 762	-15 264 035	-14 834 666	-429 369

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: rehtori ja sivistyslautakunnan jäsenet

Perusopetus

Tuusniemen yhtenäiskoulussa tuotetaan laadukasta perusopetusta myös Kaavin kunnan yläkouluikäisille oppilaille.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Kerhoihin osallistuminen	50% oppilaista	ei
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Oppilaskuntatoiminta	Jokaiselta luokalta on edustus oppilaskunnan hallituksessa	kyllä
Oppilasmäärän säilyttäminen	Oppilasmäärä	250 oppilasta 20.9.2022	kyllä
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Oppilaiden osallisuus	Kerhoihin osallistuminen	40% oppilaista	ei
Jatko-opintoihin pääsy 9.luokan jälkeen	Jatko-opintoihin hakeutuminen	100% 1.9. tilanteessa	kyllä

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

1. TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Kouluterveyskyselyn perusteella on syytä kiinnittää huomioita oppilaiden hyvinvointiin. Tavoitteena on parantaa seuraavan kyselyn tuloksia kaikilla osa-alueilla.

2. TURVALLISUUS JA LIIKENNE

Lukuvuoden monialainen oppimiskokonaisuus on turvallisuus. Erityistä huomiota kiinnitetään turvalliseen toimintaan liikenteessä.

3. ENERGIAN SÄÄSTÄMINEN

Tavoitteena on edistää oppilaiden tietoisuutta energian säästämisen tärkeydestä ja oppia konkreettisia keinoja siihen.

Tavoitteet on esitetty koulun vuosisuunnitelmassa.

Talous

Perusopetus	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 159 174	981 884	0	981 884	1 149 966	-168 082
Toimintakulut	-3 029 749	-3 025 363	0	-3 025 363	-3 121 356	95 993
Toimintakate (netto)	-1 870 575	-2 043 479	0	-2 043 479	-1 971 389	-72 090
Poistot	-93 347	-93 061	0	-93 061	-80 346	-12 715
Tehtävän kokonaiskust.	-1 963 922	-2 136 540	0	-2 136 540	-2 051 735	-84 805

valtuustoon nähden sitovat erät

Perusopetuksen toimintakulut ylittyivät. Ylitys johtui yleisestä kustannustason noususta. Lisäksi oppimisen tuen resursseja lisättiin. Tähän haettiin ja saatiin hankeavustusta. Toimintatuotot toteutuivatkin niin, että toimintakate oli lopulta 72 090 € talousarviota parempi.

Lukio

Tuusniemen lukio pieni mutta elinvoimainen yleislukio. Se tarjoaa laadukasta opetusta nykyaikaisin välinein ja menetelmin. Verkostoitumalla muiden lukioden kanssa se kehittää jatkuvasti toimintaansa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	47 kolmen vuoden ka	kyllä
Yo-kirjoituksien tulokset	Menestyminen kokeissa	Kaikkien kokeiden (valmistuneet) keskiarvo valtakunnan keskiarvossa	kyllä
Uuden lukiolain vaatimusten täyttäminen	Erytisopetuksen, oppilaanohjauksen ja korkeakouluyhteistyön toteuttaminen	Vaatimusten mukainen toiminta	kyllä
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	50	kyllä
Yo-kirjoituksien tulokset	Menestyminen kokeissa	Em. keskiarvo	kyllä
Jatko-opintoihin sijoittuminen	Opiskelupaikka yo-vuoden syksyllä	60 %:lla opiskelupaikka	kyllä

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

1. LOPS 2021 KÄYTTÖÖNOTON LOPPUUN SAATTAMINEN

Lukion uusi opetussuunnitelma tuli käyttöön syksyllä 2021 opintonsa aloittaneille lukiolaisille. Lukuvuonna 2022-2023 lukiossa opiskellaan vielä kahden eri opetussuunnitelman mukaan. Tavoitteena on uuden opetussuunnitelman sujuva käyttöönotto. Samalla taataan myös edellisen opetussuunnitelman mukaisen opetuksen jatkuminen.

2. KORONAEPIDEMIAN VAIKUTUSTEN TASAAMINEN

Olemme hakeneet ja saaneet lisäavustusta koronavaikutusten tasaamiseen ja kohdistamme lukiolaisten oppimiseen erityisiä tukitoimia. Etsimme monipuolisesti vaihtoehtoisia suoritustapoja keskeytyneiden tai hidastuneiden opintojen vauhdistamiseksi.

3. OPISKELIJOIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Erilaiset epävarmuustekijät ovat varjostaneet myös lukiolaisten elämää viime vuosina. Pidämme huolta opiskelijoiden jaksamisesta ja kehitämme lukiomme yhteisöllisyyttä. Tavoitteena on lisätä ryhmähenkeä ja turvallisuuden tunnetta tukevaa toimintaa lukuvuoden aikana.

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Keskiasteen koulutus						
Toimintatuotot	71 673	50 000	0	50 000	55 343	-5 343
Toimintakulut	-746 700	-836 957	0	-836 957	-712 186	-124 771
Toimintakate (netto)	-675 028	-786 957	0	-786 957	-656 843	-130 114
Poistot	-31 061	-36 582	0	-36 582	-31 027	-5 555
Tehtävän kokonaiskust.	-706 088	-823 539	0	-823 539	-687 870	-135 669

=valtuustoon nähden sitovat erät

Vuonna 2022 lukio pysyi hyvin talousarviossa. Keväällä 2022 Tuusniemen lukio oli STT:n lukiovertailussa Pohjois-Savon paras lukio.

Varhaiskasvatus

Tuusniemellä varhaiskasvatusta järjestetään joko hoitajan kotona tapahtuvana hoitona tai ryhmäperhepäiväkodeissa joko kirkonkylällä tai Tuusjärvellä. Vuoden 2023 aikana päiväkotitoimintansa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tuetaan tuusniemeläisiä perheitä heidän kasvatustyössä laadukkailla kunnallisilla peruspalveluilla	Asiakaskysely joka vuosi	Yksi kerta vuodessa 70 % vastatessa	ei
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen niin, että lapsen yksilölliset tarpeet tulee huomioiduksi. Lapsen ja vanhempien mielipiteiden huomioiminen toiminnassa	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivitys vanhempien/lapsen kanssa vuosittain. Erytislasterhanopettajan käynnit varhaiskasvatuksessa	Toteutuu jokaiselle lapselle. Vuonna 2022 vähintään 15 kertaa.	Ei kyllä

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Neuvokkaan ryhmäperhepäiväkodin muuttaminen päiväkodiksi	Hankkeen eteneminen	2022	ei
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Päiväkodin toiminnan vakiinnuttaminen		Riittävä kelpoinen henkilöstö alkuvuoden aikana	ei

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	71 041	57 000	1 100	58 100	67 783	-9 683
Toimintakulut	-581 446	-647 193	-8 820	-656 013	-681 408	25 395
Toimintakate (netto)	-510 405	-590 193	-7 720	-597 913	-613 625	15 712
Poistot	-46 171	-46 171	0	-46 171	-46 171	0
Tehtävän kokonaiskust.	-556 575	-636 364	-7 720	-644 084	-659 796	-15 712

=valtuustoon nähden sitovat erät

Tuusniemellä varhaiskasvatusta tarjotaan ryhmäperhepäivähoitona Kirkonkylällä ja Tuusjärvellä. Palvelua täydennetään kotona työskentelevillä perhepäivähoitajilla. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2022 huonosti. Lisäksi varhaiskasvatuksen toimintakulut ylittyivät 25 395 €:lla. Ylitys johtui toiminnan kehittämisestä tulevan päiväkodin edellytysten mukaiseksi. Pitkään jatkunut kehitystyö on viimein tuottamassa tulosta ja jatkossa voidaan olettaa myös toiminnallisten tavoitteiden toteutuvan.

Kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää laadukasta, ajankohtaista ja kuntalaisten tarpeisiin vastaavaa yleissivistävää koulutusta. Tavoitteena on sovitun tuntimäärän toteutuminen monipuolisena kurssi-tarjontana.

Opetuksen suunnittelu pohjautuu asiakkaiden toiveisiin. Toiveita kerätään mm. opistoyhteyshenkilöiden ja tun-tiopettajien välityksellä sekä suoraan opiskelijoilta mm. internet-kyselyillä ja erilaisissa tilaisuuksissa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
OPM:n vahvistama tunti- määrä + 10 %	Tuntimäärä	2700	ei
Opiskelijamäärä	Brutto/netto	Yli 1000/yli 500	ei
Opiskelijatyytyväisyys	Kysely	Tyytyväisiä 80%	kyllä
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Opiskelijamäärä brutto/netto	Opiskelijamäärä	Yli 1000/yli 500	ei
Tuntimäärä	Toteutuneet tunnit	2700	ei

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Digitaalisen osaamisen edis- täminen	Kurssien lukumäärä	10 kurssia	ei
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Opistoyhdyshenkilöverkosto	Tavoittavuus kyllittäin	Useita yhdyshenki- löitä	kyllä

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää vuosittain n. 100-120 kurssia. Vuodelle 2022 tavoiteltu toteutettujen oppituntimäärä oli 2700. Koronapandemia vaikutti edelleen kurseille ilmoittautuneiden määrään vuonna 2022 ja tuntitoteuma jäikin alle tavoitteen 1884 tuntiin laskien merkittävästi edellisestä vuodesta. Myös-kään brutto- ja netto-opiskelijamäärien osalta ei vielä päästy tavoitteeseen. Digitaalisen osaamisen lisäänty-miseen tähtääviä kursseja on ollut vuoden mittaan tarjolla enemmänkin, mutta opiskelijat eivät syystä tai toi-sesta ole niitä löytäneet. Syyslukukaudella toteutetun kurssipalautekyselyn yleisarvosanan keskiarvo oli 4,61/5.

Talous

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kansalaisopisto						
Toimintatuotot	126 645	112 000	0	112 000	124 539	-12 539
Toimintakulut	-225 773	-255 664	0	-255 664	-208 290	-47 374
Toimintakate (netto)	-99 129	-143 664	0	-143 664	-83 751	-59 913
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	-99 129	-143 664	0	-143 664	-83 751	-59 913

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kansalaisopisto pysyi talousarviossa. Huomion arvoista on toteutuneiden kurssien määrän nopea lasku.

Kirjasto

Tuusniemen kirjasto on Kuopion kaupungin hallinnoima lähikirjasto. Kiinteistö, jossa kirjasto toimii, on Tuusniemen kunnan omistuksessa. Kirjastoautopalvelut tuotetaan Koillis-Savon kirjastoautolla, jolla järjestetään kirjastopalveluja Koillis-Savon haja-asutusalueiden asukkaille ja kouluille.

Kirjastolain (laki yleisistä kirjastoista 1492/2016) mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Yleisen kirjaston tehtävänä on 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoihin ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Yhteiskunnan digitalisoitumisessa kirjastolla on mahdollisuus toimia siltana kansalaisten ja digitalisoitumisen välillä. Kirjasto tarjoaa perinteistä sekä painettua että digitaalista aineistoa verkkoyhteyksineen, yhteisiä tiloja sekä asiantuntemusta ja tietopalvelua. Kirjasto lisää tasa-arvoa ehkäisemällä tiedollista syrjäytymistä. Kirjaston palveluja kehitetään asiakaskunnan ja toimintaympäristön tarpeet ja toiveet huomioiden. Tuusniemen kirjaston sijainti tukee koulukeskuksen oppilaiden ja työvoiman kirjastopalveluiden saatavuutta.

Vuosittain seurattavien mittareiden tavoitetaso asetetaan vastaamaan koko Suomen lähes samansuuruisten (2600 - 3200 as.) maaseutumaisten kuntien kirjastojen keskimääräisiä tunnuslukuja edelliseltä toimintavuodelta. Tunnusluvut ovat haettavissa Suomen yleisten kirjastojen tilastoista <http://tilastot.kirjastot.fi/>.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14	20,7
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9	10,4
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500 kirjaa	721 kirjaa
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	89 tuntia (henkilökunta paikalla 30 tuntia/viikko ja omatoimiaika 59 tuntia /viikko)	89 tuntia
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14	20,7
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9	10,4
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500	721 kirjaa
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	89 tuntia	89 tuntia

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjastoauton palvelut	Lainat/as	verrokkikuntien keskiarvo	toteutunut
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Palvelutaso	Kirjastosopimus	Sopimuksen mukainen taso	Sopimuksen mukainen taso

Talous

Kirjasto	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-192 686	-197 486	0	-197 486	-198 135	649
Toimintakate (netto)	-192 686	-197 486	0	-197 486	-198 135	649
Poistot	-11 601	-11 601	0	-11 601	-11 601	0
Tehtävän kokonaiskust.	-204 287	-209 087	0	-209 087	-209 736	649
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Tuusniemen omatoimikirjastoratkaisu otettiin käyttöön 30.11.2020. Tällä ratkaisulla saatiin asiakkaiden kirjastonkäyttöaikaa lisää 59 tuntia viikossa. Kirjaston asiakaspalveluaika, jolloin henkilökunta on paikalla, säilyi ennallaan 30 tunnissa/viikko. Omatoimikirjasto on asiakkaiden käytössä iltaisin ja viikonloppuisin. Omatoimikirjastoon pääsee ulko-oven vieressä olevaan kirjautumisyksiköön kirjautumalla kirjastokortilla sekä siihen yhdistetyllä PIN-koodilla, jolloin ulko-oveen asennettu sähkölukko avaa oven. Kirjastossa on koko kirjastotilan sekä ulko-oven edustan kattava tallentava kameravalvonta, eikä ongelmia omatoimikirjaston käytössä ole havaittu.

Omatoimikirjaston käyttö on ollut vilkasta ja asiakaspalaute on ollut tosi myönteistä. Kirjaston käyttö ei ole enää kellon ajasta eikä viikonpäivästä kiinni. Omatoimikirjastoon tapahtuneita kirjautumisia oli v. 2022 yhteensä 3665.

Kirjaston ja koulun välinen yhteistyö on ollut vilkasta ja hyvin toimivaa.

Tuusniemen kirjasto oli avoinna v. 2022 yht. 4599 tuntia.

Asiakaskäyntejä oli kaikkiaan 23738.

Kokonaislainaus oli 51565 lainaa.

Kirjahankinnat yhteensä 2110 kpl.

Kuukausittain vaihtuvia näyttelyjä oli kaikkiaan 12.

Juha Laukkasen ”Sytyt-nukketeatteri vieraili kirjastolla joulukuussa esityksellä ”Pöllön tarinoita, satuja Ukrainasta.

Koillis-Savon yhteinen kirjastoauto liikennöi normaalisti pois lukien autovirkailijan vuosiloma-ajat.

Kirjastoauton keskiviikkoisin ajettuja ajopäiviä Tuusniemen alueella oli 43 ajopäivää ja kokonaislainaus 1960 lainaa. Pysäkkejä Tuusniemen alueella oli 25. Kirjastoauton pysäkkejä tarkastellaan säännöllisesti asiakastarpeiden mukaan.

Kirjaston tilat ja muut puitteet ovat omatoimikirjastoon asianmukaiset. Alueellinen yhteistyö on toimivaa. Keskeiset palvelutekijät ovat varsinkin omatoimiratkaisun myötä saatu huomattava lisäys aukioloon ja riittävä ai-neistohankintamääräraha.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluihin sisältyvät nuoris-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Tavoitteena on tarjota kuntalaisten tarpeista lähtöisin olevia vapaa-ajan palveluita ja lisätä kuntalaisten viihtymistä ja hyvinvointia.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaisten palvelutarpeen kartoitus	Asukastytyväisyys	Hyvä	kyllä
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Tapahtumien tarjoaminen / kuntalaisten osallistuminen	Tapahtumat / osallistujat	80/3500	ei
Nuorisotalon kävijä-määrä/käyntikertatavoite	Kävijämäärä / käyntikerta / vko / koulujen toimintavuonna	75 käyntikertaa / vko / koulujen toimintavuoden ajan	kyllä

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Järjestöjen aktivoiminen	Yhteistyö kunnan kanssa	Väh. 30 järjestöä tapaamisissa / tapahtumissa vuosittain	kyllä
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Syrjäytymisen ehkäisy	Kontaktit työelämän /koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin	30 tavoitettua asiakasta (alle 29-vuotias nuorta)	kyllä
Nuorten osallisuuden lisääntyminen	esitykset ja/tai aloitteet nuorilta	8	ei

Järjestöjen aktivoiminen täytti niukasti tavoitteet liikuntaraadin, järjestö- ja harrastepäivän ja esim. hankkeisiin liittyvien tapaamisten kautta, mutta aktiivisten järjestöjen ja järjestöaktiivien määrä on vähentynyt korona-aikaa edeltävistä vuosista. Järjestötila Pääntalon täyttöaste säilyi silti edelleen hyvänä.

Nuorison osalta järjestö-/nuorisotilan kävijätavoitteet täyttyivät, koska voitiin jälleen toimia normaalien aukioloaikojen puitteissa. Koulupäivystystä ja Tsemppi-Tupaa erityisen tuen tarpeessa oleville nuorille pidettiin koulukeskuksella viikoittain. Tuusniemi lähti mukaan harrastamisen Suomen malli –toimintaan ja vapaa-aikatoimi oli mukana järjestämässä ja suunnittelemassa nuorille harrastuksia.

Vuoden aikana kuntalaisille toteutettiin erilaisia tapahtumia, mm. harrastepäivä, liikuntaraati, uimahallimatkoja, elokuvanäytöksiä ja kesäkauden avajaiset. Tuusniemen eri kylillä järjestettiin kulttuuri kuulolla –hankkeen kanssa yhteistyössä kulttuuria kylille –tapahtumia, joissa oli runsaasti kävijöitä. Vapaa-aikatoimi oli edelleen aktiivisesti mukana tarinallistamisessa. Tuusniemen syntylegendaan ja kylien tarinoihin perustuva Duus-yhteisöelokuva ja Duus-tube youtube-sarjojen pohjalta luotiin Duusniemi.fi –nettisivusto sekä Duus-konsepti, jolla osallistuttiin kuntamarkkinoinnin SM-kilpailuun. Lisäksi oltiin mukana Ospa-hankkeessa, Meidän kylän nuoret ja voimaa vanhuuteen–hankkeissa ja Mieliteko-ohjelmassa. Kuntalaisille toteutettiin palvelutarve-kysely sekä liikuntakysely. Miesten keskusteluryhmä aloitettiin ja oltiin mukana suunnittelemassa mielenterveysvalmennuksia kuntalaisille. Kylät ry:n kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Tuusratio-toimintaa jatkettiin. Suosituimmat liikuntapaikat pidettiin pääosin hyvässä kunnossa. Liikuntapaikkojen kunnossapitotyö hoidettiin pääsääntöisesti ostopalveluna yhdistyksiltä tai yrityksiltä.

Etäyhteyksien ja eri digiratkaisujen hyödyntäminen mm. yhteydenpidossa sidosryhmiin ja kokouskäytännöissä vakiintuivat käytännöiksi. Sähköiset ja perinteiset toimintamuodot sekä etä- ja hybridiyhteydenpito, vaihtelivat eri kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, vapaa-aikatoimi-, hyvinvointi- ja ehkäisevän päihdetyön verkostoissa. Vapaa-aikatoimen henkilöstöön kuuluvat vapaa-aikasihteeri sekä nuoriso-ohjaaja, joka tekee etsivän nuorisotyöntekijän tehtäviä kahden työpäivän verran viikossa. Lisäksi nuorisopuolella aloitti vuoden aikana oppisopimus-työntekijä. Vapaa-aikasihteerin huone on kunnantalon yhteydessä, nuoriso-ohjaajien järjestö-/nuorisotila Pää-talon yhteydessä. Hyvinvointikoordinaattorina ja ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä toimii vapaa-aikasihteerin ja kunnassa on monialainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä. Sähköinen hyvinvointiker-tomus laadittiin.

Toiminnan sisäinen valvonta ja riskien hallinta suoritettiin kunnan ohjeistuksen mukaisesti.

Talous

VAPAA-AIKATOIMI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	27 965	21 000	0	21 000	37 354	-16 354
Toimintakulut	-238 493	-246 155	0	-246 155	-259 779	13 624
Toimintakate (netto)	-210 528	-225 155	0	-225 155	-222 426	-2 729
Poistot	-50 587	-44 508	0	-44 508	-44 459	-49
Tehtävän kokonaiskust.	-261 116	-269 663	0	-269 663	-266 885	-2 778
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Vapaa-aikatoimen toimintakulut ylittivät talousarvion 13 624 €:lla. Ylitystä aiheuttivat etenkin ennakoidemat kunnostustarpeet ja yleisen kustannustason nopea nousu.

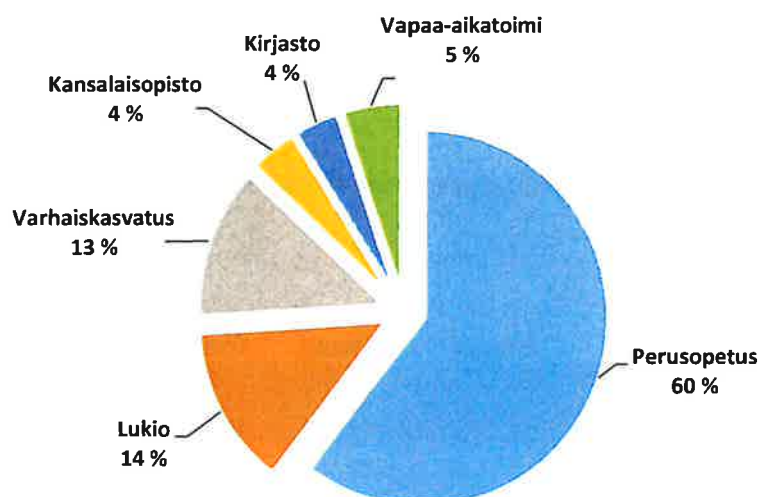
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 456 498	1 221 884	1 100	1 222 984	1 434 985	-212 001
Toimintakulut	-5 014 847	-5 208 818	-8 820	-5 217 638	-5 181 155	-36 483
Toimintakate (netto)	-3 558 349	-3 986 934	-7 720	-3 994 654	-3 746 170	-248 484
Poistot	-232 767	-231 923	0	-231 923	-213 604	-18 319
Tehtävän kokonaiskust.	-3 791 116	-4 218 857	-7 720	-4 226 577	-3 959 774	-266 803
=valtuustoon nähden sitovat erät						

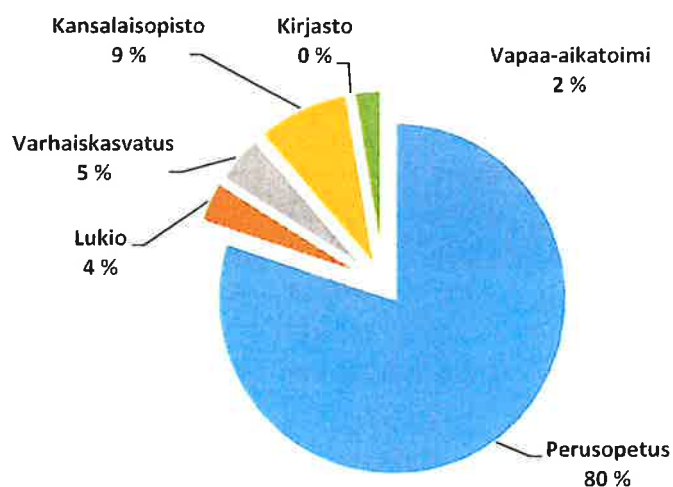
Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kokonaiskustannukset pysyivät talousarviossa. Toimintatuotot ylittivät 212 001 €:lla ja toimintakulut alittuivat 36 483 €:lla.

Sivistyslautakunnan toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin 2022

Perusopetus	3 121 356
Lukio	712 186
Varhaiskasvatus	681 408
Kansalaisopisto	208 290
Kirjasto	198 135
Vapaa-aikatoimi	259 779
	<u>5 181 155</u>

Sivistyslautakunnan toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin 2022

Perusopetus	1 149 966
Lukio	55 343
Varhaiskasvatus	67 783
Kansalaisopisto	124 539
Kirjasto	0
Vapaa-aikatoimi	37 354
	<u>1 434 985</u>

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Yhdyskuntatekniset palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat maankäyttö- ja kaavoitus, liikenneväylät ja yleiset alueet, jätehuolto ja kuljetus- ja työvälineet ja väestönsuojelu sekä tilikaudella 2022 kuului pelastuslaitos. Jätehuollon yhteistyö toimii maakunnan rajat ylittävällä tavalla. Jätteiden keräämisen hoitaa Jätekukko Oy. Yhteistyöelimenä eri kuntien välillä toimii jätehuollon neuvottelukunta. Jätekukon toiminta-alueella toimii kuntien yhteinen jätelautakunta (Savo-Pielisen jätelautakunta) ja isäntäkuntana Kuopion kaupunki.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Siisti ja hoidettu ympäristö	Kuntalaispalautteet	Tyytyväinen kuntalainen	Vuoden 2022 osalta asiakastyytyväisyyskyselyä ei ole vielä toteutettu.
Maankäyttö- ja kaavoitus	Kuntalaisten palautteet ja osallistuminen	Kaavoitus ajanhermolla. Kaavoituksella pyritään vastaamaan mm. yritysten ja kuntalaisten tarpeisiin	Kuntalaisia on kuultu kaavoitusprosesseissa. Vuonna 2022 Juojärven rantaosayleiskaavan päivitys valmistui ja Tuusjärven kyläyleiskaavatyö saatiin käyntiin.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Investointisuunnitelman mukaiset korjaus- ja kunnossapitohankkeet	Toteutuneet hankkeet	100 % hankkeiden toteutus	Vuodelle 2022 oli kaavailtu 13 investointihanketta, joista toteutui 9 hanketta. Hankkeet toteutuivat siis 70 %:sti. Kotitalousluokan ja uimalan laiturin saneeraukset sekä ranta bulevardin siltojen ja huvimajojen uusiminen siirrettiin vuodelle 2023, pyydettyjen tarjousten merkittävien budjettiylitysten vuoksi. Katualueiden lohkominen siirrettiin vuodelle 2023 henkilöresursipulan vuoksi.
Teiden ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon tason pitäminen lähes nykytasolla	Kuntalaispalautteet	Mahdollisimman hyvä kunnossapito resurssien puitteissa	Tavoite saavutettiin. Teiden kunnossapidosta saadut kuntalaispalautteet edellisvuosien tasolla.
Yleiskaavoitustyön jatkaminen	Työn eteneminen	Tuusjärven kyläyleiskaava valmis v. 2022	Ei päästy täysin tavoitteeseen. Juojärven rantaosayleiskaavan päivitys valmistui mutta Tuusjärven kyläyleiskaava ei valmistunut vuonna 2022.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Teiden ja yleisten alueiden kunnossapito lähes nykytasolla	Kustannukset/yksikkö, esim. km	Mahdollisimman hyvä taso resurssien puitteissa	Tavoite saavutettiin. Teiden kunnossapidosta saadut kuntalaispalautteet edellis vuosien tasolla.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Satama-alueen kehittämisen investointisuunnitelman mukaisesti.	Hankkeiden toteutuminen suhteessa suunnitelmiin	Kunnan infrastruktuurin ja maankäytön kehittäminen strategian mukaisesti	Satama-alueen kurtturuusuojien poisto toteutettiin, ranta bulevardin huvimajojen ja siltojen uusiminen päätettiin siirtää vuodelle 2023.
Jalkakäytävien liikkauttorijunta Mahdollisimman hyvä teiden ja katujen talvikunnossapito	Liukastumisonnettomuuksien seuranta vuosittain Kuntalaispalautteet	Liukastumisonnettomuuksia 0 kpl/vuosi Hiekoituksen toteutus siten, että potkuriura on aina käytettävissä (ohjeistus)	Tavoitetaso liukastumisonnettomuuksien osalta saavutettiin osittain. Vuodelta 2022 ei tullut tietoon yhtään liukastumisonnettomuutta jalkakäytävien osalta. Palvelukeskuksen parkkipaikalla sattui yksi liukastumisonnettomuus vuonna 2022.

Tehtävänä on kaavojen ja maankäyttösuunnitelmien laatiminen niin, että asukkaille turvataan hyvä elinympäristö tarjoamalla laadukkaita ja kohtuuhintaisia rakennuspaikkoja niin taajamassa kuin haja-alueellakin. Keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti – kunnossapito on hoidettu pääosin ulkoistettuna. Kunnan omalla kalustolla on aurattu vain muutamia kohteita mm. jäteasema, aluekeräyspiste sekä Pumppaamontie.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on toteutettu kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Arviointilomake on täytetty kaksi kertaa vuodessa, ajalta 1.1. – 30.6.2022 sekä 1.7. – 31.12.2022. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentämään riskejä. Henkilöstön koulutus ja työhyvinvoinnista huolehtiminen on osa riskienhallintaa.

Kunta on varannut tarvittavat määrärahat pelastuspalveluiden ostoon sekä on vuokrannut paloaseman tilat Kuopion kaupungille.

Jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät on hiekoitettu koko väylän leveydeltä urakkasopimuksen mukaisesti. Esteetön liikkuminen mahdollistetaan jalkakäytävillä ja kevyen liikenteen väylillä mm. Pyörätuolilla.

Talous

Toiminnan tuottoja kertyi 26 592 € budjetoitua enemmän, myyntituotoista ja sisäisistä myyntituotoista. Kuluja kertyi 13 578 € suunniteltua enemmän. Pääasiallinen ylitys syntyi palkkakuluista. Yhdyskuntateknisten palveluiden tappio oli reilut 30 000 € ennakoitua pienempi.

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Yhdyskuntatekniset palvelut						
Toimintatuotot	54 576	11 000	0	11 000	37 592	-26 592
Toimintakulut	-573 531	-613 796	0	-613 796	-627 374	13 578
Toimintakate (netto)	-518 955	-602 796	0	-602 796	-589 781	-13 015
Poistot	-282 946	-280 758	0	-280 758	-260 083	-20 675
Tehtävän kokonaiskust. =valuustoon nähden sitovat erät	-801 901	-883 554	0	-883 554	-849 864	-33 690

Kiinteistötoimi

Tulosalueeseen kuuluvat kiinteistöosakeyhtiöt, asunto-osakeyhtiöt, muut osakeyhtiöt, asunnot ja huoneistot, rakennukset ja rakenteet, kiinteistönhuoltopalvelut sekä maa- ja metsätilat. Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula on perustettu vuoden 2018 alussa ja se ei ole enää kuulunut teknisen toimen vastuualueeseen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmukset/energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Vuonna 2022 jatkettiin energiatehokkaiden valaisimien vaihtoja kunnan kiinteistöihin, lisäksi huoneilämpötiloja pudotettiin.
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt	
Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti	Puukaupat toteutuivat suunnitellusti.
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukaisesti	Vuonna 2022 saatiin kaupaksi yksi vapaa-ajan asumiseen tarkoitettu tontti, 4 lisämaa-aluetta ja yksi kiinteistö.

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmukset/energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Vuonna 2022 jatkettiin energiatehokkaiden valaisimien vaihtoja kunnan kiinteistöihin, lisäksi huoneilämpötiloja pudotettiin.
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt	
Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti	Puukaupat toteutuivat suunnitellusti.
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukaisesti	Vuonna 2022 saatiin kaupaksi yksi vapaa-ajan asumiseen tarkoitettu tontti, 4 lisämaa-aluetta ja yksi kiinteistö.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Myyntiin laitettujen kiinteistöjen ja huoneistojen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä kaikki myynnissä olevat kiinteistöt ja huoneistot	Vuonna 2022 huoneistoja ja kiinteistöjä ei saatu kaupaksi.

Pohjois-Savon Isännöinti Oy on hoitanut kunnan omistuksessa olevan Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan isännöinti- ja kirjanpito palvelut - ko. yhtiö kuuluu kuntakonserniin. Kiinteistöosakeyhtiö on kuulunut keskushallinnon alaisuuteen. Vuoden 2021 lopussa Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan yhtiömuotoa muutettiin keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä tavalliseksi kiinteistöyhtiöksi. Uusi yhtiömuoto tuli voimaan vuoden 2022 alussa.

Metsätilojen hoitoa ja hakkuuta koskevat palvelut on ostettu Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savolta – metsiä hoidetaan ja hakataan metsätaloussuunnitelman mukaisesti (Tuusniemen kunnan metsätaloussuunnitelma 2013 – 2022). Tuusniemen kunnan metsäomaisuutta on tuloutettu etupainotteisesti ja hakkuutyö on saavuttanut sen tilan, että tuloutus on ollut pienenemässä huomattavasti ja kuluja on muodostumassa ennallistamistöistä johtuen. Vuoden 2022 aikana toteutettiin kaikki suunnitelmissa olleet puukaupat, osa hakkuista toteutuu vuoden 2023 puolella. Näistä hakkuista myös tuloutus siirtyy vuodelle 2023.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on toteutettu kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Arviointilomake on täytetty kaksi kertaa vuodessa, ajalta 1.1. – 30.6.2022 sekä 1.7. – 31.12.2022. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentämään riskejä. Henkilöstön koulutus ja työhyvinvoinnista huolehtiminen on osa riskienhallintaa.

Kunta on huolehtinut omistamiensa kiinteistöjen ja huoneistojen kunnossapidosta, ylläpidosta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Kustannukset on siirretty todellisten kustannusten mukaan käyttäjille (käyttäjä maksaa kulut). Kunnan omistamassa kiinteistökannassa on saneeraustarvetta johtuen osin ikääntymisestä.

Toiminnan painopisteenä on saada kunnan omistamat kiinteistöt kuntoon – tuottamattomista kiinteistöistä on tarkeus luopua. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi vuonna 2022 aloitettiin korjaustarveselvitysten ja pitkántähtäimen korjaussuunnitelmien laatiminen koko kuntakonsernin kiinteistömässasta. Kun korjaustarveselvitykset on tehty, on mahdollisista laatia kiinteistöjen hallintastrategia.

Talous

Kiinteistötoimen osalta toiminta tuotot ylittyivät 22 080 €. Toimintakulut ylittyivät 133 326 €. Pääasialliset ylitykset olivat rakennusten ja alueiden kunnossapitopalveluissa noin. 40 000 €, sähkö- ja lämmityskuluissa yhteensä noin. 45 000 €, sekä rakennusten- ja huoneistojen vuokratulot ylittyivät noin. 30 000 €. Ylitykset johtuivat yleisestä hintatason noususta ja kunnossapitokulujen osalta lumisesta talvesta sekä vuokratulujen osalta yhtiövastikkeiden noususta.

Kiinteistötoimi	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 021 861	834 984	4 600	839 584	861 664	-22 080
Toimintakulut	-895 813	-776 644	-43 057	-819 701	-953 027	133 326
Toimintakate (netto)	126 048	58 340	-38 457	19 883	-91 364	111 247
Poistot	-41 391	-43 391	0	-43 391	-48 631	5 240
Tehtävän kokonaiskust. =valtuustoon nähden sitovat erät	84 657	14 949	-38 457	-23 508	-139 995	116 487

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta luo neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan keinoin edellytykset hyvälle rakentamiselle ja tätä kautta toimivalle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Lupakäsittely toteutetaan asiantuntevasti, jouhevasti ja kuntalaisia palvelevalla otteella unohtamatta ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia. Rakennusvalvonta toteutettiin ostopalveluna 50 %:n työajalla kesäkuun 2022 loppuun asti. Heinäkuun alusta alkaen täytettiin rakennustarkastajan virka.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Rakennusvalvonnan tulojen osuuden kasvattaminen niin, että ne vastaavat menoja	Rakennusvalvonnan tulot suhteessa menoihin	Rakennusvalvonnan menot pyritään suhteuttamaan saataviin lupatuloihin	Tavoitteen täyttäminen nykyisillä lupakäsittely määrillä mahdotonta. Lisäksi kiinteistöinventointikulut rasittavat rakennusvalvonnan menoja ja lisäävät epäsuhtaa menojen ja tulojen osalta.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Keskeneräisten rakennushankkeiden määrää pidetään kohtuullisena	Keskeneräisten rakennusten määrä suhteessa voimassa oleviin rakennusluoppiin	Vanhentuneiden lupien määrän jatkuva seuranta	Ei olla seurattu vanhentuneiden lupien määrää.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Rakennusvalvonnan tulopohjan vahvistaminen seuraamalla taksojen kustannuskehitystä ja rakennuslupien määrää	Lupien määrä/lupatulot	Lupatulot vastaavat rakennusvalvonnan menoja	Tavoitteen täyttäminen nykyisillä lupakäsittely määrillä mahdotonta. Lisäksi kiinteistöinventointikulut rasittavat rakennusvalvonnan menoja ja lisäävät epäsuhtaa menojen ja tulojen osalta.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Taksojen toteuttaminen	Tulokehityksen seuraaminen	Rakennusvalvonnan tulot 100 %	

Kuntaliiton suositusten mukaan rakennusvalvonnan tulojen tulisi vastata menoja 100 %:sti. Nykyisillä lupamäärillä on kuitenkin vaikea päästä kuntaliiton mukaiseen suositukseen. Rakennusvalvonnan tulot olivat vuonna 2022 noin kolmasosa menoista. Mikäli kiinteistöinventointikulut eivät rasittaisi rakennusvalvontaa olisi mahdollista päästä tulo on puolet menoista suhteeseen.

Ympäristöpalvelut

Seurataan ympäristön tilaa ja kehitystä yleisesti ja lupamenettelyn avulla. Puututaan havaittuihin epäkohtiin ja kuntalaisten ilmoituksiin. Toiminnassa huomioidaan ympäristöarvot, kestäväkehitys sekä on pyritty lisäämään kiertotaloutta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vastataan lisääntyvän ympäristötietoisuuden mukanaan tuomiin haasteisiin kouluttautumalla ja lisäämällä neuvontaa.	Koulutuksen ja neuvonnan määrä	Olla ajanhermolla muuttuvassa lainsäädännössä Toiminnoissa otetaan huomioon ilmastonmuutoksen torjunta	Henkilökunta ei ole osallistunut ympäristö- ilmastomuutoskoulutuksiin. Neuvontaa annetaan pyydettyä.
Tuottaa laadukkaita palveluja.	Kuntalaispalaute	Tyytyväiset kuntalaiset	
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Lisätään tietoisuutta ilmastotyöstä ja energiatehokkuudesta sekä uusiutuvan energiankäytöstä	Ilmastotyö- ja energiatehokkuuteen ym. liittyvät hankkeet	Osallistutaan hankkeisiin	Vuonna 2022 ei toteutunut ilmastotyö- tai energiatehokkuus hankkeita.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lisätään tietoisuutta ilmastotyöstä ja energiatehokkuudesta sekä uusiutuvan energiankäytöstä	Ilmastotyö- ja energiatehokkuuteen ym. liittyvät hankkeet	Osallistutaan hankkeisiin	Vuonna 2022 ei toteutunut ilmastotyö- tai energiatehokkuus hankkeita.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Lupahakemusten käsittely mahdollisimman nopeasti	Lupapäätösten käsittelyaika	Lupapäätös kohtuullisessa ajassa	Lupakäsittelyaikoihin on pyritty kiinnittämään huomiota.

Lupapäätökset käsitellään mahdollisimman nopeasti. Tarvittavat lausunnot on pyydetty heti lupahakemuksen saavuttua koska lausuntojen antaminen muissa viranomaistahoissa kestää yleensä kuukauden. Kuulutusaika on 30 vrk. Tuloja on vaikea ennustaa, koska ne riippuvat ympäristö- ja maa-aineslupien määrästä. Vuoden 2022 ympäristöpuolen tulot olivat budjetoidun suuruiset, eli noin 5 000 €.

Ympäristönsuojeluviranomaisen palvelut toteutettiin ostopalveluna 50 %:n työajalla kesäkuun 2022 loppuun asti. Heinäkuun alusta alkaen täytettiin rakennustarkastaja- ympäristönsuojelusihteerin virka.

Yksityistiet

Yksityistieavustuksilla helpotetaan yksityisten talouksien ja tiekuntien kustannuspaineita, joita syrjäseudulla asuminen aiheuttaa. Avustamalla yksityisteitä ehkäistään omalta osaltaan maaseudun autioitumista.

Maanmittauslaitos hoitaa yksityisteihin liittyvät tiekuntien perustamiset ja tietöimitukset yms. Kunnilla ei ole enää kyseistä roolia. Kunta osallistuu omistamiensa maiden osalta tieyksikkömaksuihin.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tieavustusmäärärahoja pyritään jakamaan talousarvion puitteissa	Jaettu avustuksen määrä	Jaetaan koko avustussumma 15.000 euroa	Koko avustussumma jaettiin vuonna 2022.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Tieavustusmäärärahat pyritään sopeuttamaan taloudellisen tilanteen mukaan, jakoperusteet määritellään vuosittain (edellytyksenä tiekunta, avustettava vähimmäispituus 500 – 1000 m) Alle 50 e avustuksia ei makseta	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvioon varattu avustussumma	Koko avustussumma jaettiin vuonna 2022.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kannustaa tiekuntia hyvään tienpitoon	Yksityisteiden kunto	Yksityistiet pysyvät mahdollisimman hyvässä kunnossa	
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Valtuuston myöntämien tieavustusmäärärahojen jakaminen	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvioon varattu avustussumma	Koko avustussumma jaettiin vuonna 2022.

Tieavustuksilla helpotetaan taajaman ulkopuolella asuvien tienhoitokustannuksia ja näin luodaan tasapuolisuutta verrattuna taajaman kiinteistöihin. Avustusmäärärahoja on vähennetty aiemmista vuosista kunnan niukkeneviin talousresursseihin perustuen. Samalla on muutettu jakoperusteita – avustusta on jaettu vain tiekunnille. Lautakunta on hyväksynyt jakoperusteet vuosittain.

Vuonna 2022 on jaettu avustuksia yksityistiekunnille yhteensä 15.000 euroa. Kunta on maksanut osuuksia yksityisiemaksuihin omistamiensa maiden osalta noin 5 100 euroa. Muita kuluja kertyy mm. Tieyhdistyksen jäsenmaksusta sekä ilmoituskuluista.

Talous (rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut ja yksityistiet)

Rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut ja yksityistiet muodostavat yhdessä ympäristötoimen. Ympäristötoimen tulot olivat 4 371 € suuremmat budjettiin verrattuna. Kulut olivat 155 455 € joka on noin 30 000 € vähemmän kuin budjetoidut kulut. Budjetin alitus johtui pääasiassa budjetoitua pienemmistä palkkakuluista.

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	60 043	35 650	0	35 650	40 021	-4 371
Toimintakulut	-116 728	-185 560	0	-185 560	-155 455	-30 105
Toimintakate (netto)	-56 685	-149 910	0	-149 910	-115 434	-34 476
Tehtävän kokonaiskust.	-56 685	-149 910	0	-149 910	-115 434	-34 476
=valtuustoon nähden sitovat erät						

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat kunnan tekninen toimi sekä ympäristötoimi. Vesihuoltolaitos on kunnan kirjanpidossa oma kirjanpidollinen taseyksikkö, joka on esitetty kokonaisuutena kohdassa Vesihuoltolaitos.

Teknisen lautakunnan alaiset toimintatuotot tilikaudella 2022 olivat 939 277 €, mikä oli 53 043 € budjetoitua enemmän. Ylimääräiset tulot kertyivät pääasiassa avustuksista ja rakennusten ja alueiden sisäisistä kunnossapitopalveluista.

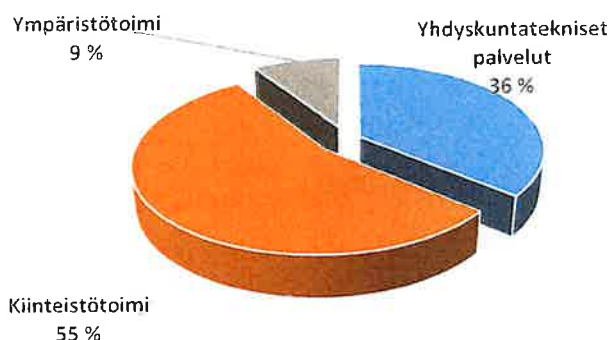
Toimintakulut olivat 1 735 856 € mikä oli 116 799 € yli budjetoidun. Kulujen ylitys johtui yleisen hintatason nousua seuranneesta sähkö- ja lämmityskulujen noususta, rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelukulujen lytkestä runsaslumisen talven seurauksena sekä vuokratulujen noustessa yhtiövastikekulujen kasvaessa.

Talous

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 136 479	881 634	4 600	886 234	939 277	-53 043
Toimintakulut	-1 586 072	-1 576 000	-43 057	-1 619 057	-1 735 856	116 799
Toimintakate (netto)	-449 593	-694 366	-38 457	-732 823	-796 579	63 756
Poistot	-324 338	-324 149	0	-324 149	-308 714	-15 435
Tehtävän kokonaiskust.	-779 930	-1 018 515	-38 457	-1 056 972	-1 105 293	48 321
=valtuustoon nähden sitovat erät						

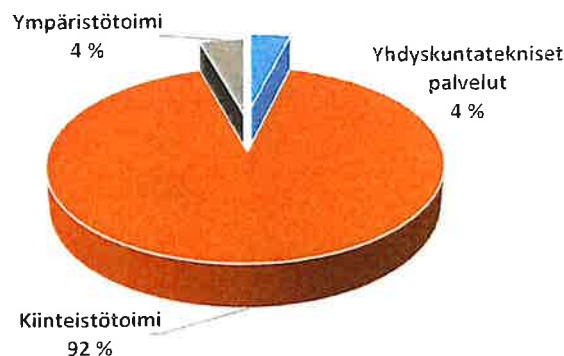
Teknisen toimen toimintakulujen jakaantuminen tehtäviin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	627 374
Kiinteistötoimi	953 027
Ympäristötoimi	155 455
	<u>1 735 856</u>

Teknisen toimen toimintatuottojen jakaantuminen tehtäviin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	37 592
Kiinteistötoimi	861 664
Ympäristötoimi	40 021
	<u>939 277</u>

INVESTOINNIT TP 2022

MAA- JA VESIALUEET

Hankekuvaus:

Menot maa-alueiden ostot

Määräaloja myyty: Tulikaarre-, Pahkasalo- ja Kiikkukallio -tiloista, maa-alueiden myynnistä kertyi myyntivoittoa 25.781 e, jotka kirjattiin käyttötalouteen.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	22 829	30 000	0	30 000	3 929	26 071
Investointimenot	-17 001	-20 000	0	-20 000	0	-20 000
Nettomenot	5 828	10 000	0	10 000	3 929	6 071

= valtuustoon nähden sitovat erät

OSAKKEET JA OSUUDET

Hankekuvaus:

Ostettu osakkeita:

- Kuntien Tiera Oy:n 486 e ja

- Tuusniemen Osuuspankilla Tuusniemen Virastotalo Oy:n osakkeita 7.650 e

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	6 205	20 000	0	20 000	0	20 000
Investointimenot	0	-20 000	0	-20 000	-8 136	-11 864
Nettomenot	6 205	0	0	0	-8 136	8 136

= valtuustoon nähden sitovat erät

IRTAIN OMAISUUS

KONEET JA KALUSTO

	TA2022	MRM	Käyttö	Poikkeama
- Koulukeskus kotitalousluokan kalusteet	-30.000	18.000	0	-12.000
- Väestönsuojan varustus	-15.000	0	0	-15.000

Hankekuvaus: Koulukeskuksen kotitalousluokan kalustohankinnat siirrettiin vuodelle 2023 ja väestönsuojan varustus hankinta toteutettiin käyttötalousmenoista.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-48 192	-45 000	18 000	-27 000	0	-27 000
Nettomenot	-48 192	-45 000	18 000	-27 000	0	-27 000

= valtuustoon nähden sitovat erät

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS

MUUT HALLINTO- JA LAITOSRAKENNUKSET

	TA2022	MRM	Käyttö	Poikkeama
- Sairaalan sisäpiha	-120.000	20.000	-70.519	-29.481
- Koulukeskus ison salin katto	- 10.000	-45.000	-38.511	-16.489
- Turulan koulukesk. pihan kehitt.	0	-14.000	-13.883	- 117

Hankekuvaus:

Toteutettiin sairaalan sisäpihan saneeraus ja koulukeskuksen kattojen paikkaukset sekä saatettiin loppuun koulukeskuksen pihan kehittämishanke.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	51 118	0	0	0	5 000	5 000
Investointimenot	-80 143	-130 000	-39 000	-169 000	-122 913	-46 087
Nettomenot	-29 025	-130 000	-39 000	-169 000	-117 913	-51 087

= valtuustoon nähden sitovat erät

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

LIIKENNEVÄYLIEN SANEERAUS

Hankekuvaus: Toteutettiin katuvalojen saneeraus Keskitie-Meijerintie. Katualueiden lohkomishanke siirrettiin vuodelle 2023.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	0	-40 000	0	-40 000	-35 555	-4 445
Nettomenot	0	-40 000	0	-40 000	-35 555	-4 445

= valtuustoon nähden sitovat erät

MUUT KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

AMPUMARADAN MAAPERÄN KUNNOSTUS

TA2022	MRM	Käyttö	Poikkeama
-60.000	39.000	-10.790	-10.210

Hankekuvaus: Toteutettiin Käärmevaaran vanhan ampumaradan maa-alueiden kunnostus ja rakenteiden purku.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	30 000	0	30 000	5 892	24 108
Investointimenot	0	-60 000	39 000	-21 000	-10 790	-10 210
Nettomenot	0	-30 000	39 000	9 000	-4 898	4 102

= valtuustoon nähden sitovat erät

SATAMA-ALUEEN KEHITTÄMINEN / SAUNA

	TA2022	MRM	Käyttö	Poikkeama
- Satama-alueen kurturuusujen poisto	-30.000	- 3.500	-33.142	-358
- Rantabulevardin siltojen kunnostus	-25.000	24.500	0	-500

Hankekuvaus: Toteutettiin satama-alueen kurturuusujen poisto ja rantabulevardin siltojen ja muiden kiinteiden rakenteiden kunnostaminen siirtyi vuodelle 2023.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	0	0	0	15 000	15 000
Investointimenot	13 482	-55 000	21 000	-34 000	-33 142	-858
Nettomenot	13 482	-55 000	21 000	-34 000	-18 142	-15 858

= valtuustoon nähden sitovat erät

KAAPELIN SIIRTO D-ASEMA TEBOIL

Hankekuvaus: P-K S:n maakaapelin ja Savon Kuidun tietoliikennekaapelin siirto D-aseman rakentamisen alta.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-24 726	0	0	0	0	0
Nettomenot	-24 726	0	0	0	0	0

= valtuustoon nähden sitovat erät

LEIRITIE

TA2022	MRM	Käyttö	Poikkeama
-21.000	-18.000	-38.787	-213

Hankekuvaus: Saatettiin loppuun Leiritien asemakaava-alueen infrastruktuurin viimeistely.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-162 229	-21 000	-18 000	-39 000	-38 787	-213
Nettomenot	-162 229	-21 000	-18 000	-39 000	-38 787	-213

= valtuustoon nähden sitovat erät

UIMALAN PERUSKORJAUS

Hankekuvaus: Uimalan peruskorjaus aloitettiin maalaamalla pukukoppeja, uimalaiturin peruskorjaus siirtyi vuodelle 2023.

Tulot: Peruskorjaukseen rahoitus Edla Miettisen perintövaroista.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	35 000	0	35 000	0	35 000
Investointimenot	0	-35 000	0	-35 000	-1 791	-33 209
Nettomenot	0	0	0	0	-1 791	-1 791

= valtuustoon nähden sitovat erät

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

TA2022

MRM

Käyttö

Poikkeama

-35.000

-21.000

-65.691

9.691

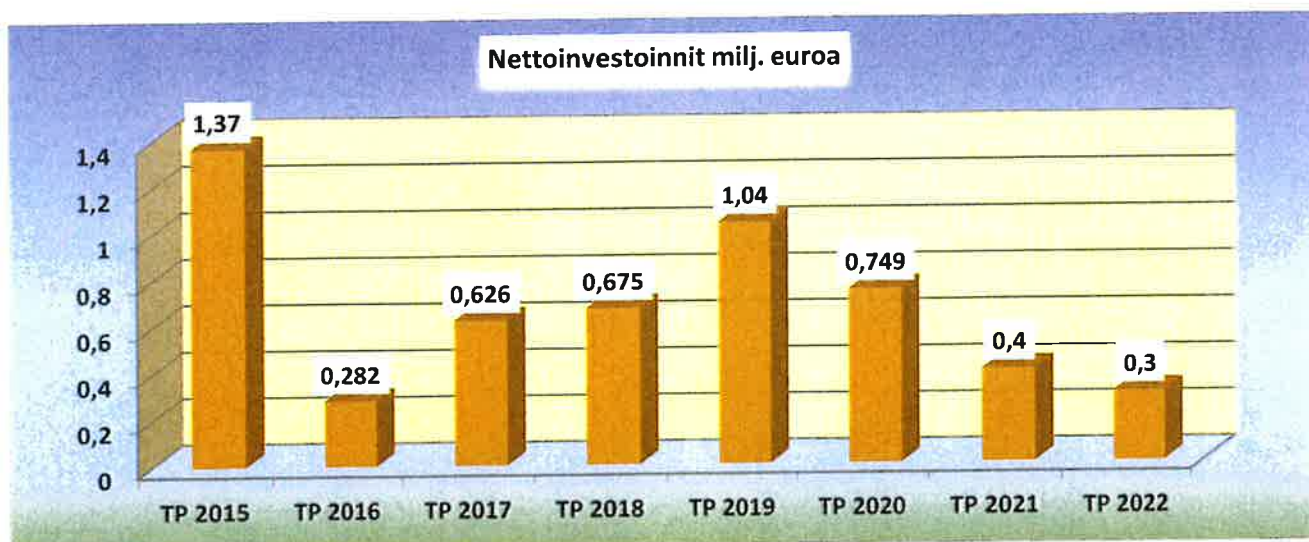
Hankekuvaus: Toteutettiin viemärlaitoksen JPV varoaltaan reunojen korotus.

	TP 2021	Talous- arvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-161 379	-35 000	-21 000	-56 000	-65 691	9 691
Nettomenot	-161 379	-35 000	-21 000	-56 000	-65 691	9 691

= valtuustoon nähden sitovat erät

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	TP 2022	Poikkeama
Investointitulot	80 150	115 000	0	115 000	29 821	85 179
Investointikulut	-480 188	-461 000	0	-461 000	-316 805	-144 195
Nettoinvestoinnit	-400 037	-346 000	0	-346 000	-286 984	-59 016

YHTENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA (SIS. VESIHUOLTO)

	Sitov. taso	Määrärahat				Tuloarviot					
		Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
	B	10 387		10 387	10 433	-46	0			5 681	-5 681
Keskusvaalilautakunta	B	19 687		19 687	14 966	4 721					
Tarkastuslautakunta	B	42 655		42 655	44 150	-1 495					
Kunnanvaltuusto	B	2 112 924	5 035	2 117 959	1 970 687	147 272	1 458 790	450	1 459 240	1 401 665	57 575
Kunnanhallitus	B	16 219 137	-56 912	16 162 225	16 255 207	-92 982	1 166 268	-6 150	1 160 118	1 677 112	-516 994
Sosiaalilautakunta	B	5 208 818	8 820	5 217 638	5 181 155	36 483	1 221 884	1 100	1 222 984	1 434 985	-212 001
Sivistyslautakunta	B	1 576 000	43 057	1 619 057	1 735 856	-116 799	881 634	4 600	886 234	939 277	-53 043
Tekninen lautakunta	B	202 000		202 000	252 495	-50 495	343 000		343 000	389 275	-46 275
Vesihuolto	N	25 391 608	0	25 391 608	25 464 949	-73 341	5 071 576	0	5 071 576	5 847 995	-776 419
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ											
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						8 658 231	250 000	8 908 231	9 047 377	-139 146
Valtionosuudet	B						10 891 106	150 000	11 041 106	11 144 147	-103 041
Korkotulot	B						750		750	91	659
Muut rahoitustulot	B						175 479		175 479	206 142	-30 663
Korkokulut	B	40 000		40 000	21 589	18 411					
Muut rahoituskulut	B	15 479		15 479	16 120	-641					
Satunnaiset erät	B										
Poistoeron muutos	B						111 116		111 116	111 116	
Varausten muutos	B										
YHTEENSÄ		55 479	0	55 479	37 709	17 770	19 836 682	400 000	20 236 682	20 508 873	-272 191

	Sitov. taso	Määrärahat				Tuloarviot				Toteuma	Poikkeama	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
		Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen						
INVESTOINTIOSA															
KIINTEÄ OMAISUUS		20 000		20 000		0	20 000		30 000				30 000	3 929	26 071
Kunnanvaltuusto	B	20 000		20 000		0	20 000		30 000				30 000	3 929	26 071
IRTAIN OMAISUUS	B	65 000	-18 000	47 000		8 136	38 864		20 000				20 000	0	20 000
Kunnanhallitus osakkeet		20 000		20 000		8 136	11 864		20 000				20 000	0	20 000
Kotital.luokan kalusteet siv.		30 000	-18 000	12 000		0	12 000								0
Väestönsuojan varustus tkn.		15 000		15 000		0	15 000								0
TALONRAKENNUS	B	130 000	39 000	169 000		122 913	29 598		0				0	5 000	-5 000
Sosiaalitoimi		120 000	-20 000	155 000		70 519	29 481		0				0	5 000	-5 000
Sairaalan sisäpiha		120 000	-20 000	100 000		70 519	29 481		0				0	5 000	-5 000
Sivistystoimi		10 000	59 000	14 000		52 394	117								0
Koulukeskus pihan kehittäminen		0	14 000	14 000		13 883	117								0
Koulukeskus ison salin katto		10 000	45 000	55 000		38 511	16 489								0
MUU JULK. KÄYTTÖM.	B	246 000	-21 000	225 000		185 756	6 035		65 000				65 000	20 892	44 108
Vapaa-ajatoimi		35 000		35 000		1 791			35 000				35 000	0	35 000
Uimalan peruskorjaus		35 000		35 000		1 791	33 209		35 000				35 000	0	35 000
Tekninen toimi		176 000	-42 000	134 000		118 274	15 726		30 000				30 000	20 892	9 108
Ampumaradan maaperän kunn.		60 000	-39 000	21 000		10 790	10 210		30 000				30 000	5 892	24 108
Liikenneväylien saneeraus		61 000	18 000	79 000		74 342	4 658								0
Satama-alueen kehittäminen		55 000	-21 000	34 000		33 142	858		0				0	15 000	-15 000
VESIHUOLTO	B	35 000	21 000	56 000		65 691	-9 691								0
Vesi- ja viemäri/täydennys		35 000	21 000	56 000		65 691	-9 691								0
INVESTOINNIT YHT.		461 000	0	461 000		316 805	94 497		115 000				115 000	29 821	85 179
RAHOITUSOSA															
Antolainojen vähennys	B	525 000		525 000		575 000									
Pitkäaik.lainojen lyhenne	B	525 000		525 000		575 000									
Lyhytaik.lainojen muutos	B														
Oman pääoman muutokset	B														
YHTEENSÄ		26 433 087	0	26 433 087		26 394 463	38 926		25 023 258			400 000	25 423 258	26 386 689	-963 431

Sitovuus N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/ - tuloarvio

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN (SIS. VESIHUOLTO)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 071 576	0	5 071 576	5 847 994	-776 418
Myyntituotot	3 312 104	0	3 312 104	3 905 606	-593 502
Maksutuotot	831 600	0	831 600	896 438	-64 838
Tuet ja avustukset	337 300	0	337 300	411 617	-74 317
Muut toimintatuotot	590 572	0	590 572	632 693	-42 121
Valmistus omaan käyttöön				1 640	-1 640
Toimintakulut	-25 391 608	0	-25 391 608	-25 464 949	73 341
Henkilöstökulut	-7 757 920	0	-7 757 920	-7 904 281	146 361
Palvelujen ostot	-15 469 722	0	-15 469 722	-15 186 987	-282 735
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 030 420	0	-1 030 420	-1 069 875	39 455
Avustukset	-663 200	0	-663 200	-800 658	137 458
Muut toimintakulut	-470 346		-470 346	-503 148	32 802
TOIMINTAKATE	-20 320 032	0	-20 320 032	-19 616 955	-703 077
Verotulot	8 658 231	250 000	8 908 231	9 047 377	-139 146
Valtionosuudet	10 891 106	150 000	11 041 106	11 144 147	-103 041
Rahoitustuotot ja -kulut	120 750		120 750	168 524	-47 774
Korkotuotot	750		750	91	659
Muut rahoitustuotot	175 479		175 479	206 142	-30 663
Korkokulut	-40 000		-40 000	-21 589	-18 411
Muut rahoituskulut	-15 479		-15 479	-16 120	641
VUOSIKATE	-649 945	400 000	-249 945	743 093	-993 038
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 026 874		-1 026 874	-986 917	-39 957
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	-1 676 819	400 000	-1 276 819	-243 824	-1 032 995
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	111 116		111 116	111 116	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 565 703	400 000	-1 165 703	-132 708	-1 032 995

Verotulot olivat tilinpäätösvuonna yhteensä 9,05 milj. € ja toteutuivat 139.146 € muutettua talousarviota suurempana. Verotuloista kunnallisveron tuotto oli 6,76 milj. €, kiinteistöveron tuotto 0,99 milj. € ja yhteisöveron tuotto 1,29 milj. €. Valtionosuudet toteutuivat 0,1 milj. € talousarviota suurempana.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 168.524 € ja toteutuivat 47.774 € suurempana.

Toteutumaan vaikutti eniten liian pienenä arvioidut muut rahoitustuotot ja liian suurena arvioidut korkokulut.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio 2022 €	Talousarvio- muutokset 2022 €	Talousarvio- muutosten jälkeen €	Toteuma 2022 €	Poikkeama 2022 €
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-649 945	400 000	-249 945	743 092	-993 037
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				-25 781	25 781
Tulorahoitus yhteensä	-649 945	400 000	-249 945	717 311	-967 256
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-461 000	0	-461 000	-316 805	-144 195
Rahoitusosuudet investointimenoihin	65 000	0	65 000	25 892	39 108
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot	50 000	0	50 000	29 710	20 290
Investoinnit yhteensä	-346 000	0	-346 000	-261 203	-84 797
Toiminta ja investoinnit netto	-995 945	400 000	-595 945	456 108	-1 052 053
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamiset lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 600 000		1 600 000	0	1 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-525 000		-525 000	-575 000	50 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	79 055	400 000	479 055	-118 892	597 947

Tulorahoitus; Vuosikatteenä oli arvioitu -249.945 € (määrärahamuutokset huomioitu) ja toteutuma oli 743.092 €. Toteutuma ylitti arvion -993.037 €.

Investoinnit; Investointien bruttototeuma oli 316.805 €. Investointeihin kohdistuvien tuloerien jälkeen nettoinvestoinnit ovat 261.203 €.

Varsinaisen toiminnan ja investointien netto; muutoksen arvioitiin olevan vuoden aikana tehdyt muutokset huomioiden -595.945 €. Investointien toteutuminen oli kuitenkin 84.797 € arvioitua pienempi ja siitä syystä varsinaisen toiminnan ja investointien netto oli 456.108 €.

Lainakannan muutokset; Pitkäaikaista lainaa ei otettu. Pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty 575.000 €.

Vaikutus maksuvalmiuteen; Rahoitusosan toteutumisen mukaan edellä esitetyt rahoituserät vaikuttavat maksuvalmiuteen ja rahavarojen muutokseen 118.892 €.

Maksuvalmiuden muutos koostuu seuraavista eristä; toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos 9.164 €, saamisten muutos -176.904 € ja korottomien velkojen muutos 652.360 €, josta tulee rahavarojen muutos 484.620 €.

Rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden alussa 1.291.455 € (rahoitusarvopaperit 58.726 €) ja vuoden lopussa 1.657.182 € (rahoitusarvopaperit 58.726 €). Markkinaehtoisia talletuksia kunnalla ei ollut 31.12.2022.

TULOSLASKELMA ulkoinen

	2022	2021	<i>muutos</i>
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 255 189,31	2 299 586,18	-44 396,87
Maksutuotot	896 438,23	950 521,63	-54 083,40
Tuet ja avustukset	411 617,45	435 090,18	-23 472,73
Muut toimintatuotot	446 190,47	905 719,59	-459 529,12
Toimintatuotot yhteensä	4 009 435,46	4 590 917,58	-581 482,12
Valmistus omaan käyttöön	1 639,78	677,69	962,09
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-7 904 280,39	-7 283 795,79	-620 484,60
Palkat ja palkkiot	-6 137 163,96	-5 583 916,24	-553 247,72
Henkilösivukulut	-1 767 116,43	-1 699 879,55	-67 236,88
Eläkekulut	-1 527 594,70	-1 475 975,22	-51 619,48
Muut henkilösivukulut	-239 521,73	-223 904,33	-15 617,40
Palvelujen ostot	-13 484 013,72	-13 810 233,10	326 219,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 057 147,71	-996 757,91	-60 389,80
Avustukset	-800 658,24	-610 978,13	-189 680,11
Muut toimintakulut	-381 930,01	-681 752,10	299 822,09
Toimintakulut yhteensä	-23 628 030,07	-23 383 517,03	-244 513,04
Toimintakate	-19 616 954,83	-18 791 921,76	-825 033,07
Verotulot	9 047 376,50	9 101 261,12	-53 884,62
Valtionosuudet	11 144 147,00	10 304 049,00	840 098,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	90,99	774,45	-683,46
Muut rahoitustuotot	190 663,29	143 246,89	47 416,40
Korkokulut	-21 588,91	-26 176,04	4 587,13
Muut rahoituskulut	-641,91	-411,53	-230,38
Vuosikate	743 092,13	730 822,13	12 270,00
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-986 916,56	-1 048 597,89	61 681,33
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot			0,00
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	-243 824,43	-317 775,76	73 951,33
Poistoeron lisäys (-) tai väh.(+)	111 115,94	111 115,92	0,02
Varausten lisäys (-) tai väh.(+)			
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-132 708,49	-206 659,84	73 951,35

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	17,0 %	19,6 %
Vuosikate/Poistot, %	75,3 %	69,7 %
Vuosikate, euroa/asukas	310	302
Asukasmäärä	2 395	2 419

RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021	2020
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	743 092,13	730 822,13	794 740,22
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-25 780,94	-272 167,41	57 740,57
	<u>717 311,19</u>	<u>458 654,72</u>	<u>852 480,79</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-316 805,27	-480 187,63	-996 571,60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 891,61	51 117,58	158 046,53
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	29 710,00	156 200,80	79 645,16
	<u>-261 203,66</u>	<u>-272 869,25</u>	<u>-758 879,91</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	456 107,53	185 785,47	93 600,88
Rahoitustoiminnan rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	500 000,00	1 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-575 000,00	-675 000,00	-625 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-575 000,00</u>	<u>-175 000,00</u>	<u>875 000,00</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	9 164,19	-42 437,10	38 419,78
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos	-176 904,33	98 881,92	115 272,71
Korottomien velkojen muutos	652 359,64	-68 591,40	-29 131,97
	<u>484 619,50</u>	<u>-12 146,58</u>	<u>124 560,52</u>
Rahoituksen rahavirta	-90 380,50	-187 146,58	999 560,52
Rahavarojen muutos	365 727,03	-1 361,11	1 093 161,40
Rahavarat 31.12.	1 598 456,02	1 232 728,99	1 234 090,10
Rahavarat 1.1.	<u>1 232 728,99</u>	<u>1 234 090,10</u>	<u>140 928,70</u>
	<u>365 727,03</u>	<u>-1 361,11</u>	<u>1 093 161,40</u>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	-1 039	-882	-144
Investointien tulorahoitus, %	255,4 %	170,3 %	94,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	1,5	1,6
Kassan riittävyys, pv	24	18	18
Asukasmäärä	2 395	2 419	2 434

KUNNAN TASE

VASTAAVAA	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	14 897,35
Muut pitkävaikutteiset menot	428 077,95	534 010,51
Ennakkomaksut	0,00	0,00
	<u>428 077,95</u>	<u>548 907,86</u>
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 665 438,06	1 669 367,12
Rakennukset	6 139 412,47	6 579 417,79
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 884 337,33	2 833 372,42
Koneet ja kalusto	54 652,94	80 181,71
Muut aineelliset hyödykkeet	15 099,74	15 099,74
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 791,22	170 531,03
	<u>10 760 731,76</u>	<u>11 347 969,81</u>
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 619 101,61	7 610 965,61
	<u>7 619 101,61</u>	<u>7 610 965,61</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä	18 807 911,32	19 507 843,28
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	86 595,15	84 793,49
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
Muut vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	37 540,60	41 294,68
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	418 604,95	292 130,39
Muut saamiset	38 569,41	150 998,58
Siirtosaamiset	252 484,24	85 871,22
	<u>709 658,60</u>	<u>529 000,19</u>
III Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	58 726,18	58 726,18
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 598 456,02	1 232 728,99
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 404 381,40	1 861 750,04
VASTAAVAA	21 298 887,87	21 454 386,81

VASTATTAVAA	2022	2021
A OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 398 531,95	10 398 531,95
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 168 113,20	3 374 773,04
Tilikauden yli-/alijäämä	-132 708,49	-206 659,84
	13 433 936,66	13 566 645,15
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 810 186,84	1 921 302,78
C PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	240 114,59	220 822,63
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	8 326,11
	240 114,59	229 148,74
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	2 725 000,00	3 175 000,00
II Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	450 000,00	575 000,00
Saadut ennakot	31 421,94	68 155,50
Ostovelat	871 612,55	805 090,33
Muut velat	164 013,63	138 095,52
Siirtovelat	1 572 601,66	975 948,79
	3 089 649,78	2 562 290,14
Vieras pääoma yhteensä	5 814 649,78	5 737 290,14
VASTATTAVAA	21 298 887,87	21 454 386,81
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	71,7	72,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23,9	23,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 035	3 168
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 267	1 310
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 175	3 750
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 326	1 550
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	3 188	3 792
Lainat ja vastuut, €/asukas	1 331	1 568
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Kunnan asukasmäärä 31.12.	2 395	2 419

Konsernituloslaskelma, €	2022	2021
Toimintatuotot	13 997 341	14 079 156
Toimintakulut	-33 518 525	-32 524 892 *)
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-23 243	52 242
Toimintakate	-19 544 427	-18 393 494
Verotulot	9 014 773	9 069 453
Valtionosuudet	11 635 834	10 762 533
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	7 319	8 740
Muut rahoitustuotot	193 174	131 387
Korkokulut	-79 842	-78 948
Muut rahoituskulut	-5 811	-4 025
	114 840	57 155
Vuosikate	1 221 021	1 495 647
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunn.mukaiset poistot	-1 766 308	-1 819 567
Omistuksen eliminointierot	28 301	0
Arvonalentumiset	-1	-5 390
Satunnaiset erät	-781	115 682
Tilikauden tulos	-517 768	-213 628
Tilinpäätössiirrot	31 781	43 870
Tilikauden verot	-1 827	-1 931
Laskennalliset verot	199	-1 837
Vähemmistöosuudet	6 153	-2 311 *)
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-481 463	-175 839

*) Vertailutietoa korjattu

Konsernirahoituslaskelma, €

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 221 021	1 495 647 *)
Satunnaiset erät	-781	115 682
Tilikauden verot	-1 827	-1 931
Tulorahoituksen korjauserät	-80 375	-357 263
	<u>1 138 037</u>	<u>1 252 135</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 656 866	-1 867 754
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 222	20 026
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56 796	424 417
	<u>-1 569 848</u>	<u>-1 423 312</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-431 811	-171 177
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-19	-1 078
Antolainasaamisten vähennykset	1 584	9
	<u>1 565</u>	<u>-1 069</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 737 157	1 254 821
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-324 456	-295 626
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-705 746	-487 122
	<u>706 955</u>	<u>472 074</u>
Oman pääoman muutokset	-34 475	701 *)
Muutokset vähemmistön osuudessa	18	471
	<u>-34 457</u>	<u>1 172</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	39 717	-1 296
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 648	-7 200
Saamisten muutos	-621 778	177 108
Korottomien velkojen muutos	967 191	42 531
	<u>379 481</u>	<u>211 144</u>
Rahoituksen rahavirta	1 053 544	683 320
Rahavarojen muutos	621 734	512 143
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 268 626	3 646 892
Rahavarat 1.1.	3 646 892	3 134 749
	<u>621 734</u>	<u>512 143</u>

*) Vertailutietoa korjattu

Konsernitase, €**VASTAAVA****31.12.2022 31.12.2021****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	172 962	209 669
Muut pitkävaikutteiset menot	439 184	545 967
Ennakkomaksut	3 191	130
	<u>615 337</u>	<u>755 766</u>

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	2 009 128	1 978 693
Rakennukset	12 931 436	13 283 671
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 158 092	2 968 067
Koneet ja kalusto	735 453	759 693
Muut aineelliset hyödykkeet	74 434	64 287
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 499 166	1 403 356
	<u>20 407 708</u>	<u>20 457 768</u>

Sijoitukset

Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	1 512 536	1 731 024
Muut osakkeet ja osuudet	755 712	500 395
Joukkovelkakirjalainasaamiset	876	2 331
Muut saamiset	29 631	29 740
	<u>2 298 755</u>	<u>2 263 491</u>

Pysyvät vastaavat yhteensä**23 321 800 23 477 025****TOIMEKSIANTOJEN VARAT**

Valtion toimeksiannot	45 897	45 750
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	139 243	124 067
Muut toimeksiantojen varat	39 910	71 344
	<u>225 050</u>	<u>241 162</u>

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	87 928	82 280
Keskeneräiset tuotteet	0	0
Ennakkomaksut	0	0
	<u>87 928</u>	<u>82 280</u>

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Muut saamiset	37 541	41 295
Siirtosaamiset	128	130
	<u>37 669</u>	<u>41 425</u>

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	970 136	635 409
Lainasaamiset	16 068	69 799
Laskennalliset verosaamiset		0
Muut saamiset	263 899	262 002
Siirtosaamiset	621 763	279 415
	<u>1 871 865</u>	<u>1 246 626</u>

Rahoitusarvopaperit

Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin

Muut arvopaperit	58 726	58 726
	81	227 034
	<u>58 808</u>	<u>285 760</u>

Rahat ja pankkisaamiset

4 209 818 3 361 132

Vaihtuvat vastaavat yhteensä**6 266 088 5 017 223****VASTAAVAA****29 812 939 28 735 410**

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	10 398 532	10 398 532
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	200 367	200 367
Muut omat rahastot	238 043	381 599
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 062 464	3 098 244 *)
Tilikauden yli-/alijäämä	-509 390	-175 839 *)
	13 390 017	13 902 904
VÄHEMMISTÖOSUUDET	154 880	196 965
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	287 680	353 304
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	47 603	47 270
Lahjoitusrahastojen pääomat	293 505	260 841
Muut toimeksiantojen pääomat	7 648	16 296
	348 757	324 407
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	9 837 207	8 887 629
Lainat julkisyhteisöiltä	30 449	0
Siirtovelat	17 795	17 795
Laskennalliset verovelat	468	848
	9 885 919	8 906 272
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	23 315	93 258
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	956 871	1 160 000
Saadut ennakot	152 664	193 649
Ostovelat	1 910 558	1 357 607
Liittymismaksut ja muut velat	196 344	192 500
Siirtovelat	2 493 534	2 042 378
Laskennalliset verovelat	12 400	12 167
	5 745 686	5 051 558
Vieras pääoma yhteensä	15 631 605	13 957 830
VASTATTAVAA	29 812 939	28 735 410

*) Vertailutietoa korjattu

4 Liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätös 2022 on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamien ohjeiden "Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta" (13.10.2020) ja "Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista" (13.10.2020) mukaisesti. Verotulomenetysten korvausta koskevat tiedot on esitetty kirjanpitolautakunnan vuonna 2020 päivittämien yleisohjeiden mukaisesti jo tilikaudesta 2020.

- 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 17.12.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 jälkeen valmistuvien investointien osalta. Poistosuunnitelmaan on tehty kunnanvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä lisäys rakennusten IV nuohousten poistamiseen vaikutusaikanaan. Muutettu poistosuunnitelma on hyväksytty voimaan taannehtivasti 1.1.2020 alkaen. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmanpoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kunnalla ei ole johdannaissopimuksia

- 2) Esittämistavan muutokset
Ei muutoksia

- 3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Vuoden 2021 tilinpäätöksen laatimisen jälkeen konsernitilinpäätökseen tehtiin muutoksia toimintakulujen ja vähemmistöosuuksien osalta.

- 4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Ei ilmoitettavaa

- 5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset
Ei olennaisia tapahtumia

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä yksi säätiö, jossa Tuusniemen kunnalla yksin on määräysvalta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenetelmää. Eliminointieroa ei kuitenkaan pääsääntöisesti kohdisteta konsernitaseessa omaisuus- ja velkaerille, vaan ne kirjataan oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi riippumatta siitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eliminointieron syntymiseen. Mikäli eliminointiero kohdistetaan omaisuus- tai velkaerille, konsernitaseeseen voi syntyä konserniaktiivaa tai -passiivaa.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Konsernirakenteessa tapahtuneet muutokset

Tilikaudella 2022 Tuusniemen kunnan omistusosuus-% Pohjois-Savon liitossa on pienentynyt 0,78:sta 0,75:een. Tuusniemen kunnan omistusosuus kasvoi Tuusniemen Virastotalo Oy:ssä 86,24 %:sta 92,53 %:n. Konsernirakenteessa ei tapahtunut tilikaudella muita muutoksia.

Poikkeavat tilikaudet

Ei ilmoitettavaa

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	80 326	429 491	76 244	434 605
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	11 303 064	11 030 838	1 677 112	1 699 184
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 521 589	1 585 815	1 433 951	1 455 206
Tekninen- ja ympäristöpalvelut	752 912	717 418	477 334	686 327
Vesihuolto	339 450	315 595	344 794	315 595
Muut palvelut				
Kunnan toimintatuotot yhteensä	13 997 341	14 079 156	4 009 436	4 590 918

7) Verotulojen erittely

	2022	2021
Kunnan tulovero	6 761 995	6 916 201
Osuus yhteisöveron tuotoista	1 291 552	1 241 667
Kiinteistövero	993 829	943 393
Verotulot yhteensä	9 047 376	9 101 261

8) Valtionosuuksien erittely

	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 158 201	8 659 137
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 376 120	2 577 792
Siitä: Harkinnan varainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	190 584	76 824
Verotulomenetysten korvaus	1 795 362	1 568 088
Valtionosuudet yhteensä	11 144 147	10 304 049

9) Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	10 430 259	11 006 620
Muiden palvelujen ostot	3 053 754	2 950 148
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	13 484 014	13 956 768

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä

Tuusniemen kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 17.12.2012 § 50. Uusittu poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2013 alusta alkaen niin, että poistoaikojen muutokset koskevat vuoden 2013 alusta alkaen ja sen jälkeen valmistuvia investointeja. Poistosuunnitelmaan on tehty kunnanvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä lisäys rakennusten IV nuohousten poistamiseen vaikutusaikanaan. Muutettu poistosuunnitelma on hyväksytty voimaan taannehtivasti 1.1.2020 alkaen. Kirjanpitolautakunnan kunta- jaoston suosituksen mukaan käytetään poistoaikojen alarajoja ja pidempi poistoaika on perusteltava hankekohtaisesti. Vanhat investoinnit poistetaan vanhoilla poistoperusteilla loppuun.

Poistosuunnitelma 1.1.2020 alkaen

Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2-5 vuotta*	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta*	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
- ATK-ohjelmat	2-5 vuotta*	Tasapoisto
- Muut	2-5 vuotta*	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
- Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta	Tasapoisto
- Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	Tasapoisto
- Asuinrakennukset	30-50 vuotta	Tasapoisto
- Talousrakennukset	10-20 vuotta	Tasapoisto
- Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	Menojäännös
- Sillat, laiturit, ja uimalat	10 %	Menojäännös
- Muut maa- ja vesirakenteet	10 %	Menojäännös
- Vedenjakelu- ja viemäriverkostot	7 %	Menojäännös
- Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 %	Menojäännös
- Laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 %	Menojäännös
- Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojäännös
- Rakennusten IV-nuohous	5 vuotta (*1)	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
- Kuljetusvälineet	4-7 vuotta	Tasapoisto
- Liikkuvat työkonet	5-10 vuotta	Tasapoisto
- Terveystuhoon laitteen	5-15 vuotta	Tasapoisto
- ATK-laitteen	3-5 vuotta	Tasapoisto
- Muut laitteet ja kalusteen	3-5 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
- Luonnonvarat	Käytön mukaan	
- Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	

*erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta, erityisperustelut hankekohtaisesti

*1) Lisäys poistosuunnitelmaan Kvalt. 14.12.2020 § 50

Pienet, pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan kunnassa vuosikuluiksi. Pysyvien vastaavien poistolaskennassa 31.12. olevat investointihankkeet, joiden menojäännösarvo on alle 1.000 euroa, poistetaan vuosittain kertapoistona.

Poistoajat vanhoista investoinneista:

31.12.2012 mennessä tehdyt hankinnat, Kvalt 13.11.1996 § 49

Aineettomat hyödykkeet		
- ATK-ohjelmat	3 vuotta	Tasapoisto
- Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
- Muut pitkäaikaiset menot	3-10 vuotta(*1)	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset		
- Asuinrakennukset	Puiset 40v/kiviset 50v	Tasapoisto
- Hallinto- ja laitosrakennukset	Puiset 40v/kiviset 50v	Tasapoisto
- Tehdas- ja tuotantorakennukset	Puiset 40v/kiviset 50v	Tasapoisto
- Muut rakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Maa- ja vesirakenteet	15-20 vuotta	Tasapoisto
- Vedenjakeluverkosto	10 %	Menojäännös
- Viemäriverkko	10 %	Menojäännös
- Kaukolämpöverkko	10 %	Menojäännös
- Vesi- ja viemäriverkoston koneet ja laitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
- Kuljetusvälineet	10 vuotta	Tasapoisto
- Muut koneet ja kalusto	5 vuotta	Tasapoisto
- ATK-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
- Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
- Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
- Erikoisajoneuvot	15-20 vuotta(*2)	Tasapoisto
- Erikoiskalusto	10-15 vuotta(*2)	Tasapoisto

*1) Lisäys poistosuunnitelmaan Kvalt. 26.4.2000 § 18

*2) Lisäys poistosuunnitelmaan Kvalt 4.10.2001 § 65

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			0	145 000
Lisäykset tilikaudella			0	0
Vähennykset tilikaudella		-145 000	0	-145 000
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.1.	0	-145 000	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	349 612	371 047		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-62 321	-21 434		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	287 292	349 612		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	3 691	0		
Lisäykset tilikaudella		3 691		
Vähennykset tilikaudella	-3 303			
Muut pakolliset varaukset 31.1.	389	3 691		

13) Toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja muihin toimintakuluihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	28 057	173 181	25 781	129 998
Rakennusten myyntivoitot	8 603	205		
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	1 814	1 072		
Osakkeiden myyntivoitot	10 164	120 847		
Muut myyntivoitot	21	0		
Myyntivoitot yhteensä	48 659	295 306	25 781	39 486
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	1 727		1 727
Rakennusten myyntitappiot	0	0		
Koneiden ja kaluston myyntitappiot	0	0		
Osakkeiden myyntitappiot	1 920	60 157		1 104
Muut myyntitappiot	501	89		
Myyntitappiot yhteensä	2 421	61 973	0	2 831

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Muut satunnaiset tuotot	2 294	0	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	2 294	0	0	0
Satunnaiset kulut				
Muut satunnaiset kulut	3 076	0		
Satunnaiset kulut yhteensä	3 076	0	0	0

15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	178 178	116 192
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	855	855
Yhteensä	179 033	117 047

16) Erittely poistoeron muutoksista

	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	111 116	111 116
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	111 116	111 116

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu
Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset
Ei ilmoitettavaa kunnalla eikä konsernilla

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet Kunta	Aineet- tomat oikeudet	Muut pit- kävaikuttei- set menot	Ennakko- maksut	tp 2022
				Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 897	534 011	0	548 908
Lisäykset tilikauden aikana				0
Rahoitusosuudet tilikaudella				0
Vähennykset tilikaudella aikana				0
Siirrot erien välillä				0
Tilikauden poisto	-14 897	-105 933		-120 830
Arvonlennukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	428 078	0	428 078
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	428 078	0	428 078

Aineelliset hyödykkeet Kunta	Maa ja vesi- alueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut ja aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut ja kesk.er.hank	tp 2022
							Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 669 367	6 579 418	2 833 372	80 182	15 100	170 531	11 347 970
Lisäykset tilikauden aikana			306 878			1 791	308 669
Rahoitusosuudet tilikaudella			-25 892				-25 892
Vähennykset tilikaudella aikana	-3 929						-3 929
Siirrot erien välillä			170 531			-170 531	0
Tilikauden poisto		-440 005	-400 553	-25 529			-866 087
Arvonlennukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 665 438	6 139 412	2 884 337	54 653	15 100	1 791	10 760 732
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 665 438	6 139 412	2 884 337	54 653	15 100	1 791	10 760 732

	Konsemi		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	108 598	108 598	21 295	21 295
Muut maa- ja vesialueet	1 900 529	1 870 094	1 644 143	1 648 072
Maa- ja vesialueet yhteensä	2 009 128	1 978 693	1 665 438	1 669 367

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset						tp 2022
Kunta	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 365 695	971 854	1 589 148	684 268	0	7 610 966
Lisäykset	7 650			486		8 136
Rahoitusosuudet						0
Vähennykset						0
Siirrot erien välillä						0
Hankintameno 31.12.	4 373 345	971 854	1 589 148	684 754	0	7 619 102
Arvonlennukset						0
Arvonkorotukset						0
Kirjapitoarvo 31.12.	4 373 345	971 854	1 589 148	684 754	0	7 619 102

Pysyvien vastaavien sijoitukset						tp 2022
Konserni	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	1 731 024	0	500 395	0	2 231 419
Lisäykset		21 365		43 872		65 236
Rahoitusosuudet						0
Vähennykset		-4 864		-383		-5 246
Osuus osakkuusyht. voitto/tappio		-23 243				-23 243
Siirrot erien välillä		-211 746		211 828		82
Hankintameno 31.12.	0	1 512 537	0	755 712	0	2 268 249
Arvonlennukset						0
Arvonkorotukset						0
Kirjapitoarvo 31.12.	0	1 512 537	0	755 712	0	2 268 249

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					tp 2022
Kunta	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöiltä	Muut laina- saamiset muilta	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	0	0	0	0
Lisäykset					0
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	0	0	0	0
Arvonlennukset					0
Arvonkorotukset					0
Kirjapitoarvo 31.12.	0	0	0	0	0

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						tp 2022
Konserni	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Muut laina-saamiset muilta	Saamiset muilta yhteisöiltä	Palautus-kelpoiset liittymis-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 331	1 835	0	24 545	3 361	32 071
Lisäykset		19			100	118
Rahoitusosuudet					-228	-228
Vähennykset	-1 455					-1 455
Siirrot erien välillä				-13 207	13 207	0
Hankintameno 31.12.	876	1 853	0	11 338	16 440	30 507
Arvonlennukset						0
Arvonkorotukset						0
Kirjapitoarvo 31.12.	876	1 853	0	11 338	16 440	30 507

Omistukset muissa yhteisöissä

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							tp 2022
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilik. voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt							
Tuusniemen Teollisuus Oy	Tuusniemi	100,00	100,00	256	271	-52	
Koy Tuusniemen Turula	Tuusniemi	100,00	100,00	1 584	21	-32	
Tuusniemen Virastotalo Oy	Tuusniemi	92,53	92,53	1 712	9	-77	
Tuusniemen Kehittämissäätiö sr	Tuusniemi	100,00	100,00	412	1	-1	
As Oy Hoikanranta	Tuusniemi	53,38	53,38	132	2	0	
Kuntayhtymät							
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky	Kuopio	1,46	1,46	1 703	8 628	-52	
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	0,78	0,78	463	630	-29	
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	0,75	0,75	11	6	2	
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksämäki	0,82	0,82	211	254	10	
Osakkuusyhteisöt							
Tuusniemen Aluelämpö Oy	Tuusniemi	50,00	50,00	293	42	-41	
Koillis-Savon Vesi Oy	Tuusniemi	40,20	40,20	136	528	-8	
Kiint. Oy Tuusniemen Meijerinranta	Tuusniemi	25,19	25,19	57	0	-3	
As Oy Hietaranta	Tuusniemi	33,33	33,33	209	0	1	
As Oy Tuusniemen Keskipiha	Tuusniemi	40,30	40,30	85	1	-2	
As Oy Tuusniemen Peltotie	Tuusniemi	43,75	43,75	490	0	0	
Yhteensä				7 754	10 393	-283	

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

Saamisten erittely	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		4 975		2 748
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	4 975	0	2 748
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on on jäsenenä				
Myyntisaamiset		31		131 515
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	31	0	131 515
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		2 816		
Siirtosaamiset		0		0
Yhteensä	0	2 816	0	0
Saamiset yhteensä	0	7 822	0	134 264

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Vuokravakuudet vuokratkohteista	50			
Muut tulojäämät	79			
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	129			
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Maankäyttösopimus (Sakky)	33 946	33 946		
Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	10 618	16 850	10 618	16 850
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	91 961	63 143	44 023	38 500
EU-tuet ja avust, valtionosuudet	14 836	18 720		2 750
ELY-keskus, I-S AVI /koulutuskorvaukset	7 140	12 033	4 890	9 693
Perusturva lisälaskutus kuntiin	0	11 755		
Rahoitusosuudet ja korvaukset	217 766	29 881		0
P-S Pelastuslaitos/KELA ensihoito	7 988	7 492		
Siilinjärven kunta/maaseutuhallinto	2 092	1 225	2 092	1 225
Siilinjärven kunta/ympäristöterveydenh.	5 890	5 848	5 890	5 848
Muut tulojäämät	229 526	78 522	184 971	11 005
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	621 763	279 415	252 484	85 871

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	10 398 532	10 398 532	10 398 532	10 398 532
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella (ero kons.tp)				
Ed.tilk.oikaisu				
<i>Peruspääoma 31.12.</i>	10 398 532	10 398 532	10 398 532	10 398 532
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	200 367	200 367		
Lisäyksen tilikaudella				
Vähennyksen tilikaudella				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	200 367	200 367	0	0
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	381 599	428 962		
Siirrot rahastoon	614			
Siirrot rahastosta	-144 170	-47 363		
<i>Muut omat rahastot 31.12.</i>	238 043	381 599	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 098 244	3 139 219	3 374 773	3 429 663
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-175 839	-40 975	-206 660	-156 241
Siirto rahastosta	111 340			
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset konserni	792			
Edellisen tilikauden oikaisu				101 352
<i>Edellisten tilik. yli/alijäämä 31.12.</i>	3 034 537	3 098 244	3 168 113	3 374 773
<i>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</i>	-481 463	-175 839	-132 708	-206 660
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	13 390 017	13 902 904	13 433 937	13 566 645

26) Erittely poistoerosta

	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 810 187	1 921 303
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
<i>Poistoero yhteensä</i>	1 810 187	1 921 303

27) Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 225 000	1 600 000
Liittymismaksut		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	1 225 000	1 600 000

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista
Ei ilmoitettavaa

29) Pakollisiin varauksiin merkityt erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	287 292	349 612		
Rakennuksen arvon alaskirjaus				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			0	0
Muut pakolliset varaukset	389	3 691		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	287 680	353 304	0	0

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

	2022		2021	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		30 000		39 500
Ostovelat		49		200
Liittymismaksut ja muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	30 049	0	39 700
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		-28 100		16 412
Liittymismaksut ja muut velat				
Siirtovelat		124 096		
Yhteensä	0	95 996	0	16 412
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyht.				
Ostovelat		15 300		800
Yhteensä	0	15 300	0	800
Vieras pääoma yhteensä	0	141 345	0	56 913

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti
Ei ilmoitettavaa

32) Muut velat – erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksuvelat	363			0
Muut velat	195 981	192 500	164 014	138 096
Muut velat yhteensä	196 344	192 500	164 014	138 096

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Valtionosuusennakot/tuloennakot	10 732	0	10 732	0
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	1 548 055	1 455 457	821 355	788 730
Menojäämäpalkat	26 271	0	26 271	
Korkojaksotukset	5 971	2 082	4 334	1 726
KuEI, VaEI, vakuutusmaksuvelat	348 369	160 483	192 471	452
Laskutusten palautuksen jäsenkunnille	37 647	20 424		
Maankäyttösopimus (Sakky)	79 263	79 263		
Muut menojäämät	437 226	324 669	517 439	185 041
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 493 534	2 042 378	1 572 602	975 949
Siirtovelat yhteensä	2 493 534	2 042 378	1 572 602	975 949

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

- 34) Velat, joista kunta tai konserniin yhdisteltävä yhteisö on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan
Ei ilmoitettavaa kunnalla eikä konsernilla

35-37) Kunnan antamat muut vakuudet lajeittain eriteltynä

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	34 721	34 721		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	210	210		
Yhteensä				
Kuntakonserniin kuuluvien yht. puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä				
Vakuudet yhteensä	34 930	34 930	0	0

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	779 505	732 320	12 513	42 088
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	109 675	156 166	8 826	31 392
-siitä PPP-hankkeet (public-privat partnership)				
-siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta			1 044 000	1 044 000
Alkuperäinen pääoma			701 535	777 675
Jäljellä oleva pääoma				
Takaukset muiden puolesta	360 875	360 875	360 875	360 875
Alkuperäinen pääoma	57 296	82 424	57 296	82 424
Jäljellä oleva pääoma				

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	18 320 896	17 201 844
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	10 595	11 268

konsernin osalta ei ilmoitettavaa

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Hankkeiden omarahoitusosuudet (Sakky)	6 679	8 412		
Potilasvakuutusvastuu (P-S shp)	0	0		
Sitoumukset avustuksiin (Vaalijalan ky)	114 672	112 968		
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>121 352</i>	<i>121 380</i>		
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	1 527 368	803 496	477 608	626 899
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit	6 605	10 282		
*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.				

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Voimassa olevat koronvaihtosopimukset				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 329 081	1 802 475		
Käypä Arvo (rahallaitoksen ilmoitus)	55 264	-80 002		
Valuuttatermiinit (P-S shp)	0	0		

4.5 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

Ei esitetä liitetietoja

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	2022	2021
Yleishallinto	14	14
Sosiaali- ja terveystoimi	88	80
Opetus- ja kulttuuritoimi	59	55
Yhdyskuntapalvelut (tekninen toimi)	15	14
Muut palvelut	3	3
Yhteensä	179	166

43) Tilikauden henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 904 280	7 283 796
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	1 640	678
Henkilöstökulut yhteensä	7 905 920	7 284 473

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Suomen Keskusta	1 734	2 240
Kansallinen Kokoomus	568	284
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	314	379
Vasemmistoliitto	662	782
Perussuomalaiset	484	450
Vihreä liitto	31	124
Suomen Kristillisdemokraatit		0
Yhteensä	3 793	4 259

45) Tilintarkastajan palkkiot

	2022	2021
Tilintarkastusyhteisö TALVEA Julkishallinnon palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	3 767	5 692
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 343	3 639
Muut palkkiot		
Itä-Suomen Tilintarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	3 066	
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 814	
Muut palkkiot	168	
Palkkiot yhteensä	11 158	9 331

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Ei ilmoitettavaa

VESIHUOLTOLAITOS

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisesta ja jakelusta kunnanhallituksen vahvistaman vesilaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi se vastaanottaa ja puhdistaa kunnanhallituksen vahvistaman viemärlaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden verkostoon toimittamat jätevedet vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Veden toimittamiseen käytetään Hyvärilän vedenottamo, jonka lisäksi vettä ostetaan Koillis-Savon Vesi Oy:ltä. Lisäksi vettä myydään Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnalle sekä Heinäveden kunnalle. Jätevedet käsitellään Pahkasalon jätevedenpuhdistamolla, jonne jätevedet johdetaan Kirkonkylän, Hietarannan, Ritoniemen ja Pahkasalon alueilta (Tuusniemen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alue) sekä Ruokosen ja Tulikallion alueilta (Pohjois-Tuusniemen vok:n toiminta-alue). Puhdistustoimintaa seurataan puhdistamolta ja Juojärvestä otetuilla vesinäytteillä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.	Vuotovesien mittaaminen mahdotonta.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.	Vuotovesien mittaaminen mahdotonta.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Tilikaudella 2022 oli yksi toimintahäiriö käyttöveden jakelussa, Keskitien alla olleen putkivuodon korjaustöistä johtuen. Veden syöttö verkostoon oli kirkonkylän alueella poikki noin 6 h 9.8. - 10.8.2022 välisenä yönä.
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Tilikaudella 2022 ei ollut toimintahäiriöitä viemäriverkoston toiminnassa. Sähkökatkoksiin varautumista parannettiin tilikaudella 2022. Laadittiin toimintaohjeet sähkökatkoksiin varautumiseksi. Lisäksi henkilökunnalle järjestettiin toimintakoulutus, sähkökatkoksen sattuessa.

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet			
Jäteveden puhdistamon ympäristöluvan mukainen toiminta	Lupaehtojen seuranta	Lupaehtojen noudattaminen	Toiminta oli lupaehtojen mukaista tilikaudella 2022.
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Tilikaudella 2022 oli yksi toimintahäiriö käyttöveden jakelussa, Keskitien alla olleen putkivuodon korjaustöistä johtuen. Veden syöttö verkostoon oli kirkonkylän alueella poikki noin 6 h 9.8. - 10.8.2022 välisenä yönä.
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi	Sähkökatkoksiin varautumista parannettiin tilikaudella 2022. Laadittiin toimintaohjeet sähkökatkoksiin varautumiseksi. Lisäksi henkilökunnalle järjestettiin koulutus ohjeen noudattamisesta.

Vuosien mittaan vesilaitoksen taksoja on korotettu varsin maltillisesti, ei edes joka vuosi. Vuodelle 2020 taksoja nostettiin 10 % ja vuodelle 2021 vain 2 %, vuodelle 2022 sekä perus- että käyttömaksuja nostettiin 10 % edellisvuodesta.

Tuusniemen vesilaitoksen taksat ovat koko maan keskiarvoon nähden hieman korkeammat, mutta lähialueen vesilaitosten kanssa lähes samalla tasolla. Suuremmissa vesilaitoksissa päästään parempaan kustannustehokkuuteen ja asiakaskanta on suurempi eli maksajia on enemmän.

Ohessa vertaillua veden kulutusmaksuista ja jätevesimaksuista vuodelta 2022 (sis. alv 24 %)

Maksutyyppi	Koko maan ka v. 2021	Tuusniemi v. 2021 / 2022	Kaavi v. 2022	Kuopion Vesi Oy v. 2022	Vesanto v. 2022	Sonkajärvi v. 2022
Veden käyttömaksu (€/m ³)	1,73	1,97 / 2,17	2,07	2,1	2,28	2,08
Jätevesimaksu (€/m ³)	3,04	4,15 / 4,58	4,79	2,86	3,84	4,66

Talous

Vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot ylitti vuonna 2022 talousarvion 46 275 € ja menot ylittyivät 50 495 €. Menot ylittyivät koneiden, kaluston, laitteiden ja rakennusten kunnossapidon ja toimistopalveluiden osalta noin 30 000 €. Rakennusmateriaali ostojen osalta ja sähkökulujen osalta ylitys oli noin 20 000 €. Rakennusmateriaali- ja kunnossapitokulut nousivat Keskitien alla olleen putkivuodon sekä useiden huolto- ja korjaustöiden takia. Toimistokulujen ylitys johtui pääasiassa budjetoimattomista suunnittelukuluista. Vesi- ja viemärlaitoksen tulos tilikaudella 2022 oli 13 097 € ollen 3 431 € vähemmän kuin budjetoitu.

	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
VESIHUOLTO YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	360 540	343 000	0	343 000	389 275	-46 275
Toimintakulut	-208 672	-202 000	0	-202 000	-252 495	50 495
Toimintakate (netto)	151 867	141 000	0	141 000	136 779	4 221
Poistot	-125 422	-124 472	0	-124 472	-123 682	-790
Tehtävän kokonaiskust.	26 445	16 528	0	16 528	13 097	3 431
=valtuustoon nähden sitovat erät						

VESIHUOLLON INVESTOINNIT**VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TÄYDENNYSRAKENTAMINEN****Hankekuvaus:** Viemärilaitos JPV varoaltaan reunojen korotus

	TP 2021	Talousarvio 2022	MRM 2022	TA muut. jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama 2022
Investointimenot	-161 379	-35 000	-21 000	-56 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	-65 691	9 691
Nettomenot	-161 379	-35 000	-21 000	-56 000	-65 691	9 691

= valtuustoon nähden sitovat erät

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2022	2021	muutos
Liikevaihto	389 069,75	360 324,45	28 745,30
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	205,00	162,01	42,99
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	53,09	-53,09
Materiaalit ja palvelut	-185 235,47	-138 450,56	-46 784,91
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-101 363,35	-80 002,80	-21 360,55
Palvelujen ostot	-83 872,12	-58 447,76	-25 424,36
Henkilöstökulut	-68 926,24	-67 788,02	-1 138,22
Palkat ja palkkiot	-54 732,96	-53 522,29	-1 210,67
Henkilösivukulut	-14 193,28	-14 265,73	72,45
Eläkekulut	-12 080,71	-12 297,67	
Muut henkilösivukulut	-2 112,57	-1 968,06	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-123 682,38	-125 422,16	1 739,78
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	1 666,32	-2 433,55	4 099,87
Liikelylijäämä (-alijäämä)	13 096,98	26 445,26	-13 348,28
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 478,57	-15 478,57	0,00
Muut rahoitustuotot			
Kunnalle maksetut korkokulut			
Korvaus peruspääomasta/jäännöspo.	-15 478,57	-15 478,57	0,00
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-2 381,59	10 966,69	-13 348,28
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-2 381,59	10 966,69	-13 348,28
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai väh (+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 381,59	10 966,69	-13 348,28
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,9	1,8	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,9	1,8	
Voitto, %	-0,6	3,0	

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Rahoituslaskelma v. 2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliijäämä	13 096,98	26 445,26
Poistot ja arvonalentumiset	123 682,38	125 422,16
Rahoitustuotot- ja kulut (sisäiset tuotot ja kulut)	-15 478,57	-15 478,57
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	121 300,79	136 388,85
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-65 690,73	-161 379,34
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	-65 690,73	-161 379,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	55 610,06	-24 990,49
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta		
Antolainasaamisten vähennys muilta	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos lis-/väh+	0,00	0,00
Saamisten muutos kunnalta, lis-/väh+	-37 822,78	15 362,20
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	-40 987,10	29 322,02
Korottomien velkojen muutos kunnalta		
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-	23 199,82	-19 693,73
Rahoituksen rahavirta	-55 610,06	24 990,49
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	293 418	149 016
Investointien tulorahoitus, %	184,65	84,51
Laskennallinen lainanhoitokate		
Kassan riittävyys		
Quick ratio	8,0	12,3
Current ratio	8,0	12,3

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Tase 31.12.2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021	<i>muutos</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 154 779,86	1 212 771,51	-57 991,65
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset	373 064,09	406 698,17	-33 634,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	781 715,77	805 276,81	-23 561,04
Koneet ja kalusto	0,00	796,53	-796,53
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00
SIJOITUKSET			
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	388 534,76	309 724,88	78 809,88
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	0,00
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	388 534,76	309 724,88	78 809,88
Myyntisaamiset	68 761,73	27 774,63	40 987,10
Saamiset kunnalta	319 773,03	281 950,25	37 822,78
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
	1 543 314,62	1 522 496,39	20 818,23

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021	<i>muutos</i>
OMA PÄÄOMA	1 495 002,81	1 497 384,40	-2 381,59
Peruspääoma	1 547 857,02	1 547 857,02	0,00
Edell.tilikausien yli/alijäämä	-50 472,62	-61 439,31	10 966,69
Tilikauden yli/alijäämä	-2 381,59	10 966,69	-13 348,28
VIERAS PÄÄOMA	48 311,81	25 111,99	23 199,82
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta	0,00	0,00	0,00
Muut velat/liittymismaksut			
Lyhytaikainen			
Ostovelat	25 384,75	15 975,85	9 408,90
Muut velat	12 767,68	0,00	12 767,68
Siirtovelat	10 159,38	9 136,14	1 023,24
	1 543 314,62	1 522 496,39	20 818,23

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	96,9	98,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,4	7,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-53	-50
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12., 1000€	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	Tp 2021	Alkuperäinen TA 2022	Muutos TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
Liikevaihto	360 324	343 000	0	343 000	389 070	46 070
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk.)	231 108	210 000		210 000	237 258	27 258
Vesihuollon liittymismaksut	1 985	6 000		6 000	18 438	12 438
Vesihuollon perusmaksut	68 453	75 600		75 600	73 452	-2 148
Jätteenkulj.-ja käsittelymaksut	12 470	5 000		5 000	11 754	6 754
Muut liiketoiminnan tuotot	1 365	1 000		1 000	3 687	2 687
Vesi- ja jätevesimaksut (sis.)	44 944	45 400		45 400	44 480	-920
Liiketoiminnan muut tuotot	215	0	0	0	205	205
Materiaalit ja palvelut	-138 451	-133 240	0	-133 240	-185 235	-51 995
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-80 003	-81 730		-81 730	-101 363	-19 633
Varastojen lis (+) tai väh (-)						0
Palvelujen ostot						
ulkoiset	-43 320	-42 000		-42 000	-67 468	-25 468
sisäiset	-15 128	-9 510		-9 510	-16 404	-6 894
Henkilöstökulut	-67 787	-66 660	0	-66 660	-68 926	-2 266
Palkat ja palkkiot	-53 522	-52 830		-52 830	-54 733	-1 903
Henkilösivukulut	-14 266	-13 830		-13 830	-14 193	-363
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0
ulkoiset	0	0		0	0	0
sisäiset	0	0		0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-125 422	-124 472	0	-124 472	-123 682	790
Liiketoiminnan muut kulut	-2 434	-2 100		-2 100	1 666	3 766
Liikeliikelyjäämä (-) (alijäämä)	26 445	16 528	0	16 528	13 097	-3 431
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 479	-15 479	0	-15 479	-15 479	0
Muut rahoitustuotot (kulut)						
Kunnalle maksetut korkokulut	0				0	0
Korvaus peruspääomasta	-15 479	-15 479		-15 479	-15 479	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 967	1 049	0	1 049	-2 382	-3 431

Tuusniemen kunta

Vesihuoltolaitos / Rahoitusosan toteutumisvertailu

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	Alkuperäinen TA 2022	Muutos TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä/alijäämä	16 528		16 528	13 097	-3 431
Poistot ja arvonalentumiset	124 472		124 472	123 682	-790
Rahoitustuotot- ja kulut	-15 479		-15 479	-15 479	0
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät					0
	125 521	0	125 521	121 301	-4 220
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-35 000	-21 000	-56 000	-65 691	-9 691
Rahoitusosuudet investointimenoihin				0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot				0	0
	-35 000	-21 000	-56 000	-65 691	-9 691
Toiminnan ja investointien rahavirta	90 521	-21 000	69 521	55 610	-13 911
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys muilta	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennys muilta	0		0	0	0
	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0		0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0		0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0	0	0
	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	90 521	-21 000	69 521	55 610	-13 911

TILINPÄÄTÖS 1.1.2022 - 31.12.2022

Tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaan.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty kunnan liitetiedoissa.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Liikevaihto

sisältää ulkoiset ja sisäiset tulot	2022	2021
Vesilaitos	134 889,35	116 563,42
Viemärlaitos	254 180,40	243 761,03
yhteensä	389 069,75	360324,45

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Hyödykkeet, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluksi. Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät on esitetty kunnan liitetietojen kohdassa 11).

Taseen liitetiedot

Vastaavaa

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa ja vesi- alueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut ja kesk.er.h	tp 2022 Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		406 698	805 277	797			1 212 772
Lisäykset tilikauden aikana			65 691				65 691
Rahoitusosuudet tilikaudella							0
Vähennykset tilikaudella aikana							0
Siirrot erien välillä							0
Tilikauden poisto		-33 634	-89 252	-797			-123 682
Arvonlennukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.		373 064	781 716	0			1 154 780
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.		373 064	781 716	0			1 154 780
Olennaiset lisäpoistot							
Puretut rakennukset							

Vastattavaa

25) Oman pääoman erittely

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	1 547 857,02	1 547 857,02
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	1 547 857,02	1 547 857,02
Edellisten tilikausien ylijäämä	-50 472,62	-61 439,31
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 381,59	10 966,69
Oma pääoma yhteensä	1 495 002,81	1 497 384,40

33) Siirtovelat

	2022	2021
Lyhytaikaiset Lomapalkkajaksotus	10 159,38	9 136,14
yhteensä	10 159,38	9 136,14

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2022	2021
Veden tuotanto	1	1
Jäteveden puhdistus	1	1
yhteensä	1	1

43) Tilikauden henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	68 926,24	67 788,02
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	68 926,24	67 788,02

Tuusniemen kunta

**Kirjanpidollisen taseyksikön (vesihuolto) vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen
tp 2022**

	Talousarvion toteutuminen			Sisäinen			Peruskunnan ja liikelaitosten tulos		Kokonaistarkastelu ULKOINEN
	ulkoinen + sisäinen			Eliminoinnit kunta-liikel.sis.			ulkoinen		
	Peruskunta	Taseyksikkö	Kunta yhteensä	sis kunta-liikel.	sis.liikel-kunta	Kunta yhteensä	Peruskunta	Taseyksikkö	
Toimintatuotot									
Myyntituotot	3 516 536,59	389 069,75	3 905 606,34	16 022,57	44 480,40	3 845 103,37	1 910 599,96	344 589,35	2 255 189,31
Maksutuotot	896 438,23		896 438,23			896 438,23	896 438,23		896 438,23
Tuet ja avustukset	411 617,45		411 617,45			411 617,45	411 617,45		411 617,45
Muut toimintatuotot	632 487,54	205,00	632 692,54	381,70		632 310,84	445 985,47	205,00	446 190,47
Toimintatuotot yhteensä	5 457 079,81	389 274,75	5 846 354,56	16 404,27	44 480,40	5 785 469,89	3 664 641,11	344 794,35	4 009 435,46
Valmistus omaan käyttöön	1 639,78		1 639,78			1 639,78	1 639,78	0,00	1 639,78
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-7 835 354,15	-68 926,24	-7 904 280,39			-7 904 280,39	-7 835 354,15	-68 926,24	-7 904 280,39
Palvelujen ostot	-15 103 115,34	-83 872,12	-15 186 987,46	-31 753,03	-16 404,27	-15 138 830,16	-13 416 545,87	-67 467,85	-13 484 013,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-968 511,73	-101 363,35	-1 069 875,08	-11 959,65	-767,72	-1 057 147,71	-956 552,08	-100 595,63	-1 057 147,71
Avustukset	-800 658,24		-800 658,24			-800 658,24	-800 658,24	0,00	-800 658,24
Muut toimintakulut	-504 814,32	1 666,32	-503 148,00			-503 148,00	-383 596,33	1 666,32	-381 930,01
Toimintakulut yhteensä	-25 212 453,78	-252 495,39	-25 464 949,17	-43 712,68	-17 171,99	-25 404 064,50	-23 392 706,67	-235 323,40	-23 628 030,07
Toimintakate	-19 753 734,19	136 779,36	-19 616 954,83	-27 308,41	27 308,41	-19 616 954,83	-19 726 425,78	109 470,95	-19 616 954,83
Verotulot	9 047 376,50		9 047 376,50			9 047 376,50	9 047 376,50		9 047 376,50
Valtionosuudet	11 144 147,00		11 144 147,00			11 144 147,00	11 144 147,00		11 144 147,00
Rahoitustuotot ja -kulut									
Korkotuotot	90,99		90,99			90,99	90,99		90,99
Muut rahoitustuotot	206 141,86		206 141,86	15 478,57		190 663,29	190 663,29		190 663,29
Korkokulut	-21 588,91		-21 588,91			-21 588,91	-21 588,91		-21 588,91
Muut rahoituskulut	-641,91	-15 478,57	-16 120,48		-15 478,57	-641,91	-641,91		-641,91
Vuosikate	621 791,34	121 300,79	743 092,13	-11 829,84	11 829,84	743 092,13	633 621,18	109 470,95	743 092,13
Poistot ja arvonalentumiset									
Suunnitelman mukaiset poistot	-863 234,18	-123 682,38	-986 916,56			-986 916,56	-863 234,18	-123 682,38	-986 916,56
Arvonalentumiset									
Satunnaiset tuotot									
Tilikauden tulos	-241 442,84	-2 381,59	-243 824,43	-11 829,84	11 829,84	-243 824,43	-229 613,00	-14 211,43	-243 824,43
Poistoeron lisäys (-) tai väh.(+)	111 115,94		111 115,94			111 115,94	111 115,94		111 115,94
Varausten lisäys (-) tai väh.(+)									
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)									
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-130 326,90	-2 381,59	-132 708,49	-11 829,84	11 829,84	-132 708,49	-118 497,06	-14 211,43	-132 708,49

Tuusniemen kunta

Liikelaitosten eliminointi taseessa

31.12.2022

tp 2022	Peruskunta	Taseyksikkö	KUNTA YHTEENSÄ	Eliminointikirjaukset		KUNNAN KOKONAISTASE ULKIOINEN
				Kunta	Liikelaitos	
VASTAAVAA						
PYSYVÄT VASTAAVAT						
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet			0,00			0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	428 077,95		428 077,95			428 077,95
	428 077,95		428 077,95			428 077,95
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	1 665 438,06		1 665 438,06			1 665 438,06
Rakennukset	5 766 348,38	373 064,09	6 139 412,47			6 139 412,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 102 621,56	781 715,77	2 884 337,33			2 884 337,33
Koneet ja kalusto	54 652,94		54 652,94			54 652,94
Muut aineelliset hyödykkeet	15 099,74		15 099,74			15 099,74
Enn.maksut ja keskener.hank.	1 791,22		1 791,22			1 791,22
	9 605 951,90	1 154 779,86	10 760 731,76			10 760 731,76
Sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	9 166 958,63		9 166 958,63	-1 547 857,02		7 619 101,61
Lainasaam.taseyksiköltä						0,00
Muut lainasaamiset						0,00
Muut saamiset taseyksiköltä						0,00
Muut saamiset						0,00
	9 166 958,63		9 166 958,63	-1 547 857,02		7 619 101,61
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	19 200 988,48	1 154 779,86	20 355 768,34	-1 547 857,02		18 807 911,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT						
Lahj,rahastojen erityiskatteet	86 595,15		86 595,15			86 595,15
	86 595,15		86 595,15			86 595,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT						
Vaihto-omaisuus						
Muu vaihto-omaisuus						
Saamiset						
Pitkäaikaiset saamiset						
Muut saamiset	37 540,60		37 540,60			37 540,60
	37 540,60		37 540,60			37 540,60
Lyhytaikaiset saamiset						
Myyntisaamiset	349 843,22	68 761,73	418 604,95			418 604,95
Lainasaamiset						
Muut saam kunnalta/yhdystili					-319 773,03	-319 773,03
Muut saamiset	38 569,41	319 773,03	358 342,44			358 342,44
Siirtosaamiset	252 484,24		252 484,24			252 484,24
	640 896,87	388 534,76	1 029 431,63		-319 773,03	709 658,60
Rahoitusarvopaperit	58 726,18		58 726,18			58 726,18
Rahat ja pankkisaamiset	1 598 456,02		1 598 456,02			1 598 456,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 623 203,30	1 543 314,62	23 166 517,92	-1 547 857,02	-319 773,03	21 298 887,87

tp 2022	Peruskunta	Liikelaitos	KUNTA YHTEENSÄ	Eliminointikirjaukset		KUNNAN KOKONAISTASE
				Kunta	Liikelaitos	ULKONEN
VASTATTAVAA						
OMA PÄÄOMA						
Peruspääoma	10 398 531,95	1 547 857,02	11 946 388,97		-1 547 857,02	10 398 531,95
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 218 585,82	-50 472,62	3 168 113,20			3 168 113,20
Tilikauden yli-/alijäämä	-130 326,90	-2 381,59	-132 708,49			-132 708,49
	13 486 790,87	1 495 002,81	14 981 793,68		-1 547 857,02	13 433 936,66
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET						
Poistoero	1 810 186,84		1 810 186,84			1 810 186,84
PAKOLLISET VARAUKSET						
Muut pakolliset varaukset			0,00			0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT						
Lahjoitusrahastojen pääomat	240 114,59		240 114,59			240 114,59
Muut toimeksiantojen pääomat			0,00			0,00
	240 114,59		240 114,59			240 114,59
VIERAS PÄÄOMA						
Pitkäaikainen						
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	2 725 000,00		2 725 000,00			2 725 000,00
Lainat kunnalta						
Liittymismaksuvelat kunnalle						
Liittymismaksut ja muut velat						
	2 725 000,00	0,00	2 725 000,00			2 725 000,00
Lyhytaikainen						
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	450 000,00		450 000,00			450 000,00
Lainat taseyksiköltä/ yhdystili	319 773,03		319 773,03	-319 773,03		
Saadut ennakot	31 421,94		31 421,94			31 421,94
Ostovelat	846 227,80	25 384,75	871 612,55			871 612,55
Muut velat	151 245,95	12 767,68	164 013,63			164 013,63
Siirtovelat	1 562 442,28	10 159,38	1 572 601,66			1 572 601,66
	3 361 111,00	48 311,81	3 409 422,81	-319 773,03		3 089 649,78
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 086 111,00	48 311,81	6 134 422,81	-319 773,03		5 814 649,78
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 623 203,30	1 543 314,62	23 166 517,92	-319 773,03	-1 547 857,02	21 298 887,87

ASUNTOJEN VUOKRAUSTOIMINTA

Tilivelvolliset: tekninen johtaja

Asuntojen vuokraustoiminta sisältää seuraavat asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt:

Asunto Oy Hietaranta, Asunto Oy Peltotie, Asunto Oy Keskipiha, Asunto Oy Pankinkulma, Asunto Oy Metsärivi, Asunto Oy Hoikanranta, Asunto Oy Veljestalo, Asunto Oy Juojärvenrinne, Asunto Oy Veljesmäki.

Kunta maksaa em. asunto-osakeyhtiöille yhtiövastikkeet ja laskuttaa asuntojen vuokrat.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen vertailutiedot sisältävät myös Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan. Sen yhtiömuotoa muutettiin keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä tavalliseksi kiinteistöyhtiöksi. Uusi yhtiömuoto tuli voimaan vuoden 2022 alussa.

Talous

Asuntojen vuokraustoiminta	TP 2021	TA 2022	Muutos	TA muut. jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	401 753	75 700		75 700	67 182	8 518
Toimintakulut	-380 795	-31 945		-31 945	-51 592	19 647
Toimintakate (netto)	20 958	43 755		43 755	15 590	28 165
Poistot	0	0		0	0	0
Tehtävän kokonaiskust.	20 958	43 755		43 755	15 590	28 165

=valtuustoon nähden sitovat erät

Tuusniemen kunta

Asuntojen vuokraustoiminta / Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2022

Laskennallisesti eriytetty tuloslaskelma

	2022	2021	muutos
Liikevaihto	65 959,68	400 567,01	-334 607,33
Liiketoiminnan muut tuotot	1 222,27	1 185,96	36,31
Materiaalit ja palvelut	-11 789,93	-4 918,12	-6 871,81
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-2 380,88	-3 141,76	760,88
Palvelujen ostot	-9 409,05	-1 776,36	-7 632,69
Henkilöstökulut	-337,13	-33 214,22	32 877,09
Palkat ja palkkiot	-283,43	-27 374,45	27 091,02
Henkilösivukulut	-53,70	-5 839,77	5 786,07
Eläkekulut	-46,89	-4 192,22	
Muut henkilösivukulut	-6,81	-1 647,55	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	-37 956,31	-342 662,78	304 706,47
Huoneistojen vastikkeet	-37 494,56	-336 665,36	
Muut liiketoiminnan muut kulut	-461,75	-5 997,42	
Liikeliikäläämä (-alijäämä)	17 098,58	20 957,85	-3 859,27
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	17 098,58	20 957,85	-3 859,27

HENKILÖSTÖKERTOMUS VUODELTA 2022

Henkilöstökertomukseen on kerätty henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja vuodelta 2022 lähinnä henkilöstöhallinnon järjestelmistä. Tunnusluvut ovat pääosin vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaisia. Henkilöstöhallinnollisten tunnuslukujen avulla kuvataan mm. henkilöstön määrää ja sen kehitystä, henkilöstökustannuksia ja henkilöstörakennetta. KT on antanut uuden suosituksen henkilöstökertomuksen laadintaan vuoden 2022 alusta alkaen. Yleisten tunnuslukujen lisäksi henkilöstökertomus pitää sisällään viisi tunnuslukua, jotka voidaan kerätä valtakunnallisesti samalla tavalla ja ovat näin vertailukelpoisia. Nuo tunnusluvut ovat henkilötyövuosi, henkilöstön ikärakenne, vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus, sairauspoissaolot ja henkilöstön osaamisen kehittäminen / koulutuspäivät. Tunnusluvut ovat pitkälti samoin periaattein laskettuja aiempien vuosien henkilöstökertomuksissa, mutta mm. esittämistavassa on muutoksia.

Palvelujen tuotanto ja rakenne, taloudellinen tilanne ja strategia ohjasivat henkilöstön määrää. Palkkamenot olivat 6 152 839 € ja ne nousivat edelliseen vuoteen 7,43 %. Vakainainen henkilöstö lisääntyi 8 henkilöllä ja sen määrä oli sataa asukasta kohti 5,47 henkilöä.

Ikääntyminen ja vähäinen vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus edellyttävät henkilöstön jaksamiseen ponnostusta. Henkilöstön jaksamista tuettiin mm. työkykyä ylläpitävän toiminnan avulla, kuten liikunta- ja virkistysiltojen muodossa. Vuonna 2022 Tuusniemen kunnassa otettiin käyttöön ePassi ja sen arvo oli 80 €/henkilö. Epassia käytti vuoden aikana 141 henkilöä.

Tuusniemen kunnan henkilökuntaa palkittiin erittäin hyvin tehdystä työstä ja joustavuudesta koronaviruspandemian aikana yhdellä palkallisella vapaapäivällä, joka pidettiin vuoden 2022 aikana. Ylimääräisen vapaapäivän edellytyksenä oli, että työntekijä/viranhaltija on ollut työsuhteessa Tuusniemen kuntaan 1.4.2020-31.12.2021. Ylimääräisen vapaapäivän käytti 74 henkilöä.

Kunnanhallitus päätti 17.6.2022 § 123 paikallisella sopimuksella määräaikaista kannustinrahasta vanhuspalveluihin ajalle 7.-31.12.2022 ja sitä käytettiin, kun sovittiin ennakoon lisävuoron tekemisestä, jolloin ei voitu käyttää hälytysrahaa. Kannustinraha oli samansuuruinen kuin hälytysraha eli arkipäivinä 70 € ja arkipäivinä sekä viikonloppuisin 100 €. Kannustinrahoja maksettiin 31 työntekijälle yhteensä 7 790 €. Vanhus- ja hoivapalveluiden sijais- ja rekrytointipalveluja ostettiin edelleen Sarastia Rekry Oy:ltä.

Vuoden 2023 alusta lukien Pohjois-Savon hyvinvointialueelle siirtyi 84 työntekijää vanhus- ja hoivapalveluista ja 3 työntekijää ateriapalveluista.

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 31.12.2022

Tuusniemen kunnan henkilöstö 31.12.2022 oli 179 henkilöä.

Vakinaiset						Sijaiset ja määräaikaisten (sis. työllistetyt ja oppisopimussuhteiset)				
	Kokoaikaisten		Osa-aikaisten			Kokoaikaisten		Osa-aikaisten		
	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Yht.	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet	Yht.
2022	93	16	21	1	131	23	10	10	5	48
2021	88	13	19	3	123	27	2	7	5	41
2020	90	13	17	2	122	27	5	11	3	46

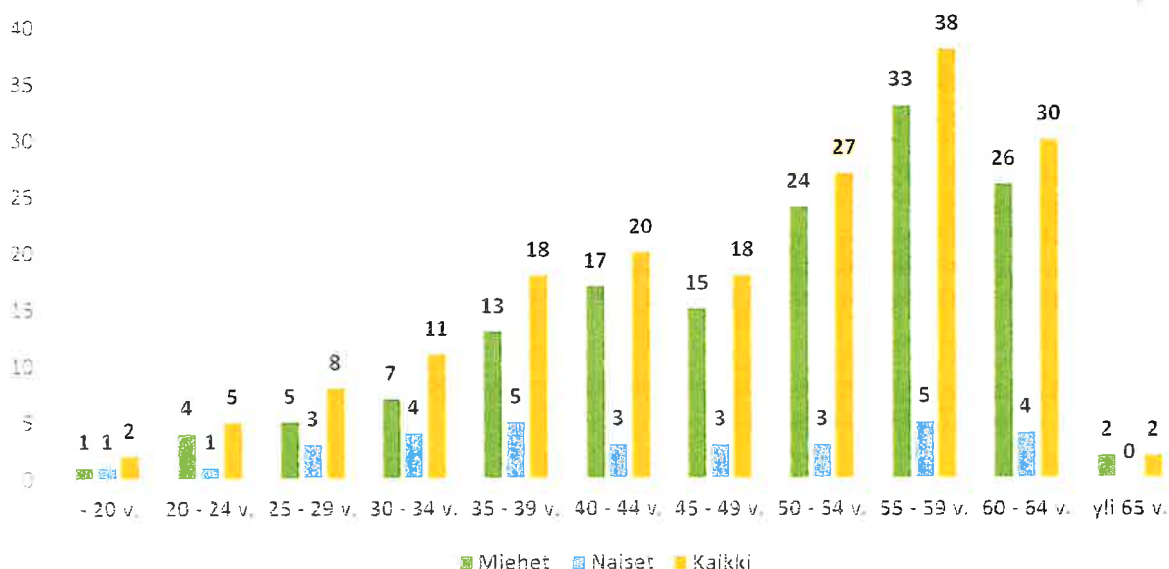
HENKILÖTYÖVUODET

Seuraavassa taulukossa on esitetty henkilötyövuodet koko kunnan henkilöstön osalta (sisältää myös määräaikaisten, sijais- ja palkkatyöllistetyt). Osa-aikainen henkilö on muutettu henkilötyövuodeksi hänen osa-aikaprosenttiansa vastaavasti. Henkilötyövuosien laskennassa ei ole huomioitu palkattomia poissaoloja, vaan laskettu palkalliset keskeytykset ja työaika. Kesänuoret eivät sisälly laskentaan.

HENKILÖTYÖVUODET	2022	2021	2020
Keskushallinto	4,79	5,22	5,87
Keskuskeittiö	8,96	10,38	10,32
Sosiaalitoimi	7,84	7,00	6,27
Palvelukeskus	21,60	20,34	23,35
Koivukoti	18,85	14,02	13,29
Kotipalvelu	22,88	23,92	23,98
Toimintakeskus	3,87	3,49	5,16
Alakoulu	13,08	13,55	12,87
Yläkoulu ja lukio	28,46	28,39	30,44
Lasten päivähoito	11,85	10,72	11,33
Vapaa-aikatoimi	2,25	1,65	1,51
Tekninen toimi	19,74	17,01	16,82
Henkilötyövuodet yhteensä	164,17	155,69	161,21

HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE

Tuusniemen kunnan koko henkilöstön määrä 31.12.2022 oli 179, keski-ikä oli 48,3 vuotta (v. 2021 47,6), kun koko kunta-alasektorin valtakunnallinen keski-ikä oli 45,5 vuotta vuonna 2021.

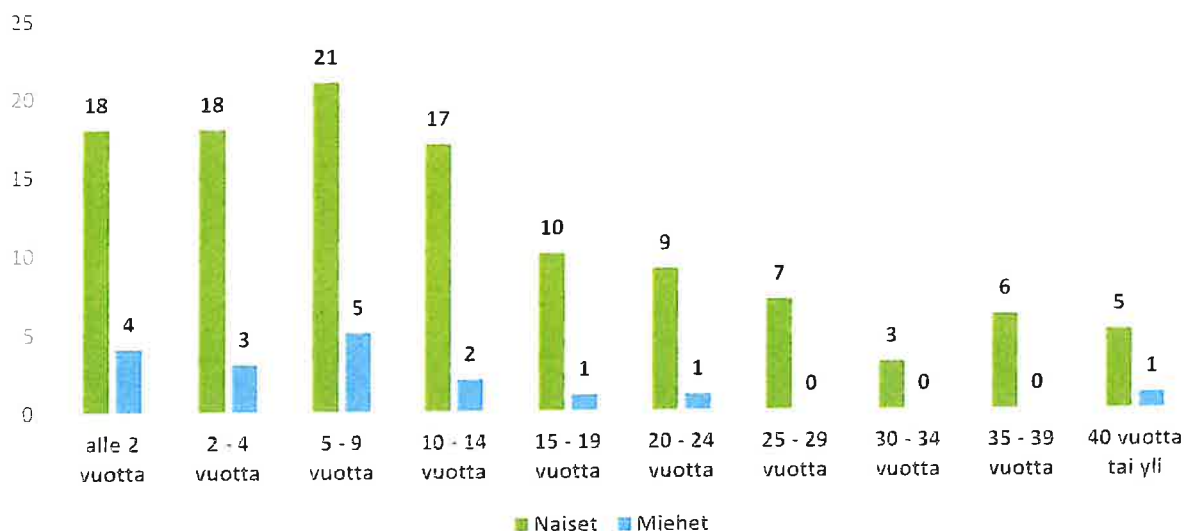

Koko henkilöstö ikäryhmittäin 31.12.2022

VAKINAISEN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ JA KESKI-IKÄ 31.12.2022

Työyksikkö	2022		2021		2020	
	Määrä	Keski-ikä	Määrä	Keski-ikä	Määrä	Keski-ikä
Keskushallinto	5	58,0	5	57,0	6	57,7
Keskuskeittiö	7	45,3	8	44,9	8	43,3
Sosiaalitoimi	10	53,4	8	52,4	8	50,6
Palvelukeskus	16	48,5	17	48,1	15	51,2
Koivukoti	17	47,3	11	50,0	10	46,8
Kotipalvelu	18	50,0	16	49,7	16	49,9
Toimintakeskus	3	51,0	3	50,0	3	49,0
Alakoulu	10	49,8	10	52,4	12	51,1
Yläkoulu	15	48,9	13	48,4	15	48,7
Lukio	3	44,0	4	48,0	4	47,0
Lasten päivähoito	7	49,0	10	49,0	10	48,0
Vapaa-aikatoimi	2	40,5	2	39,5	2	38,5
Tekninen toimi	18	53,9	16	52,1	13	54,0
Henkilöstön määrä ja keski-ikä	131	49,9	123	49,8 v	122	49,7 v

VAKINAISEN HENKILÖSTÖN TYÖHISTORIA

Vakinaisen henkilöstön työhistoria, palvelussuhteen pituus omalla työnantajalla (henkilöstön lukumäärä palveluksessa olovuosien mukaan ryhmiteltynä).

VAKINAISEN HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS

Vakinaisen henkilöstön tulo- ja lähtövaihtuvuus raportoidaan vuoden aikana palvelukseen tulleiden (tai vakinaistettujen) ja palveluksesta eronneiden henkilöiden lukumäärinä.

	2022	2021	2020
Vakinaisiksi palvelukseen tulleet	21	14	10
Päättäneet palvelussuhteet	15	17	13
- eronneiden/erotettujen osuus	7	9	7
- eläkkeelle siirtyneiden osuus	8	8	6

Henkilöstön vaihtuvuutta voidaan kuvata myös kunnan vakinaisen henkilöstön lähtö- ja tulovaihtuvuusprosentteilla. Lähtövaihtuvuusprosentilla tarkoitetaan päättäneiden palvelussuhteiden ja henkilöstömäärän välistä suhdetta, mukana ovat myös eläkkeelle siirtyneet. Tulovaihtuvuusprosentilla tarkoitetaan alkaneiden palvelussuhteiden ja henkilöstömäärän välistä suhdetta. Lähtövaihtuvuusprosentti koko kunnan tasolla vuonna 2022 oli 11 ja tulovaihtuvuus oli 14 %.

Vuonna 2022 vanhuuseläkkeelle siirtyi 7 henkilöä, keski-ikä ollessa 64 vuotta. Lisäksi työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 1 henkilö, osatyökyvyttömyyseläkkeellä oli 8 henkilöä ja määräaikaisella työkyvyttömyyseläkkeellä oli 5 henkilöä.

SAIRAUSPOISSAOLOT

Sairauspoissaolojen seurantaan on otettu käyttöön v. 2009 aktiivisen aikaisen puuttumisen toimintamalli. Sairauspoissaolojen raja-arvot, jolloin käydään tarvittaessa kahdenkeskinen keskustelu ja yhdessä sovittavat toimenpiteet käynnistetään, ovat 4 tai useampia lyhyitä (1 – 3 vrk) sairauspoissaoloja neljän kuukauden aikana, 1 yli 15 vuorokauden yhtäjaksoinen sairauspoissaolo tai kumulatiivisesti 12 kk:n aikana 15 vrk tai enemmän sairauspoissaoloja. Mikäli yhtäjaksoinen sairausloma jatkuu yli 30 vrk, selvitetään työntekijän työhön paluun tukemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Vuoden 2022 aikana edelleen jatkettiin aktiivisen aikaisen seurantaa sairauspoissaoloissa.

1.1.2013 alkaen uusi kunnan henkilöstöohjelma velvoittaa hallintokuntia seuraamaan aktiivisen aikaisen puuttumisen toimintamallin toteutumisen tuloksia. Seuranta ylläpidetään 3 kk:n välein tulostettavilla sairauspoissaololistoilla, jotka tulostetaan esimiehille sekä työterveyshuoltoon. Toimintamallin mukaan sairauspoissaoloihin on puututtu keskustelemalla työntekijän kanssa.

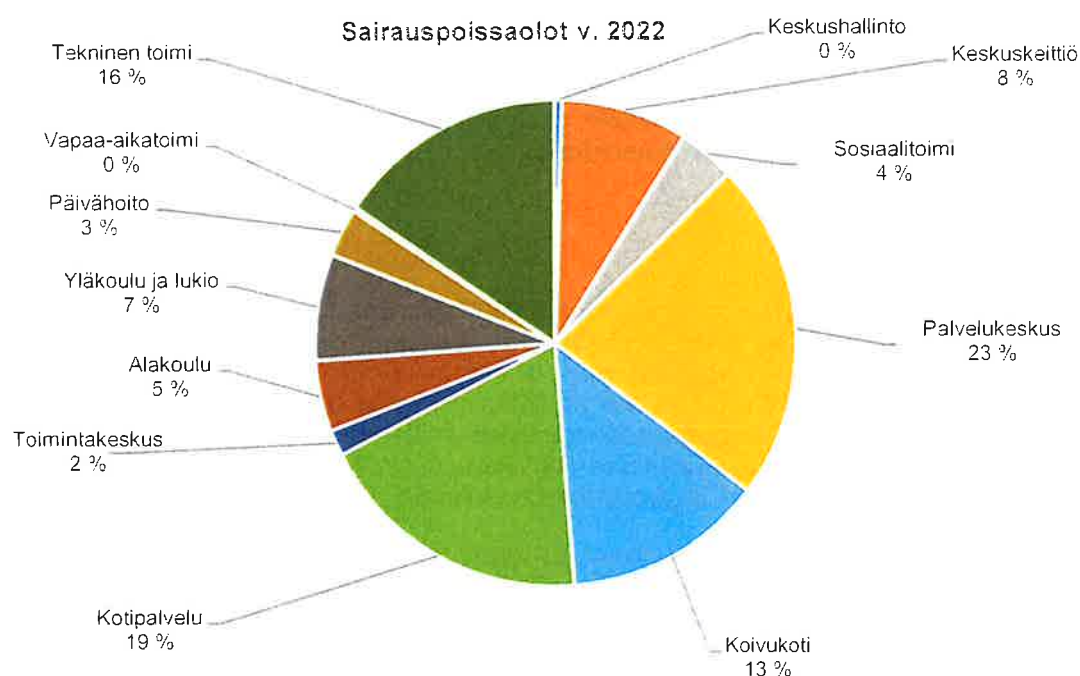
- Toimenpiteenä työntekijöiden terveyteen ja työssä jaksamiseen liittyen on keskusteltu fyysisen ja henkisen kuormituksen määrästä työssä ja tietyissä tapauksissa ohjattu työterveyshuoltoon.

- Pyydetty työterveyshuollosta fyysisen ja psyykkisen haasteen vuoksi työkyvyn arviointeja.
- Käyty työterveyshuollon ja työntekijän kanssa kolmikantaneuvotteluja siitä, miten työtä voidaan keventää.
- Työnkuvaa ja työaikoja on muutettu niin, että työntekijät kokevat jaksavansa paremmin työssä.
- Apuvälineitä on hankittu tarpeen mukaan ja ergonomiakoulutusta on järjestetty.
- Ristiriitatilanteita on käyty läpi ja asioista keskusteltu.

Sairauslomat vähenivät edellisvuoteen verrattuna 410 päivää, mikä oli 11,6 % vähemmän kuin vuoden 2021 sairauspoissaolot. Vakinaisesta henkilöstöstä 29 henkilöllä ei ollut yhtään sairauspoissaolopäivää v. 2022. Vastaava luku v. 2021 oli 40 ja v. 2020 37 henkilöä. Koronaepidemia vaikutti edelleen vuoden 2022 sairauspoissaolojen määrään.

SAIRAUSPOISSAOLOT	2022	2021	2020
Keskushallinto	14	0	189
Keskuskeittiö	263	263	163
Sosiaalitoimi	120	110	19
Palvelukeskus	707	1267	1254
Koivukoti	419	409	473
Kotipalvelu	583	647	421
Toimintakeskus	54	65	142
Alakoulu	147	127	192
Yläkoulu ja lukio	222	263	236
Lasten päivahoito	100	73	140
Vapaa-aikatoimi	8	133	77
Tekninen toimi	485	175	324
YHTEENSÄ	3122	3532	3630

Vakinainen henkilöstö	2465	2746	2819
Määräaikaiset ja sijaiset	657	786	811
Vakinaisen henkilöstön keskim. sairauspoissaolopäivät, v./henkilö	18,8	22,3	23,1
KVTES, kuukausipalkkaiset	2853	3272	3386
OVTES, opettajat	269	260	244
Keskimäärin sairauspoissaoloja v./henkilö	17,4	21,3	28,6
Henkilötyövuosien suhteessa/henkilö	19,02	22,7	22,5

	2022	2021	2020
1-3 päivän todistuksettomat esimiehen myöntämät sairauslommat / kalenteripäivät	573	325	363
2/3 -sairausajan palkalla sairauspoissaoloja / kalenteripäivät	542	1073	945
Palkattomat sairauspoissaolot / kalenteripäivät	167	394	149
Pitkät sairauspoissaolopäivät, Kela-korvaus	1544	2725	2573
Lyhyet sairauspoissaolopäivät, ei Kela-korvausta	1578	807	1057

PÄIVÄRAHAKORVAUKSET	2022	2021	2020
Sairauspäivärahakorvaukset / Kela	81 453	118 875	119 429
Työtapaturmakorvaukset / IF	12 868	16 658	42 712

TYÖ- JA TYÖMATKATAPATURMAT	2022	2021	2020
Työpaikkatapaturmat	4	8	5
Sairauspäivät/työpaikka	29	119	16
Työmatkatapaturmat	1	3	3
Sairauspäivät/työmatka	90	0	313
Ammattitaudit	0	0	0
Sairauspäivät/ammattitaudit	0	0	0
Tapaturmat yhteensä	5	11	8
Sairauspäivät yhteensä	119	119	329

HENKILÖSTÖN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Koulutuskorvaukseen oikeuttava koulutus voi olla työnantajan toimesta työntekijöille annettavaa lisä- tai täydennyskoulutusta, esim. seminaarit ja konferenssit tai ulkopuolisen järjestämä kurssimuotoinen koulutus sekä sisäinen koulutus. Tärkeää on myös uusiin työtapoihin, koneisiin ja laitteisiin tai ohjelmistoihin liittyvä käyttäjäkoulutus, mikä myös oikeuttaa koulutuskorvaukseen. Myös lakisääteisten vaatimusten täyttämiseen tähtäävä koulutus, esim. työssä tarvittavien lupien suorittaminen, oikeuttaa koulutuskorvaukseen. Sen sijaan koulutuskorvauksen ulkopuolelle jää ammattiyhdistys- tai työsuojeluvaltuutetun koulutus, vapaa-ajalla käytävä koulutus sekä veso-päivät.

Koulutussuunnitelman mukaisia koulutuskorvaukseen oikeuttavia päiviä v. 2022 oli 91 pv ja koulutuskorvausta saatiin 1 675 euroa. Vastaavasti vuonna 2021 koulutuspäiviä oli 90 pv ja koulutuskorvaus 1 594 euroa. Kahden henkilön uuteen palkalliseen oppisopimuskoulukseen saatiin Työeläkeyhtiö Ilmariselta korvausta 3 996 euroa ja Työeläkeyhtiö Varmalta 4 823 euroa.

Valtaosa koulutuksista järjestettiin edelleenkin Teams-koulutuksina, koska ulkopuolisiin koulutustilaisuuksiin ei voitu osallistua koronapandemian vuoksi.

2022	Palkalliset koulutuspäivät		Palkattomat koulutuspäivät	
	Koulutuspäivät yhteensä	Koulutuspäivät / vakituinen henkilöstö	Koulutuspäivät yhteensä	Koulutuspäivät / vakituinen henkilöstö
Ammatillinen henkilöstökoulutus	85	76	0	0
Muu koulutus	87	75	268 (oppisop.)	2

Lisäksi ammattiyhdistysliiton luottamushenkilökoulutuspäiviä oli 2 henkilöllä.

OPPISOPIMUSKOULUTUS

Työyksikkö	2022		2021		2020	
	Henkilö	Kalenteri-päivät	Henkilö	Kalenteri-päivät	Henkilö	Kalenteri-päivät
Sosiaalitoimi	1	2	0	0	0	0
Palvelukeskus	6	212	4	54	5	65
Koivukoti	4	85	0	0	1	152
Kotipalvelu	2	67	1	5	2	20
Alakoulu	0	0	1	156	1	153
Yläkoulu ja lukio	1	9	0	0	2	11
Lasten päivähoito	1	82	1	232	2	260
Vapaa-aikatoimi	1	3	0	0	0	0
Tekninen toimi	1	11	1	7	0	0
YHTEENSÄ	17	471	9	544	13	966

- v. 2022 oppisopimussuhteisia oli yhteensä 17 henkilöä (10 naista ja 7 miestä)

PALKKATUELLA TYÖLLISTETTY VUODEN 2022 AIKANA

- työllistettiin velvoite- ja pitkäaikaistyöttömiä koko- ja osa-aikaisena.

Työyksikkö	Naiset	Miehet	Henkilötyövuodet	Kalenteripäivät
Keskuskeittiö	0	1	0,25	122
Sosiaalitoimi	1	1	0,89	455
Päivähoito	1	0	0,50	182
Tekninen toimi	0	4	2,78	1076
Yhteensä	2	6	4,40	1835

KESÄNUORET

	Määrä	Työtunnit	Henkilötyövuodet
2022	27	3492	2,43
2021	35	3978	3,05
2020	20	2652	1,74

YLEISIMMÄT AMMATTINIMIKKEET

Nimike	Naiset	Miehet	Yhteensä
Lähihoitaja	48	2	50
Laitoshuoltaja, siistijä	13	0	13
Lehtori	7	3	10
Kiinteistötyöntekijä, kiinteistönhoitaja	0	8	8
Koulunkäynninohjaaja	7	1	8
Toimistosihteeri	7	0	7
Ruokapalvelutyöntekijä	6	0	6
Tuntiopettaja (päätoiminen)	4	2	6

TYÖ- JA VIRKAVAPAAT

	2022		2021		2020	
	Hiö	Pvt	Hiö	Pvt	Hiö	Pvt
Palkalliset vapaat						
Palkalliset työntasaus- ja ylityövapaat	18	111	28	86	38	117
Lomarahavapaat	14	151	15	177	22	274
Äitiyslomat	3	177	4	358	7	544
Isyyslomat	1	28	0	0	0	0
Tilapäinen hoitovapaa (alle 12-v. lapsi sairas)	22	105	22	83	19	71

	2022		2021		2020	
Palkattomat vapaat	Hlö	Pvt	Hlö	Pvt	Hlö	Pvt
Virkavapaat ja työlomat	67	574	66	860	61	562
Äitiys-, isyys- ja vanhempainlomat / hoitovapaat	7	662	7	771	12	1445
Vuorotteluvapaa	0	0	1	165	0	0
Omasta virasta/työstä toisen viran hoito (oma työnantaja)	8	487	11	1375	8	1117
Opintovapaa palkaton	3	206	3	478	4	864
Oppisopimuskoulutus, palkaton	14	268	6	66	9	102

Myyntipalveluna virkatehtäviä ulkopuolisille	2022	2021	2020
- Koy Tmi Turula, toimistosihteerin palvelut	820 €	993 €	1 192 €
Ostopalvelut ulkopuolisilta			
- Kaavin kunta, rakennustarkastaja	27 888 €	24 604 €	10 781 €
- Sarastia Rekry Oy	300 757 €	394 557 €	58 709 €

HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

	2022	2021	2020
Luottamushenkilöiden palkkiot	41 110	55 823	44 050
Viranhaltijoiden kk-palkat	625 265	614 029	602 780
Opettajien palkat	1 378 011	1 367 582	1 372 499
Työsuhteisten kk-palkat	3 087 937	2 839 918	2 682 313
Erilliskorvaukset	503 532	413 828	410 407
Sairaus- ja äitiysloman sij.	73 349	115 163	91 804
Vuosilomansijaiset ja muut sij.	265 398	171 710	272 665
Tunti- ja urakkapalkat	6 040	2 779	1 835
Palkkatyöllistämispalkat	134 951	112 848	120 880
Opettajien erityistehtäväpalkkiot	29 176	26 421	31 082
Opettajien sijaiset	17 750	27 409	17 595
Perhehoitajat	261 389	350 514	301 571
Omaishoitajat	195 379	175 637	176 320
Lomakorvaukset	52 980	64 679	61 924
Lomarahat	265 780	244 367	241 863

Intime-tositelajit / Tuusniemen kunta

v. 2022

Tositelaji	Nimi	Tositenumerosarja
1	Pankkitositteet	2022 0001- 20220253
3	Palkkatositteet	1- 47
10	Muistiotositteet	1- 404
11	Poistot kirjanpitoon	1- 12
12	Excel/kausimuistiot	1- 77
15	Toimeentulotuki Pro Consona	1- 101
20	Ostoreskontramaksut	1- 280
21	Ostoreskontralaskut	35000001- 35005668
30	Myyntireskontrasuoritukset	1- 316
31	Myyntilaskut	125104- 129194
39	Web-laskut	204672- 205605
50	Korkolaskut	125640- 129210
71	Mr/ Luottotappiot	1- 2
72	Mr/ Hyvityslaskun kohdistus	1- 24
92	Laskennalliset SL	4003510 9003510
93	Automaattikirjaukset SL	ei käytetty
94	Vyörytykset SL	ei käytetty
96	Kirjanpidon tulos	1- 12
98	Sisäisen laskennan tulos	1- 12
Tilinavaus	KPAVSA, SLAVSA	

Kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Palkkatulosteet	atk-tulosteena
Myyntilaskut	atk-tulosteena/sähköinen arkisto
Ostolaskut	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus	atk-tulosteena
Tilikartta	atk-tulosteena/sähköinen arkisto
Tasekirja	Sidottuna
Tilinpäätös	Sidottuna
Tase-erittelyt	sähköinen arkisto

VUODEN 2022 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Tuusniemellä 30. päivänä maaliskuuta 2023

Timo Kiviluoma
kunnanjohtaja

Kunnanhallitus:

Heikki Smolander

Eevariitta Jäntti

Heimo Räsänen

Tenho Holopainen

Minna Koistinen

Irma Riekkinen

Paula Voutilainen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tuusniemellä 31.5.2023

Itä-Suomen Tilintarkastus Oy
tilintarkastusyhteisö

Timo Nuutinen
HT- ja JHT-tilintarkastaja